

MIESIĘCZNIK SPOŁECZNOŚCI AKADEMICKIEJ

Uniwersytet Zielonogórski

2 | 268 |

LUTY 2020
ISSN 1644-7867

STRONA 01

Rozmowa
z dr hab. Katarzyną
Kwiecień-Długosz

STRONA 02

60-lecie
„Rocznika
Lubuskiego”

STRONA 03

UZbliżej
gospodarki

STRONA 04

Obrazy z uczuć -
wystawa w Galerii
Biblioteki UZ

STRONA 05

3 mln zł na
rozwoj kierunku
lekarskiego

STRONA 06

Przejścia - wystawa
Pauliny
Komarowskiej-Birger
i Adama Romaninka
w Muzeum Ziemi
Lubuskiej

STRONA 07

Noc Biologów
2020

**Będziemy kształcić
mechaników lotniczych**

W numerze:

DARIA KORONA / Z obrad Senatu	4
DARIA KORONA / Zarządzenia JM Rektora	5
NOWA HABILITACJA	
Dr hab. Katarzyna Kwiecień-Długosz	6
EWA SAPEŃKO / Dzięki sztuce możemy stawać się lepszymi ludźmi – rozmowa z dr hab. Katarzyną Kwiecień-Długosz	8
EWA SAPEŃKO / Polska Akademia Nauk	10
MARCIN SZCZĘSNY / Uniwersytet Zielonogórski bliżej gospodarki	10
EWA SAPEŃKO / Będziemy kształcić mechaników lotniczych!	11
EWA SAPEŃKO / Kolejne 3 mln zł na rozwój kierunku lekarskiego na UZ	12
EWA NARKIEWICZ-NIEDBALEC / 60-lecie „Rocznika Lubuskiego”	13
JANINA WALLIS / Wystawa w Galerii Biblioteki UZ	15
ELŻBIETA WERNIO / Obrazy z uczuć	15
WIADOMOŚCI WYDZIAŁOWE	
Filia Uniwersytetu Zielonogórskiego w Sulechowie	19
Wydział Artystyczny	20
Wydział Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska	29
Wydział Ekonomii i Zarządzania	34
Wydział Humanistyczny	34
Wydział Informatyki, Elektrotechniki i Automatyki	40
Wydział Matematyki, Informatyki i Ekonometrii	41
Wydział Nauk Biologicznych	44
Wydział Pedagogiki, Psychologii i Socjologii	47
Wydział Prawa i Administracji	49
ZE SPORTU AKADEMICKIEGO	
DAWID PIECHOWIAK / Wielkie futsalowe serca	49
DAWID PIECHOWIAK / Futsaliści stawili czoła ekstraklasie	50
DAWID PIECHOWIAK / Czas na zmiany	51
EWA POPIŁKA / Nowości Wydawnicze	52

***

– Mam nieustające od lat odczucie, że zawód scenografa należy ciągle tłumaczyć, wyjaśniać, nobilitować. Anonimowość twórcy, która paradoksalnie wraz z rozpoczęciem przedstawienia, przyczynia się do tego „nieistnienia”... Tak mówi prof. Elżbieta Wernio – scenograf, scenograf teatralny, grafik z Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu – autorka wystawy „Obrazy z Uczuć”, którą od stycznia możemy oglądać w Galerii Biblioteki Uniwersytetu Zielonogórskiego. Chyba po raz pierwszy w uczelnianej przestrzeni mamy okazję obejrzyć projekty scenograficzne, kostiumy i autorskie plakaty do spektakli teatralnych... Więcej o autorce i wystawie, którą można oglądać jeszcze do 15 marca, na str. 15.

Poza tym w numerze mi.in. o grze na carillonie, kształceniu mechaników lotniczych i jubileuszu Rocznika Lubuskiego. Zapraszam do lektury.

esa

REDAKTOR NACZELNA
Ewa Sapeńko

WSPÓLPRACA
Anetta Barska, Tomasz Belica, Marek Dankowski, Michał Doligalski, Renata Grochowalska, Dorota Hebisz, Daria Korona, Iga Kruk, Pola Kuleczka, Paulina Komorowska-Birger, Małgorzata Kozłowska, Katarzyna Kwiecień-Długosz, Marek Lemański, Joanna Markiewicz-Stanny, Magdalena Steciąg, Joachim Syga, Janina Wallis

PROJEKT GRAFICZNY
Lucyna Andrzejewska

ŁAMANIE KOMPUTEROWE
Lucyna Andrzejewska

WYDANIE INTERNETOWE
<http://www.uz.zgora.pl/miesiecznikUZ.html>
opr. Krzysztof Jarosiński

ZDJĘCIA
Kazimierz Adamczewski

Wyrażone opinie są osobistymi przekonaniami autorów i nie zawsze są zgodne ze stanowiskiem kolegium, zespołu redakcyjnego i kierownictwa uczelni. Zachęcamy do wypowiedzi polemicznych. Redakcja zastrzega sobie prawo nadawania tekstom własnych tytułów, ich skracania i adiustacji; materiałów nie zamówionych nie zwracamy. Za zamieszczone informacje odpowiedzialność ponoszą ich autorzy.

Nakład: 500 egz.

Druk: Zakład Poligrafii Uniwersytetu Zielonogórskiego

UNIWERSYTET
ZIELONOGÓRSKI

REDAKCJA
ul. Licealna 9
65-417 Zielona Góra
tel. 68 328 2593, ~2592
miesiecznikUZ@uz.zgora.pl

Z OBRAD SENATU

Senat Uniwersytetu Zielonogórskiego na zwyczajnym posiedzeniu w dniu 18 grudnia 2019 r. podjął następującą uchwałę:

Nr 581 w sprawie nadania Panu dr. inż. Jackowi Kaniewskiemu stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk inżynierijno-technicznych w dyscyplinie naukowej automatyka, elektronika i elektrotechnika.

Senat jednogłośnie podjął uchwałę nr 581 z dnia 18 grudnia 2019 r.

Nr 582 w sprawie nadania Panu dr. inż. Bartłomiejowi Sulikowskiemu stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk inżynierijno-technicznych w dyscyplinie naukowej automatyka, elektronika i elektrotechnika.

Senat jednogłośnie podjął uchwałę nr 582 z dnia 18 grudnia 2019 r.

Nr 583 w sprawie nadania Pani mgr. Katarzynie Tomasiak-Abdelsamie stopnia doktora w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie naukowej pedagogika.

Senat jednogłośnie podjął uchwałę nr 583 z dnia 18 grudnia 2019 r.

Nr 584 w sprawie nadania Pani mgr. Bożenie Boguckiej stopnia doktora w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie naukowej pedagogika.

Senat jednogłośnie podjął uchwałę nr 584 z dnia 18 grudnia 2019 r.

Nr 585 w sprawie powołania stałej komisji doktorskiej w postępowaniach w sprawie nadania stopnia doktora w dziedzinie nauk inżynierijno-technicznych w dyscyplinie naukowej inżynieria mechaniczna wszczynanych od 1 października 2019 r.

Senat jednogłośnie podjął uchwałę nr 585 z dnia 18 grudnia 2019 r.

Nr 586 w sprawie powołania stałej komisji doktorskiej w postępowaniach w sprawie nadania stopnia doktora w dziedzinie nauk inżynierijno-technicznych w dyscyplinie naukowej inżynieria lądowa i transport wszczynanych od 1 października 2019 r.

Senat jednogłośnie podjął uchwałę nr 586 z dnia 18 grudnia 2019 r.

Nr 587 w sprawie powołania komisji doktorskiej do przeprowadzenia czynności w przewodzie doktorskim Pana mgr. Wojciecha Lassoty wszczętym przed 1 października 2018 r.

Senat jednogłośnie podjął uchwałę nr 587 z dnia 18 grudnia 2019 r.

Nr 588 w sprawie powołania komisji doktorskiej do przeprowadzenia czynności w przewodzie doktorskim Pana mgr. Macieja Szczecińskiego wszczętym przed 1 października 2019 r.

Senat jednogłośnie podjął uchwałę nr 588 z dnia 18 grudnia 2019 r.

Nr 589 w sprawie powołania komisji doktorskiej do przeprowadzenia czynności w przewodzie doktorskim Pana mgr. Huberta Asienkiewicza wszczętym 20 marca 2019 r.

Senat podjął uchwałę nr 589 z dnia 18 grudnia 2019 r.

Nr 590 w sprawie powołania komisji doktorskiej do przeprowadzenia czynności w przewodzie doktorskim Pana mgr. Tomasza Kiwerskiego wszczętym przed 1 października 2018 r.

Senat jednogłośnie podjął uchwałę nr 590 z dnia 18 grudnia 2019 r.

Nr 591 w sprawie opinii dotyczącej zmian w strukturze organizacyjnej Instytutu Pedagogiki.

Senat jednogłośnie podjął uchwałę nr 591 z dnia 18 grudnia 2019 r.

Senat Uniwersytetu Zielonogórskiego na zwyczajnym posiedzeniu w dniu 15 stycznia 2020 r. podjął następującą uchwałę:

Nr 592 w sprawie opinii dotyczącej zmian w strukturze organizacyjnej Instytutu Psychologii.

Senat jednogłośnie podjął uchwałę nr 592 z dnia 15 stycznia 2020 r.

Nr 593 w sprawie nadania Panu mgr. Kamilowi Kleszczyńskiemu stopnia doktora w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie naukowej filozofia.

Senat jednogłośnie podjął uchwałę nr 593 z dnia 15 stycznia 2020 r.

Nr 594 w sprawie wyróżnienia rozprawy doktorskiej Pana mgr. Kamila Kleszczyńskiego zatytułowanej „Filozoficzne aspekty grywalizacji”.

Senat podjął uchwałę nr 594 z dnia 15 stycznia 2020 r.

Nr 595 w sprawie powołania recenzentów w przewodzie doktorskim Pana mgr. Gerarda Dmucha wszczętym przed 1 października 2018 r.

Senat jednogłośnie podjął uchwałę nr 595 z dnia 15 stycznia 2020 r.

Nr 596 w sprawie powołania komisji doktorskiej w przewodach doktorskich w dziedzinie nauk inżynierijno-technicznych w dyscyplinie naukowej inżynieria lądowa i transport wszczętym przed 1 października 2018 r. do 30 kwietnia 2019 r.

Senat jednogłośnie podjął uchwałę nr 596 z dnia 15 stycznia 2020 r.

Nr 597 w sprawie zmiany składu komisji doktorskiej w przewodach doktorskich w dziedzinie nauk inżynierij-

no-technicznych w dyscyplinie naukowej inżynieria mechaniczna wszczętym przed 1 października 2018 r. oraz w okresie od 1 października 2018 r. do 30 kwietnia 2019 r. Senat jednogłośnie podjął uchwałę nr 597 z dnia 15 stycznia 2020 r.

Nr 598 w sprawie zatwierdzenia Regulaminu wyborczego Uniwersytetu Zielonogórskiego.

Senat jednogłośnie podjął uchwałę nr 598 z dnia 15 stycznia 2020 r.

ZARZĄDZENIA JM REKTORA

JM Rektor wydał następujące zarządzenia:

Nr 92 z dnia 25 października 2019 r. w sprawie wprowadzenia regulaminu korzystania z szatni oraz regulaminu korzystania z szafek depozytowych w obiektach Uniwersytetu Zielonogórskiego.

Nr 93 z dnia 25 października 2019 r. w sprawie powołania Komisji ds. Orderów i Odznaczeń.

Nr 94 z dnia 25 października 2019 r. w sprawie zasad organizowania konferencji naukowych na Uniwersytecie Zielonogórskim.

Nr 95 z dnia 25 października 2019 r. w sprawie powołania Dziekańskich Komisji Stypendiów Doktoranckich na Wydziałach Uniwersytetu Zielonogórskiego na rok akademicki 2019/2020.

Nr 96 z dnia 25 października 2019 r. zmieniające zarządzenie nr 57 Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego z dnia 1 października 2019 r. w sprawie powołania Komisji Stypendialnej Doktorantów na rok akademicki 2019/2020.

Nr 97 z dnia 25 października 2019 r. w sprawie powołania Uczelnianej Rady ds. Dyscyplin Naukowych.

Nr 99 z dnia 30 października 2019 r. w sprawie powołania Rady Dyscypliny Psychologia.

Nr 100 z dnia 30 października 2019 r. w sprawie powołania Uczelnianej Rady ds. Kształcenia.

Nr 101 z dnia 30 października 2019 r. w sprawie zmiany struktury organizacyjnej Instytutu Inżynierii Środowiska.

Nr 102 z dnia 30 października 2019 r. w sprawie zmiany struktury organizacyjnej Instytutu Budownictwa.

Nr 103 z dnia 30 października 2019 r. zmiany struktury organizacyjnej Instytutu Filologii Polskiej.

Nr 104 z dnia 30 października 2019 r. w sprawie zmiany struktury organizacyjnej Instytutu Automatyki, Elektroniki i Elektrotechniki.

Nr 105 z dnia 30 października 2019 r. w sprawie zmiany struktury organizacyjnej Instytutu Historii.

Nr 106 z dnia 4 listopada 2019 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu przyznawania nagród Rektora dla nauczycieli akademickich.

Nr 107 z dnia 4 listopada 2019 r. w sprawie powołania organizacji procesu potwierdzania efektów uczenia się na Uniwersytecie Zielonogórskim.

Nr 108 z dnia 12 listopada 2019 r. zmieniające zarządzenie nr 106 Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego z dnia 4 listopada 2019 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu przyznawania nagród Rektora dla nauczycieli akademickich.

Nr 109 z dnia 12 listopada 2019 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Uczelnianej Rady ds. Kształcenia.

Nr 110 z dnia 25 listopada 2019 r. zmieniające zarządzenie nr 80 Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego z dnia 21 października 2019 r. w sprawie powołania Rady Dyscypliny Nauki Fizyczne.

Nr 111 z dnia 25 listopada 2019 r. zmieniające zarządzenie nr 13 Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego z dnia 29 marca 2019 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu zakładowego funduszu świadczeń socjalnych w Uniwersytecie Zielonogórskim.

Nr 112 z dnia 25 listopada 2019 r. w sprawie powołania Wydziałowej Rady ds. Kształcenia na Wydziale Ekonomii i Zarządzania.

Nr 113 z dnia 25 listopada 2019 r. w sprawie powołania Wydziałowej Rady ds. Kształcenia na Wydziale Informatyki, Elektrotechniki i Automatyki.

Nr 114 z dnia 25 listopada 2019 r. w sprawie powołania Wydziałowej Rady ds. Kształcenia na Wydziale Mechanicznym.

Nr 115 z dnia 25 listopada 2019 r. w sprawie powołania Wydziałowej Rady ds. Kształcenia na Wydziale Matematyki, Informatyki i Ekonometrii.

Nr 116 z dnia 25 listopada 2019 r. w sprawie powołania Wydziałowej Rady ds. Kształcenia na Wydziale Pedagogiki, Psychologii i Socjologii.

Nr 117 z dnia 25 listopada 2019 r. w sprawie powołania Wydziałowej Rady ds. Kształcenia na Wydziale Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska.

Nr 118 z dnia 25 listopada 2019 r. w sprawie powołania Wydziałowej Rady ds. Kształcenia na Wydziale Prawa i Administracji.

Nr 119 z dnia 25 listopada 2019 r. w sprawie powołania Wydziałowej Rady ds. Kształcenia na Wydziale Nauk Biologicznych.

Nr 120 z dnia 25 listopada 2019 r. w sprawie powołania Wydziałowej Rady ds. Kształcenia na Wydziale Fizyki i Astronomii.

_Nr 121 z dnia 25 listopada 2019 r. w sprawie powołania Wydziałowej Rady ds. Kształcenia na Wydziale Humanistycznym.

_Nr 122 z dnia 25 listopada 2019 r. w sprawie powołania Wydziałowej Rady ds. Kształcenia na Wydziale Artystycznym.

_Nr 123 z dnia 25 listopada 2019 r. w sprawie powołania Wydziałowej Rady ds. Kształcenia w Filii Uniwersytetu Zielonogórskiego w Sulechowie.

_Nr 124 z dnia 25 listopada 2019 r. w sprawie powołania Wydziałowej Rady ds. Kształcenia w Collegium Medicum.

_Nr 125 z dnia 25 listopada 2019 r. w sprawie powołania Rady Naukowej Szkoły Doktorskiej Nauk Humanistycznych i Społecznych.

_Nr 126 z dnia 25 listopada 2019 r. w sprawie powołania Rady Naukowej Szkoły Doktorskiej Nauk Ścisłych i Technicznych.

_Nr 127 z dnia 28 listopada 2019 r. zmieniające zarządzenie nr 115 Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego z dnia 25 listopada 2019 r. w sprawie powołania Wydziałowej Rady ds. Kształcenia na Wydziale Matematyki, Informatyki i Ekonometrii.

_Nr 128 z dnia 28 listopada 2019 r. zmieniające zarządzenie nr 123 Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego z dnia 25 listopada 2019 r. w sprawie powołania Wydziałowej Rady ds. Kształcenia w Filii Uniwersytetu Zielonogórskiego w Sulechowie.

_Nr 129 z dnia 28 listopada 2019 r. w sprawie zmiany struktury organizacyjnej Instytutu Matematyki.

_Nr 130 z dnia 28 listopada 2019 r. w sprawie zmiany struktury organizacyjnej Instytutu Nauk Medycznych.

_Nr 131 z dnia 28 listopada 2019 r. w sprawie zmiany wprowadzenia Regulaminu konkursu o nagrodę Dziekana Wydziału Matematyki, Informatyki i Ekonometrii Uniwersytetu Zielonogórskiego za najlepszą pracę dyplomową.

_Nr 132 z dnia 28 listopada 2019 r. w sprawie zmiany regulaminu organizacyjnego Uniwersytetu Zielonogórskiego.

_Nr 133 z dnia 28 listopada 2019 r. zmieniające zarządzenie nr 17 Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego z dnia 21 marca 2006 r. w sprawie wprowadzenia dokumentacji przyjętych zasad (polityki) rachunkowości.

_Nr 134 z dnia 6 grudnia 2019 r. zmieniające zarządzenie nr 58 Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego z dnia 1 października 2019 r. w sprawie powołania Odwoławczej Komisji Stypendialnej Studentów na rok akademicki 2019/2020.

_Nr 135 z dnia 9 grudnia 2019 r. w sprawie zmiany struktury organizacyjnej Pionu Prorektora ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą oraz zmiany regulaminu organizacyjnego Uniwersytetu Zielonogórskiego.

_Nr 136 z dnia 9 grudnia 2019 r. w sprawie zmiany struktury organizacyjnej Instytutu Pedagogiki.

_Nr 137 z dnia 18 grudnia 2019 r. w sprawie wynagrodzenia z tytułu wykonywania czynności w postępowaniach w sprawie nadania stopnia doktora oraz postępowaniach w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego.

_Nr 138 z dnia 31 grudnia 2019 r. w sprawie ustalenia regulaminów wydziałowych rad ds. kształcenia.

_Nr 139 z dnia 31 grudnia 2019 r. w sprawie powołania Wydziałowych Rad Programowych na Wydziale Ekonomii i Zarządzania.

_Nr 140 z dnia 31 grudnia 2019 r. w sprawie powołania Wydziałowych Rad Programowych na Wydziale Nauk Biologicznych.

_Nr 141 z dnia 31 grudnia 2019 r. zmieniające zarządzenie nr 101 Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego z dnia 18 listopada 2016 r. w sprawie powołania Komisji ds. opracowania statutu Uniwersytetu Zielonogórskiego oraz projektów uchwał okołostatutowych.

Daria Korona
Biuro Prawne

TEKSTY UCHWAŁ I ZARZĄDZEŃ DOSTĘPNE SĄ NA STRONIE INTERNETOWEJ UNIWERSYTETU ZIELONOGÓRSKIEGO POD ADRESEM: <http://www.uz.zgora.pl/ap/>

NOWA HABITACJA W INSTYTUCIE MUZYKI

DR HAB. KATARZYNA KWIECIEŃ-DŁUGOSZ

Z PRZYJEMNOŚCIĄ INFORMUJEMY, ŻE 11 GRUDNIA 2019 R. SENAT AKADEMII MUZYCZNEJ IM. IGNACEGO JANA PADEREWSKIEGO W POZNANIU, NADAŁ PANI KATARZYŃCIE KWIECIEŃ-DŁUGOSZ STOPIEŃ DOKTORA HABILITOWANEGO W DZIEDZINIE SZTUKI W DYSZYPLINIE SZTUKI MUZYCZNE. PODSTAWĄ DO NADANIA KOMPOZYTORCE STOPNIA DOKTORA HABILITOWANEGO BYŁA JEJ KOMPOZYCJA „PUNCTUM”

NA ORKIESTRĘ SMYCZKOWĄ, KTÓREJ PRAWYKONANIE ODBYŁO SIĘ 31 MARCA 2019 R. PODCZAS 48. MIĘDZYKRAJOWEGO FESTIWALU „POZNAŃSKA WIOSNA MUZYCZNA” W AULI UNIWERSYTETU IM. ADAMA MICKIEWICZA W POZNANIU. UTWÓR WYKONAŁA ORKIESTRA KAMERALNA POLSKIEGO RADIA „AMADEUS” POD DYREKCJĄ ANNY DUCZMAL-MRÓZ.

Pierwsze kompozycje Katarzyny Kwiecień-Długosz powstawały jeszcze w czasie nauki w Państwowej Szkole Muzycznej I i II st. im. Mieczysława Karłowicza w Zielonej

Górze, pod kierunkiem prof. Juliusza Karcza. Następnie ukończyła ona studia wyższe na Wydziale Kompozycji, Dyrygentury i Teorii Muzyki Akademii Muzycznej im. Ignacego Jana Paderewskiego w Poznaniu w klasie kompozycji prof. Mirosława Bukowskiego, uzyskując w 2003 r. dyplom z wyróżnieniem. Ponadto jest absolwentką kierunku *lingwistyka stosowana* na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (2004 r.). Stopień doktora uzyskała w 2012 r. na Wydziale Kompozycji, Dyrygentury, Teorii Muzyki i Muzykoterapii Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu, na podstawie dysertacji doktorskiej *Adaptacja elementów i strategii tłumaczenia symultanicznego w muzyce instrumentalnej na przykładzie utworu „Musica simultanea” na orkiestrę symfoniczną*. Jest także absolwentką studiów podyplomowych w zakresie tłumaczenia (Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu, 2008 r.), muzyki filmowej, twórczości audiowizualnej i komputerowej (Akademia Muzyczna im. G. i K. Bacewiczów w Łodzi, 2012 r.) oraz arteterapii (Uniwersytet Medyczny im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu, 2019 r.). Od 2005 r. zawodowo związana jest z Instytutem Muzyki Wydziału Artystycznego Uniwersytetu Zielonogórskiego.

Katarzyna Kwiecień-Długosz była stypendystką Ministra Kultury i Sztuki, kraju związkowego Brandenburgii oraz Niemieckiej Rady Muzycznej. Jej utwory były wielokrotnie wykonywane w całej Polsce i w wielu krajach Europy, a także w Wietnamie, USA, Kanadzie i Australii. Jej kompozycje uzyskały nagrody i wyróżnienia w czterech krajowych i trzech międzynarodowych konkursach kompozytorskich (m. in. w Austrii i we Włoszech). Do swoich najważniejszych osiągnięć kompozytorka zalicza liczne wykonania kompozycji w ramach festiwalu muzyki współczesnej w Polsce i za granicą, m. in. w ramach Poznańskiej Wiosny Muzycznej, Warszawskich Spotkań Muzycznych, Sakralny Prostr (Lwów, Ukraina), Osmose (Luksemburg, Luksemburg i Bruksela, Belgia), Turbulences Sonores (Montpellier, Francja), a także podczas Światowego Kongresu Carillonowego (Barcelona, Hiszpania) oraz festiwalu carillonowych we Francji, Belgii, Holandii i na Litwie. Szczególnym wyróżnieniem stało się zaproszenie kompozytorki do udziału w międzynarodowym projekcie niemieckiej pianistki Susanne Kessel „250 piano pieces for Beethoven”. W ramach tego projektu kompozytorki z całego świata komponują utwory fortepianowe inspirowane osobą i twórczością Ludwiga van Beethovena z okazji 250 rocznicy jego urodzin. Koncerty z tej okazji, z uwzględnieniem utworu Katarzyny Kwiecień-Długosz zatytułowanego „Asking Wolfgang”, odbywają się obecnie w Bonn w ramach obchodu Roku Beethovenowskiego.

Utwory fortepianowe i kameralne kompozytorki były też publikowane w wytwórniach Acte Préalable i Ars Sonora oraz w wydawnictwach Editions Musica Ferrum (Londyn) i Ars Musica Sp. z o.o. (Lisowice). Katarzyna Kwiecień-Długosz brała udział w konferencjach naukowych i naukowo-artystycznych na Uniwersytecie Muzycznym Fryderyka Chopina w Warszawie, w Akademii Sztuki w Szczecinie i w Akademii Muzycznej im. I. J. Paderewskiego w Poznaniu. Ważny element jej dorobku dydaktycznego stanowi także popularyzacja kultury i muzyki polskiej w Wietnamie, w ramach wykładów w czterech ośrodkach akademickich: Hong Duc University (2013 r.), Thanh Hoa University of Culture, Sports and Tourism (2015 r.), Ho Chi Minh City University of Culture (2015 r.) i Hanoi University of Culture (2017 r.).

FOT. MAREK LALKO

W swojej twórczości kompozytorka chętnie sięga po inspirację pozamuzyczne, czego wyrazem jest współpraca z artystami reprezentującymi inne dziedziny sztuki, m. in. grafikiem Jackiem Papłą, malarką Anetą Kublik, rytmiczką Beatą Oryl. Kompozytorka chętnie wychodzi też z tradycyjnej sali koncertowej w przestrzeń publiczną, czego wyrazem była kompozycja „Nihil constat” na carillon i taśmę, towarzysząca pokazowi Fontanny Heweliusza w Gdańsku i od 2017 r. wykonywana tam regularnie w ramach letnich festiwalu carillonowych. Katarzyna Kwiecień-Długosz nie stroni także od pisania utworów okolicznościowych, np. „Epitafium” na carillon dedykowanego tragicznie zmarłemu prezydentowi Gdańska, Pawłowi Adamowiczowi. Utwór ten doczekał się kilkunastu wykonań na całym świecie. Inny przykład stanowi „Intrada” na orkiestrę symfoniczną, napisana dla Sanktuarium Matki Bożej Cierpliwie Słuchającej w Rokicie z okazji jubileuszu 350-lecia. Kompozytorka chętnie współpracuje także z muzykami ze środowiska zielonogórskiego (np. z pianistami Dorotą Frąckowiak-Kapalą, Ryszardem Zimnickim, Justyną Grondys, dyrygentami Maciejem Ogarkiem, Lucją Nowak, organistą Michałem Kocotem, muzykami Filharmonii Zielonogórskiej), tworzy też utwory edukacyjne, które regularnie wykonuje chór dziecięcy Państwowej Szkoły Muzycznej im. M. Karłowicza w Zielonej Górze pod dyrekcją Lucji Nowak.

Katarzyna Kwiecień-Długosz jest także członkiem Związku Kompozytorów Polskich, Polskiego Towarzystwa Muzyki Współczesnej i Polskiego Towarzystwa Analizy Muzycznej. Ponadto jest tłumaczem języka niemieckiego, autorką licznych tłumaczeń opublikowanych przez Polskie Wydawnictwo Muzyczne, Wydawnictwo Akademii Muzycznej im. K. Lipińskiego we Wrocławiu, czasopismo „Glissando”

i Polskie Wydawnictwo Naukowe. Oprócz komponowania stara się także popularyzować muzykę współczesną, organizując w Zielonej Górze koncerty współczesnej muzyki kameralnej przy współpracy z kompozytorami z Poznania i Szczecina. Kompozytorka pełniła też funkcje w strukturze organizacyjnej uniwersytetu: Kierownika Zakładu Teorii

Muzyki (2012-2019) i Zastępcy Dyrektora Instytutu Muzyki (2016 - obecnie). Interesuje ją dobra literatura i psychologia, w wolnych chwilach chętnie podróżuje, poznaje inne kultury i chodzi po górach.

Bartłomiej Stankowiak

DZIĘKI SZTUCE MOŻEMY STAWAĆ SIĘ LEPSZYMI LUDŹMI

Z DR HAB. KATARZYNA KWIECIEŃ DŁUGOSZ
ROZMAWIA EWA SAPENKO

Pani Profesor, wiem, że Pani zawodowe zainteresowania muzyczne są bardzo szerokie, ale mnie najbardziej interesuje jedno - karylion, a może carillon? Co to za instrument?

Gdyby zadała mi Pani to pytanie kilka lat temu, prawdopodobnie miałabym problem z odpowiedzią. Tymczasem ostatnie lata przyniosły mi wiele okazji do kontaktów z tym nietypowym instrumentem i ze środowiskiem grających na nim carillonistów z całego świata. Jest to instrument składający się z dzwonów wieżowych, na których gra się przy pomocy specjalnej klawiatury ręcznej i nożnej, podobnie jak na organach. Pierwsze carillon powstawały na terenie dzisiejszej Belgii i Holandii, gdzie do dziś jest ich największe skupisko. Na zakup takiego instrumentu mogły sobie pozwolić głównie bogate miasta hanzeatyckie, stąd obecność carillonów w Gdańsku. Karylion to spolszczona nazwa, jednak w środowisku muzycznym bardziej funkcjonuje określenie carillon. Jest to największy z istniejących instrumentów muzycznych, którego najniższe brzmienie dzwony potrafią ważyć nawet ponad dwie tony.

Skąd u Pani zainteresowanie takim, można powiedzieć - niszowym, instrumentem? W Polsce są tylko 3 koncertowe karyliony i tylko dwie zawodowe karylionistki. Wszystkie instrumenty są w Gdańsku... To chyba bardzo ogranicza? Czy dużo Pani komponuje na karylion?

Zainteresowanie tym instrumentem pojawiło się trochę przypadkowo dzięki mojemu mężowi i naszemu wspólnemu zamiłowaniu do podróży, zarówno tych dalekich, jak i tych trochę bliższych. Jednym z naszych ulubionych miejsc na krótkie wypadki weekendowe stało się Trójmiasto i to właśnie mąż zwrócił mi uwagę na carillon kościoła św. Katarzyny, którego dźwięki towarzyszyły naszym spacerom po Gdańsku. Kiedy więc pojawiło się w Internecie ogłoszenie o konkursie na kompozycję muzyczną na ten właśnie instrument, od razu się nim zainteresowałam. Przedmiotem konkursu był 12-minutowy utwór ilustrujący pokaz nowo uruchomionej Fontanny Heweliusza, a oprócz carillonu należało w nim wykorzystać także dźwiękową warstwę elektroniczną (tzw. taśmę). Przed konkursem wzięłam udział w warsztatach mających na celu zaprezentowanie

możliwości carillonu, które odbywały się w kilkustopniowym mrozie na wieży kościoła. Te warsztaty prowadziła carillonistka Monika Kaźmierczak i było to moje pierwsze spotkanie z carillonem. Od razu zwróciłam uwagę na to, jak wiele łączy carillon z instrumentem, który jest mi najbliższy - fortepianem.

Okazało się, że warto było wtedy zmarznąć, gdyż moja kompozycja „Nihil constat” na carillon i taśmę zdobyła w tym konkursie II miejsce. Było to w 2016 roku. Wkrótce potem Anna Kasprzycka poprosiła mnie o opracowanie koncertowej wersji tego utworu, którą wykonała na Światowym Kongresie Carillonowym w Barcelonie w 2017 r. Kolejne wykonania miały miejsce zarówno w Gdańsku, jak i we Francji, Holandii, Belgii, USA, na Litwie. I tak się zaczęła moja przygoda carillonowa, która trwa do dziś. Mała liczba carillonów w Polsce w żaden sposób mnie nie ogranicza, gdyż polskie carillonistki bardzo dużo koncertują za granicą. Chętnie dla nich komponuję, ale oczywiście moja praca twórcza nie ogranicza się tylko do tego instrumentu.

Czy na karylionie można zagrać każdy utwór?

Właściwie tak, choć oczywiście carillon - jak każdy instrument - ma także swoje ograniczenia. Repertuar carillonowy obejmuje bardzo dużo tzw. transkrypcji, czyli opracowań utworów muzycznych pisanych pierwotnie na inne składy. Autorami transkrypcji są często sami wykonawcy. Ja także opracowałam na carillon jeden z moich wcześniejszych utworów, suitę *Kopciuszek* napisaną na fortepian na cztery ręce, za którą otrzymałam nagrodę w Międzynarodowym Konkursie Kompozytorskim „Suoni di fiaba” w Vittorio Veneto (Włochy). Wersja carillonowa była wykonywana w 2018 r. w Wilnie i, prawdę mówiąc, zabrzmiała jeszcze bardziej „baśniowo” niż wersja fortepianowa.

Zielonogórzanie najbardziej znają utwór specjalnie skomponowany i wykonany podczas pogrzebu prezydenta Gdańska - Pawła Adamowicza...

Epitafium skomponowałam dokładnie w dniu śmierci Pawła Adamowicza, było to bardzo spontaniczne działanie i chyba najszybciej napisana kompozycja w moim życiu. Poprzez ten utwór chciałam wyrazić moją solidarność z mieszkańcami Gdańska w tak trudnym momencie, a także wdzięczność wobec Pawła Adamowicza, który osobiście wspierał rozwój kultury muzycznej i carillonowej w swoim mieście. Ostatni dźwięk tego utworu grany jest na dzwonie

ufundowanym przez prezydenta Adamowicza. Pamiętam, że wysłałam te nuty Monice Kaźmierczak od razu z informacją, że może z nimi zrobić, co uzna za stosowne. Odzew środowiska carillonistów z całego świata był natychmiastowy i przerósł moje najśmielsze oczekiwania. W kolejnych dniach utwór doczekał się transmisji radiowej, telewizyjnej i kilkunastu wykonań, nie tylko w Gdańsku, ale niemal w całej Europie (Belgia, Holandia, Niemcy, Portugalia, Litwa), Stanach Zjednoczonych, Kanadzie i Australii. Specjalnie na potrzeby Gdańskiego Festiwalu Carillonowego opracowałam też wersję na zespół ośmiu instrumentów dętych, carillon mobilny i kottę. Z kolei zespół gdańskich trębaczy Tubicinators Gedanenses poprosił mnie o opracowanie na carillon i cztery trąbki, które zostało połączone z jednym z choratów Martina Lutera na wydanej przez nich płytce *Turmmusik*. Było nawet wykonanie w wersji jazzowej... A w tej chwili pracuję nad orkiestrową wersją tego utworu. Mam nadzieję, że ta muzyka będzie nadal skłaniała ludzi do refleksji i pamięci o tym, jak tragiczne potrafią być skutki przemocy.

Gdybyśmy przeprowadzili sondę uliczną i zadali tylko jedno pytanie: co to jest karylion, to chyba niewiele osób odpowiedziałoby prawidłowo. Natomiast kuranty zna chyba większość Polaków. Jaka jest różnica między tymi instrumentami? Jak zwykły zjadacz chleba może je rozróżnić?

Według definicji Światowej Federacji Carillonowej carillon musi składać się co najmniej z 23 dzwonów oraz klawiatury, która umożliwi grę w trybie ręcznym. Kuranty natomiast działają najczęściej w trybie automatycznym.

Na zakończenie może jednak trochę o Pani innych zainteresowaniach zawodowych... Czemu poświęca Pani najwięcej czasu, a na co go Pani brakuje?

Muzyka carillonowa to oczywiście tylko część moich aktualnych zainteresowań zawodowych. Natomiast głównym polem mojej działalności muzycznej jest współczesna muzyka kameralna i instrumentalna. Od lat regularnie współpracuję z Międzynarodowym Festiwalem Muzyki Współczesnej „Poznańska Wiosna Muzyczna”, podczas którego wykonywane są moje utwory, np. w ubiegłym roku Orkiestra Kameralna Polskiego Radia „Amadeus” pod dyktando Anny Duczmal-Mróz wykonała napisaną specjalnie dla nich kompozycję *Punctum*. W tegorocznej edycji festiwalu mój nowy utwór wykona zespół Musica assoluta z Hannoveru. Chętnie współpracuję także z poznańskim zespołem muzyki współczesnej Sepia Ensemble, który udało mi się już dwukrotnie zaprosić na koncerty do Zielonej Góry, gdzie zaprezentowali kompozycje twórców poznańskich, szczebińskich i zielonogórskich.

Okazało się, że warto było wtedy zmarznąć, gdyż moja kompozycja *Nihil constat* na carillon i taśmę zdobyła w tym konkursie II miejsce. Było to w 2016 roku. Wkrótce potem Anna Kasprzycka poprosiła mnie o opracowanie koncertowej wersji tego utworu, którą wykonała na Światowym Kongresie Carillonowym w Barcelonie w 2017 r. Kolejne wykonania miały miejsce zarówno w Gdańsku, jak i we Francji, Holandii, Belgii, USA, na Litwie. I tak się zaczęła moja przygoda carillonowa, która trwa do dziś.

Oprócz tego moja muzyka kameralna wykonywana jest na festiwalach muzyki współczesnej także w innych krajach, np. Luksemburgu, Belgii, Francji czy we Włoszech, gdzie niedawno miało miejsce wykonanie utworu *To See Invisible* napisanego przy współpracy z młodą malarką Anetą Kublik. Jej obrazy posłużyły mi za inspirację, a wykonaniu muzyki towarzyszyła projekcja video. Bardzo lubię takie interdyscyplinarne działania, bo są niezwykle inspirujące. W przeszłości podobny utwór zrealizowałam wspólnie z grafikiem Jackiem Papłą z Instytutu Sztuk Wizualnych. Niedawno też jedna z moich kompozycji doczekała się opracowania choreograficznego przez Beatę Oryl z gdańskiej Akademii Muzycznej, zaprezentowanego podczas Międzynarodowej Konferencji „Generative Art” w Rzymie.

Ten rok jest dla mnie wyjątkowy także dzięki obchodom Roku Beethovenowskiego, w których biorę udział za sprawą międzynarodowego projektu kompozytorskiego „250 piano pieces for Beethoven”. Zaproszenie do projektu zawdzięczaam jego pomysłodawczyni i realizatorce, niemieckiej pianistce Susanne Kessel z Bonn. Specjalnie dla niej napisałam utwór *Asking Wolfgang* na fortepian i partię śpiewaną. Jest to takie trochę żartobliwe odniesienie do osoby Ludwiga van Beethovena, kompozytora, który jest moim „muzycznym guru” i wywarł na mnie ogromny wpływ. Utwór został wykonany, nagrany i wydany drukiem, a w lutym tego roku będzie wykonywany ponownie w mojej obecności w Bonn, z czego się bardzo cieszę.

A wracając do Polski - zawsze chętnie współpracowałam i współpracuję z muzykami zielonogórskimi, np. znakomitymi pianistami Dorotą Frackowiak-Kapałą, Ryszardem Zimnickim, Justyną Grondys i muzykami Filharmonii Zielonogórskiej, dzięki którym nagraliśmy płytę z utworami prof. Juliusza Karcza i moimi. Staram się upowszechniać twórczość profesora Karcza, dzięki któremu zostałam kompozytorką. To pod jego okiem powstawały moje pierwsze próby twórcze jeszcze w czasie nauki w zielonogórskiej Państwowej Szkole Muzycznej im. M. Karłowicza. Współpracuję też z dyrygentką Łucją Nowak, która regularnie wykonuje moją muzykę z chórem szkoły muzycznej. Do moich zielonogórskich wykonawców zaliczają się też dyrygent Maciej Ogarek i organista Michał Kocot, z którymi przygotowujemy już kolejną muzyczną niespodziankę...

Jeżeli więc brakuje mi na coś czasu, to chyba tylko na zwykłe leniwość i czasem na prozaiczne codzienne obowiązki. Na szczęście w tej materii bardzo mnie wspiera mój mąż.

Czy ma Pani jakieś muzyczne marzenie, którego do tej pory nie udało się zrealizować?

Takich marzeń jest nawet kilka. Bardzo chciałabym np. napisać operę. Marzy mi się też cykliczny festiwal muzyki współczesnej w Zielonej Górze. Przede wszystkim jednak chciałabym, aby coraz więcej ludzi odkrywało potencjał muzyki i sztuki w ogóle, nie tylko w sensie rozrywki i komercji. Niedawno skończyłam podyplomowe studia w zakresie arteterapii, podczas których miałam okazję przekonać się o uzdrawiającej sile obcowania z szeroko rozumianą sztuką i tworzenia. Jestem przekonana, że dzięki sztuce możemy stawać się lepszymi ludźmi, bardziej otwartymi na świat i na siebie nawzajem.

W takim razie życzę spełnienia tych marzeń i dziękuję za rozmowę.

POLSKA AKADEMIA NAUK

Zakończyły się wybory do 77 Komitetów Polskiej Akademii Nauk. Wyniki Wyborów Członków Komitetów Naukowych PAN na kadencję 2020-2023 r. zostały już zatwierdzone. Wśród nich znalazło się 19 naukowców z Uniwersytetu Zielonogórskiego:

KOMITET NAUK EKONOMICZNYCH PAN

__Prof. dr hab. **Tadeusz Borys** z Instytutu Nauk o Zarządzaniu i Jakości
__Prof. dr hab. **Andrzej Czyżewski** z Instytutu Ekonomii i Finansów

KOMITET NAUK O LITERATURZE PAN

__Prof. dr hab. **Małgorzata Mikołajczak** z Instytutu Filologii Polskiej

KOMITET NAUK PEDAGOGICZNYCH PAN

__dr hab. **Mirosław Kowalski** z Instytutu Pedagogiki
__dr hab. **Inetta Nowosad** z Instytutu Pedagogiki

KOMITET NAUK POLITYCZNYCH PAN

__Dr hab. **Stefan Dudra** z Instytutu Nauk o Polityce i Administracji

KOMITET PSYCHOLOGII PAN

__Prof. dr hab. **Wiesław Łukaszewski** z Instytutu Psychologii

KOMITET SOCJOLOGII PAN

__Dr hab. **Maria Zielińska** z Instytutu Socjologii

KOMITET STATYSTYKI I EKONOMETRII PAN

__Prof. dr hab. **Emil Panek** z Instytutu Ekonomii i Finansów

KOMITET BIOLOGII ORGANIZMALNEJ PAN

__Prof. dr hab. **Leszek Jerzak** z Instytutu Nauk Biologicznych

KOMITET ASTRONOMII PAN

__Dr hab. **Jarosław Kijak** z Instytutu Astronomii im. prof. Janusza Gila

KOMITET ARCHITEKTURY I URBANISTYKI PAN

Prof. dr hab. inż. **Zbigniew Bać** z Instytutu Architektury i Urbanistyki

KOMITET AUTOMATYKI I ROBOTYKI PAN

__Prof. dr hab. inż. **Dariusz Uciński** z Instytutu Sterowania i Systemów Informatycznych
__Prof. dr hab. inż. **Marcin Witczak** z Instytutu Sterowania i Systemów Informatycznych

KOMITET GEODEZJI PAN

__Dr hab. inż. **Maria Mrówczyńska** z Instytutu Budownictwa

KOMITET INŻYNIERII PRODUKCJI PAN

__Dr hab. inż. **Justyna Patalas-Maliszewska** z Instytutu Inżynierii Mechanicznej
__Dr hab. inż. **Sebastian Saniuk** z Instytutu Nauk o Zarządzaniu i Jakości

KOMITET METROLOGII I APARATURY NAUKOWEJ PAN

__Dr hab. inż. **Wiesław Miczulski** z Instytutu Metrologii, Elektroniki i Informatyki

KOMITETU ZDROWIA PUBLICZNEGO PAN

__Prof. dr hab. nauk med. **Jerzy Marcinkowski** z Collegium Medicum

zebrała **Ewa Sapeńko**

UNIwersYTET ZIELONOGÓRSKI BLIŻEJ GOSPODARKI

21 stycznia br. prof. Wojciech Strzyżewski, Prorektor ds. Studenckich Uniwersytetu Zielonogórskiego oraz Marian Babiuch, Marszałek Lubuskiego Sejmiku Gospodarczego, podpisali porozumienie o współpracy.

- *Nie stworzymy innowacyjnej gospodarki bez wsparcia naukowego. Przedsiębiorcy potrzebują wzrostu efektywności produkcji i inteligentnych automatów w fabrykach. Naukowcy z kolei liczą na wykorzystanie swoich pomysłów przez przemysł. Chcemy spotykać się gdzieś pośrodku* - powiedział Marian Babiuch.

Uniwersytet oraz Lubuski Sejmik Gospodarczy, który

jest związkiem organizacji biznesowych, reprezentuje regionalne środowiska gospodarcze, planują m.in. inicjowanie projektów badawczo-rozwojowych poprzez łączenie potencjału UZ z potencjałem Sejmiku Gospodarczego oraz siłą podmiotów gospodarczych województwa lubuskiego.

- *Nauka jest kołem zamachowym gospodarki. Transfer wiedzy musi odbywać się w dwie strony. Tylko wtedy osiągniemy zamierzony cel. Istotne jest, aby wyniki projektów badawczych były szybko wdrażane w przedsiębiorstwach* - powiedział prof. Wojciech Strzyżewski.

- *Celem współpracy pomiędzy Uniwersytetem Zielonogórskim i Lubuskim Sejmikiem Gospodarczym jest transfer wiedzy i doświadczeń oraz łączenie szeroko rozumianej gospodarki z nauką w długofalowej perspektywie związanej z jednej strony z rozwojem kształcenia i z rozwojem badań naukowych, z drugiej - ze wzmocnieniem gospodarki województwa lubuskiego - powiedział prof. Andrzej Pieczyński, Prorektor ds. Rozwoju i Współpracy z Gospodarką Uniwersytetu Zielonogórskiego,*

Oba podmioty podkreślają w porozumieniu dalsze, wspólne działania na rzecz rozwoju społecznego, gospodarczego i naukowego województwa lubuskiego. - Chcemy wzmocnić kooperację, stwarzając studentom, pracownikom uczelni oraz przedsiębiorcom dogodne warunki dydaktycznego i naukowego rozwoju, zgodnego z oczekiwaniami rynku - mówił Marcin Szczęsny, Pełnomocnik Rektora UZ ds. Współpracy z Gospodarką.

***

BĘDZIEMY KSZTAŁCIĆ MECHANIKÓW LOTNICZYCH!

__**Ewa Sapeńko**

W Aeroklubie Ziemi Lubuskiej podpisano (16 stycznia 2020 r.) porozumienie o współpracy pomiędzy Uniwersytetem Zielonogórskim, Zespołem Szkół Mechanicznych w Zielonej Górze i Aeroklubem Ziemi Lubuskiej dotyczące podjęcia wspólnych działań, których efektem będzie rozpoczęcie szkolenia lotniczego w Instytucie Inżynierii Mechanicznej Uniwersytetu Zielonogórskiego (mechanik lotniczy i pilot samolotowy), szkolenia na poziomie średnim mechaników lotniczych w Zespole Szkół Mechanicznych, szkolenia praktycznego mechaników lotniczych w Organizacji Part M oraz szkolenia pilotów samolotowych w Ośrodku Szkolenia Lotniczego Aeroklubu Ziemi Lubuskiej.

Uniwersytet Zielonogórski reprezentował prorektor ds. studenckich prof. Wojciech Strzyżewski, Zespół Szkół Mechanicznych - dyrektor Mariusz Kita, a Aeroklub Ziemi Lubuskiej - dyrektor Artur Haładyn. W spotkaniu uczestniczył także prezydent Zielonej Góry - Janusz Kubicki i członek Zarządu Województwa Lubuskiego - Marcin Jabłoński.

Już od ponad roku pracownicy Wydziału Mechanicznego UZ i zielonogórskiego Aeroklubu pracują nad uruchomieniem kompleksowego szkolenia licencjonowanych mechaników lotniczych, a w przyszłości pilotów. Pomysł zyskał zainteresowanie miejskich i wojewódzkich władz samorządowych i zapewnienie wsparcia - również finansowego.

Członek Zarządu Województwa Lubuskiego **Marcin Jabłoński** powiedział: - *Wierzę, że dzięki temu porozumieniu będziemy mogli*

przystąpić do przygotowania nowego projektu, bądź poszerzenia już istniejącego, co pozwoli nam na wsparcie finansowe tego przedsięwzięcia i rozwijanie tradycji lotniczych w Lubuskiem dzięki wyspecjalizowanym kadrom. Pewnie to trochę potrwa, ale zapewniam Państwa, że Zarząd Województwa jest bardzo zainteresowany tym przedsięwzięciem i będziemy go chcieli wesprzeć w miarę posiadanych przez nas możliwości.

Natomiast Prezydent Miasta **Janusz Kubicki** zadeklarował wsparcie kształcenia młodzieży w profilowanych klasach w zielonogórskim Zespole Szkół Technicznych - *Mamy jeden z najlepszych aeroklubów Polsce, mamy lotniska w Przylepie i w Babimoście - mamy więc potencjał. Teraz trzeba tylko zorganizować prawdziwą szkołę, która będzie kształciła mechaników na poziomie technikum,*

którzy będą kontynuować naukę na Uniwersytecie Zielonogórskim. W konsekwencji myślę, że uda nam się stworzyć ośrodek kształcący pilotów. A ponieważ mamy potencjał, to wierzę, że możemy stać się ośrodkiem kształcącym kadry nie tylko na potrzeby naszego województwa.

Prorektor ds. studenckich Uniwersytetu Zielonogórskiego - prof. Wojciech Strzyżewski przyznał się, że nie wierzył w sukces tego przedsięwzięcia: - Kiedy po raz pierwszy z tym pomysłem przyszedł do mnie prof. Kłos - dziekan Wydziału Mechanicznego - to nie wierzyłem, że to się może udać. Ale udało się stworzyć bardzo ekspansywny zespół pod kierunkiem prof. Kłosa, prof. Papacza, dyrektora Gniazdowskiego, który rzeczywiście małymi krokami doprowadził do tego, że już w tym roku na Wydziale Mechanicznym Uniwersytetu Zielonogórskiego na kierunku mechanika i budowa maszyn otwarto specjalność mechanika lotnicza. Jeżeli więc w takim tempie panowie będą działali, to jestem spokojny o przyszłość kierunku - na pewno spowodują, że uczniowie pójdą do technikum, potem na Uniwersytet Zielonogórski, a w konsekwencji znajdą pracę i pozostaną w naszym mieście i województwie. A myślę, że wszystkim nam na tym właśnie zależy.

Dyrektor Zespołu Szkół Technicznych Mariusz Kita rolę swojej placówki widzi w zainteresowaniu młodzieży szeroko pojętą branżą lotniczą - *Chcielibyśmy naszych uczniów przygotowywać na poziomie podstawowym tak, aby mogli podjąć pracę jako technik mechanik lotniczy. Bo nie tylko*

piloci są nam potrzebni. Przede wszystkim mamy ogromne braki jeżeli chodzi o dobrze wyszkoloną obsługę. Ze swojej strony zapewniam, że Zespół Szkół Technicznych zrobi wszystko, żeby tą branżę rozwijać i żeby nie zawieść swoich partnerów.

Najbliższe ośrodki szkolenia mechaników lotniczych znajdują się tylko w dwóch ośrodkach: Rzeszowie i Chełmie - obydwu na „ścianie wschodniej”, a władze Aeroklubu Ziemi Lubuskiej widzą ogromne zapotrzebowanie na takich specjalistów u nas. - *Jeżeli chodzi o pilotów, to nasz aeroklub jest dzisiaj w stanie wyszkolić pilota od zera. Natomiast jeżeli chodzi o mechaników lotniczych, to naszą największą bolączką do tej pory była część pedagogiczna. Uniwersytet Zielonogórski jest więc dla nas idealnym partnerem, bo wykorzystując naszą kadrę lotniczą, możliwości nasze i Portu Lotniczego w Babimoście będzie mógł wykształcić tak potrzebnych, nie tylko u nas, mechaników lotniczych.* - powiedział Artur Haładyn, dyrektor Aeroklubu Ziemi Lubuskiej

Aktualnie projekt jest w trakcie procesu certyfikacji kształcenia mechaników lotniczych w Urzędzie Lotnictwa Cywilnego. Wstępne audyty już się odbyły i partnerzy podpisanego dzisiaj porozumienia są w stanie ten certyfikat uzyskać jeszcze w tym roku. Na tej podstawie po zakończeniu studiów absolwenci będą mogli w ULC złożyć wniosek o uzyskanie licencji mechanika lotniczego.

KOLEJNE 3 MLN ZŁ NA ROZWÓJ KIERUNKU LEKARSKIEGO NA UZ

3 mln zł - tyle pieniędzy już po raz piąty trafi na Uniwersytet Zielonogórski z przeznaczeniem na rozwój kierunku lekarskiego. Umowę na przekazanie środków podpisali 29 stycznia br. prof. Wojciech Strzyżewski - prorektor Uniwersytetu Zielonogórskiego i Elżbieta Anna Polak - marszałek województwa lubuskiego.

Te pieniądze przeznaczymy na cele kadrowe - powiedział prof. W. Strzyżewski. - Kiedy zaczynaliśmy prowadzić kierunek lekarski zatrudniliśmy ok. 20 specjalistów ze stopniami i tytułami naukowymi. Dzisiaj, po pięciu latach, jest ich już ponad 130, a trzeba powiedzieć, że większość z nich jest zainteresowana współpracą z lubuskimi szpitalami. To w naturalny sposób wzmacnia opiekę zdrowotną w naszym regionie.

Pieniądze na prowadzenie kierunku lekarskiego to nie jedyne środki jakimi Pani Marszałek wspiera naszą medycynę. Już drugi rok wypłacane są stypendia dla studentów medycyny - 2 tys. zł miesięcznie - którzy zadeklarują, że po zakończeniu studiów podejmą pracę w województwie lubuskim, a w tym roku po raz pierwszy przyznano stypendia - 1200 zł miesięcznie - dla studentów pielęgniarstwa. W sumie na stypendia Urząd Marszałkowski przeznaczy 1mln 350 tys. zł.

Na Uniwersytecie Zielonogórskim studiuje ponad 500 studentów medycyny na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych. Za 1,5 roku pierwsi absolwenci kierunku lekarskiego opuszczą zielonogórskie Collegium Medicum.

esa

60-LECIE „ROCZNIKA LUBUSKIEGO”

— Ewa Narkiewicz-Niedbalec

12 grudnia 2019 r. w Auli Rektoratu odbyło się seminarium z okazji 60-lecia „Rocznika Lubuskiego”. Wzięło w nim udział około 40 osób, w tym prorektorzy Uniwersytetu Zielonogórskiego, profesorowie: Giorgi Melikidze, Andrzej Pieczyński i Wojciech Strzyżewski, ale również były dwukrotny rektor WSP TK - profesor Hieronim Szczegóła. Rektor Szczegóła był także redaktorem naczelnym „Rocznika Lubuskiego” i wieloletnim członkiem kolegium redakcyjnego.

Przybyłych powitała Ewa Narkiewicz-Niedbalec, prof. UZ, redaktor naczelna od 1 stycznia 2016 r. Następnie zabrał głos prorektor Giorgi Melikidze, powiedział o znaczeniu „Rocznika Lubuskiego” dla zielonogórskich reprezentantów nauk społecznych i humanistycznych. Wskazał także na to, iż „Rocznik” nie jest tylko czasopismem o zasięgu lokalnym, ale krajowym, ponieważ wielokrotnie publikowali w nim swoje artykuły badacze z różnych ośrodków: z Poznania, Krakowa, Torunia, Wrocławia, Warszawy. [Publikowali w nim, może nieco rzadziej, również autorzy spoza Polski - Niemiec, Czech, Rumunii, Wielkiej Brytanii, Węgier - ENN]. Wspominał także o lepszych i gorszych [jasno określonych - czy wręcz niepodawanych do publicznej wiadomości lub subiektywnych ocen recenzentów - ENN] zasadach przyznawania punktów za publikacje w poszczególnych czasopiśmiech [W dniu seminarium „Rocznik” jako periodyk, który nie uzyskał w 2019 r. wsparcia finansowego z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, ‘dawał’ autorom za publikację tekstu jedynie 5 punktów. Jednak w znowelizowanym wykazie czasopism, z 17 grudnia 2019 r. za opublikowanie artykułu jego autor otrzyma punktów 20! - ENN].

Po wystąpieniu prorektora krótki koncert na skrzypcach zagrała Aleksandra Kurzawa, absolwentka szkoły muzycznej drugiego stopnia i edukacji muzycznej Uniwersytetu Zielonogórskiego. Wystąpiła z *Romansem z II. koncertu skrzypcowego Henryka Wieniawskiego*, *Humoreską Antonina Dwořaka* i *Sarabandą z Partity d-mol* Jana Sebastiana Bacha.

Jako pierwszy z wystąpieniem merytorycznym głos zabrał Eugeniusz Kurzawa, poeta, wieloletni przewodniczący Zielonogórskiego Oddziału Związku Literatów Polskich oraz dziennikarz, piszący do kilku czasopism, zatrudniony przez wiele lat w „Gazecie Lubuskiej”. Mówił o „Roczniku” w kontekście tekstów poświęconych literaturze. Było ich najwięcej w pierwszej dekadzie ukazywania się periodyku, ponieważ wówczas jego wydawcą było Lubuskie Towarzystwo Kultury, w którym pracowali, działali literaci, takiej rangi jak Janusz Koniusz, poeta który swoje życie związał z Zieloną Górą, a czasopismo nie miało charakteru monograficznego, jak to jest obecnie. W „Roczniku”, jak skrupulatnie to przebadał redaktor Kurzawa, opublikowano 20 tekstów poświęconych literatom (np. Eugeniuszowi Paukszczie) lub literaturze tworzonej na Ziemi Lubuskiej (w tym trzy teksty przekrojowe). Postulował, aby zielonogórskie środowisko socjologów, je-

REDAKTORZY NACZELNI RL; OD LEWEJ: PROF. BOGDAN IDZIKOWSKI, PROF. EWA NARKIEWICZ-NIEDBALEC, PROF. HIERONIM SZCZEGÓŁA

zykoznawców i literaturoznawców nawiązało kontakty dla wspólnych badań nad lubuską literaturą, konferencji i publikacji, a przede wszystkim pożytkowi Czytelników.

Następnie wystąpił Bogdan Idzikowski, prof. UZ, pełniący przez 14 lat funkcję redaktora naczelnego „Rocznika” oraz przez 11 lat pracujący w radzie programowej. Swoje wystąpienie zatytułował: „Rocznik Lubuski” - *ciągłość i zmiana w perspektywie krytycznej*. Profesor Idzikowski wybrał po kilka wskaźników ciągłości i zmiany i omówił je w sposób bardzo interesujący. Przykładem ciągłości jest między innymi sam tytuł

oraz rocznikowy charakter periodyku, a także od 14 numeru ta sama okładka, zaprojektowana przez znakomitego polskiego grafika - przez pewien czas związanego z Zieloną Górą i Wydziałem Artystycznym WSP, potem UZ) - Witolda Michorzewskiego, z tym że dla każdego numeru drukowana w innym kolorze. Autorami okładek dla wcześniejszych numerów byli znakomici zielonogórscy artyści malarze tacy jak Klem Felchnerowski (numery 1-5), Mieczysław Orłowski (nr 6-8), Krystyna Myta-Burlewicz (10-11), Józef Burlewicz (12-13).

Po wystąpieniu prof. Idzikowskiego prezes LTN i redaktor naczelna „Rocznika” wręczyli mu list gratulacyjny za wiele lat społecznej pracy na rzecz zielonogórskiego środowiska naukowego poprzez stwarzanie możliwości publikowania i dbałość o poziom przyjmowanych do druku i publikowanych artykułów. Załącznikiem do listu była, ufundowana przez Prezydenta Zielonej Góry Janusza Kubickiego, nagroda pieniężna.

Ostatnia w części merytorycznej wystąpiła Ewa Narkiewicz-Niezbalec. Mówiła o ludziach „Rocznika”, pokazując listy pierwszych i kolejnych składów kolegium redakcyjnych, potem rad programowych. Wymieniła wszystkich redaktorów naczelnych, którzy przez 60 lat zawiadywali tym lubuskim czasopiśmie, wskazując lata, w których byli redaktorami naczelnymi „Rocznika”. U osób siedzących na sali, reprezentujących nieco starsze pokolenie, nazwiska te wzbudzały wspomnienia sprzed lat, o czym mówili w trakcie nieoficjalnej już części spotkania. W części wspomnieniowej publicznie zabrał głos profesor Tomasz Jaworski i przywołał profesora Kazimierza Bartkiewicza, historyka, rektora WSP, ale również redaktora naczelnego „Rocznika”, który już w latach 80. i 90. XX w. zachęcał młodszych kolegów, aby jeżdżąc na konferencje nawiązywali kontakty z kolegami z zagranicy, zapraszali do współpracy i publikowania w Zielonej Górze. [W latach 1996-1999, gdy redaktorem naczelnym „Rocznika” był prof. K. Bartkiewicz w radzie programowej zasiadał prof. Hans N. Weiler, amerykańsko-niemiecki uczonec, współzałożyciel i drugi rektor Uniwersytetu Viadrina - ENN].

Redaktor Narkiewicz-Niezbalec wspomniła też zespoły opracowujące czasopismo od strony technicznej, przywitała panią mgr Ewę Lehmann, która przez 14 lat prowadziła sprawę LTN oraz „Rocznika Lubuskiego”, a także panią mgr Aldonę Reich, która kilka lat robiła korekty w „Roczniku”.

Po części oficjalnej lampką wina prezes LTN prof. Józef Korbicz wznosił toast za 60 lat „Rocznika”, jego autorów redaktorów naukowych, redaktorów tematycznych, Całe spotkanie upłynęło w miłej, ale i twórczej atmosferze - pojawiły się nowe pomysły na kolejne tomy (dwie deklaracje złożone redaktorowi naczelnemu). Bardzo smaczne przekąski przygotował bar działający w kampusie B UZ „Rabarbar”, a ciasta pochodziły z sąsiadującej kawiarni i cukierni „Sowa”.

Wszystkim obecnym na spotkaniu jubileuszowym kolegium redakcyjne „Rocznika Lubuskiego” bardzo dziękuje za udział w nim i przekazane życzenia. Nie mogli wziąć w spotkaniu członkowie rady programowej, ale niektórzy z nich nadesłali życzenia - prof. Krystyna Janicka (IFiS PAN), prof. Janusz Mucha (AGH). Wicemarszałek województwa lubuskiego Łukasz Porycki, także przysłał życzenia, które zostały odczytane. Za nadesłane adresy kolegium bardzo dziękuje. Serwis fotograficzny, z którego pochodzą zdjęcia - wykonał pan Kazimierz Adamczewski.

Od dnia 17.12.2019 roku zgodnie z nowym rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego za publikację tekstu w „Roczniku Lubuskim” jego autor otrzymuje 20 punktów.

PROF. EWA NARKIEWICZ-NIEZBALEC

PROF. BOGDAN IDZIKOWSKI

PROF. GIORGI MELIKIDZE

PROF. JÓZEF KORBICZ

EUGENIUSZ KURZAWA

17 stycznia 2020 r. w Galerii Biblioteki Uniwersytetu Zielonogórskiego przy al. Wojska Polskiego 71 odbył się wernisaż wystawy OBRAZY Z UCZUĆ prof. Elżbiety Wernio z Akademii Sztuk Pięknych Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu. Autorka zaprezentowała prace z cyklu *Obrazy z Uczuć*. Jest to dokumentacja projektów scenograficznych, plakaty autorskie do spektakli teatralnych, kostiumy i grafiki. Prof. Elżbieta Wernio jest scenografem, scenografem teatralnym, grafikiem, aranżerem przestrzeni wystawienniczych i wnętrz. Obecnie pełni funkcję kierownika Katedry Scenografii na Wydziale Architektury Wnętrz, Wzornictwa i Scenografii w Akademii Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu. Kuratorem wystawy jest dr Janina Wallis, starszy kustosz dyplomowany. Wystawę można zwiedzać od 17 stycznia do 15 marca 2020 r. Serdecznie zapraszamy.

Janina Wallis

OBRAZY Z UCZUĆ...

*Powoli ostrożnie
trzeba zdejmować słowa*

*rozbiierać obraz z obrazu
kształty z barw
obrazy z uczuć
aż do rdzenia
do języka cierpienia
do śmierci(...)*

Tadeusz Różewicz, *Postowie do poematu,
Na powierzchni poematu i w środku,*
Czytelnik, Warszawa, 1998

Mam nieustające od lat odczucie, że zawód scenografa należy ciągle tłumaczyć, wyjaśniać, nobilitować. Anonimowość twórcy, która paradoksalnie wraz z rozpoczęciem przedstawienia, przyczynia się do tego „nieistnienia”. Niewielu krytyków teatralnych poświęca tej dziedzinie odpowiednią uwagę, analizuje proponowaną myśl, przekazaną obrazem, światłem, klimatem, kolorystyką. Nie pisze się o scenografii, nie zauważa się jej, lub uważa za podrzędną część dzieła teatralnego, którą może stworzyć każdy, np. będący pod ręką kierownik techniczny...

Uruchamiamy całą maszynę teatralną, rodem jeszcze z osiemnasto- i XIX-wiecznych pomysłomów, obracamy tym światem, włączając w niego środki wyrazu nam współczesne - film, projekcję, coraz nowocześniejsze i skuteczniejsze profesjonalne światła, a wszystko po to, by magia teatru uwodziła nadal skutecznie, nadal była rozmową istotną z widzem. Rozmową żywych ludzi, tworzących tu i teraz, w dzisiejszej rzeczywistości, komentujących ją, przeżywających i mających potrzebę, aby o tym przeżyciu opowiedzieć.

Jest tyle nowych mediów, które uwodzą, odciągają widza od teatru, ale tęsknota za bezpośrednim kontaktem wciąż jest najsilniejsza. Skąd tłumy na koncertach publicznych? Uczestnictwo w zdarzeniu dziejącym się na żywo, jest najbardziej pożądanym doznaniem. Popularność Facebooka i innych portali społecznościowych też wynika z tych samych pragnień - kontaktu z drugim człowiekiem w czasie rzeczywistym.

Dlatego teatr jest ciągle atrakcyjnym medium dla swoich odbiorców. Świadomość, że uczestniczymy w widowisku, które dzieje się tu i teraz i w czasie realnym, a wraz z jego zakończeniem - znika i istnieje już tylko w pamięci, we wrażeniu, w doznaniu, sprawia, że to medium ciągle fascynuje. Opowieść, którą stworzymy, klimat i energia, która przepłynie ze sceny do odbiorcy

Prof. Elżbieta Wernio

Kierownik Katedry Scenografii Wydziału Architektury Wnętrz, Wzornictwa i Scenografii Akademii Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu.

Scenograf teatralny. Zajmuje się twórczością artystyczną w zakresie scenografii teatralnej, plakatem teatralnym, projektowaniem graficznym, aranżacją przestrzeni wystawienniczych i wnętrz.

Dyplom z wyróżnieniem obroniła w PWSSP we Wrocławiu, w specjalności Projektowanie Graficzne, pod kierunkiem promotora prof. Jana Jaromira Aleksuna. W latach 1984-1997 pracowała w Katedrze Grafiki ASP

Wrocław prowadząc przedmiot; *Podstawy projektowania graficznego, kompozycja brył i płaszczyzn* dla studentów I roku Malarstwa, Grafiki i Rzeźby.

Od 1.X.2006 jest zatrudniona na Wydziale Architektury Wnętrz, Wzornictwa i Scenografii Akademii Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu.

W czerwcu 2007 r. obroniła pracę doktorską na Wydziale Architektury Wnętrz, Wzornictwa i Scenografii Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu.

W grudniu 2011 r., na Wydziale Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie, otrzymała stopień doktora habilitowanego w dziedzinie sztuki plastyka, w dyscyplinie artystycznej – sztuki piękne.

W dniu 15 września 2017r. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej nadał jej tytuł Profesora sztuk plastycznych.

Jej najważniejsze osiągnięcia dydaktyczno-organizacyjne, to uruchomienie na Wydziale Architektury Wnętrz, Wzornictwa i Scenografii nowego kierunku – Scenografii. Wymagało to przeprowadzenia całego procesu ustawodawczego w Senacie ASP we Wrocławiu, zaplanowania, zorganizowania i przeprowadzenia procesu tworzenia studiów stacjonarnych, licencjackich I stopnia. Praca nad opracowaniem strukturalnym i formalnym, skompletowanie pełnej dokumentacji zaowocowała i Katedra Scenografii została powołana na Wydziale Architektury Wnętrz, Wzornictwa i Scenografii Akademii Sztuk Pięknych w roku 2012.

Uchwałą nr 4/2013 Senat Akademii Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu wyraził zgodę na utworzenie od roku akademickiego 2013/2014 nowego kierunku Scenografia, studiów I stopnia na Wydziale Architektury Wnętrz, Wzornictwa i Scenografii. Od roku akademickiego 2015/2016, z jej inicjatywy, zostały uruchomione, uchwałą Senatu ASP we Wrocławiu, 5-letnie studia jednolite magisterskie. Prof. Elżbieta Wernio otrzymała indywidualną nagrodę Rektora ASP za osiągnięcia naukowo-dydaktyczne w r. akad. 2011/2012 oraz w roku akademickim 2015/2016 za osiągnięcia organizacyjne.

Od powstania kierunku jest kierownikiem Katedry Scenografii, obecnie na stanowisku profesora zwyczajnego. Wchodzi w skład Senatu ASP i w skład Rady Wydziału Architektury Wnętrz, Wzornictwa i Scenografii

Współpracowała i współtworzyła Teatr im. St. I. Witkiewicza w Zakopanem (1986-1990r.), gdzie oprócz funkcji scenografa pełniła również rolę projektanta, grafika Teatru i prowadziła autorską Galerię Teatru.

W swoim dorobku zawodowym ma ponad osiemdziesiąt spektakli teatralnych w wielu teatrach Polsce, w których była autorem i realizatorem scenografii i kostiumów oraz kilku realizacji Teatru TV, kilku filmów muzycznych. Również pod jej opieką artystyczną powstało kilkadziesiąt spektakli, stworzonych przez studentów scenografów na deskach Akademii Sztuk Teatralnych w Krakowie, filia we Wrocławiu. W latach 1992-2004 współpracowała z Teatrem Miejskim im. Witolda Gombrowicza w Gdyni. *Scena na Plaży* Teatru Miejskiego w Gdyni działała w sezonie letnim i wykorzystywała naturalne warunki plaży w Orłowie, rozpoczynając swoją działalność co roku nową premierą. Elżbieta Wernio stworzyła tam kilka swoich znaczących realizacji scenograficznych. Najczęściej i stale pracuje w zespole ze swoją siostrą, reżyserem Julią Wernio.

- widza, to przeżywanie emocji. Emocji, które dotyczą nie tylko odbiorców, ale i także twórców, autorów spektaklu. Doświadczenie przeżycia własnej premiery jest najsilniejszą gorączką tej pracy. Są premiery - sukcesy, premiery strasznego zmęczenia, premiery strachu i bólu, premiery niespełnienia i rozczarowania. Wszystkie te przeżycia, tak silne i uzależniające, powodują, że zostajemy przy tym zawodzie, którego wartością dodatkową jest właśnie pasja i obsesja.

Scenograf to twórca i artysta zajmujący się trudną do zdefiniowania dziedziną sztuk plastycznych. W obrazowaniu świata teatralnego posługuje się zarówno malarstwem, jak i rzeźbą, rysunkiem i architekturą, filmem i mappingiem - łączy i scala wszystkie dziedziny sztuk wizualnych, by dyskutować z literaturą, tekstem, filozofią, poezją - realizować wspólną wizję widowiska z reżyserem, aktorami, choreografem, muzykiem. Bez jego artystycznej wizji nie powstanie żadna wizualna strona tych wszystkich dziedzin wypowiedzi teatralnej. Jednocześnie scenograf nie funkcjonuje sam - nie zaistnieje bez zespołu twórców, wykonawców, pracowni realizacyjnych, budynku teatralnego, całej maszynierii współczesnego teatru - instytucji.

Wiek XXI przyniósł, w wyniku galopującego rozwoju technik cyfrowych, nowe formy środków wyrazu w klasycznym budynku teatralnym. Przyniósł też znaczne poszerzenie spektrum działania scenografii - widowiska plenerowe, działania parateatralne, happeningowe, oprawy wydarzeń publicznych - chociaż w tym przypadku uważam za nadużycie stosowanie określenia „scenografia” do każdej dekoracji plastycznej. Martwa dekoracja, to nie jest jeszcze scenografia! Scenografia żyje wraz ze swoim wydarzeniem, zmienia się, dialoguje, komentuje, dopowiada, przewiduje, jest twórczym partnerem akcji. Z drugiej strony i na szczęście, cechą współczesnego teatru jest też jego różnorodność - od ofru, przez mainstream; teatr klasyczny, teatr muzyczny, operowy, lalkowy, po teatr telewizyjny i wszelkiego rodzaju formy parateatralne... Wszędzie ma szansę zaistnieć swoboda twórcza, wolność myślenia, rozmach, możliwość realizacji najodważniejszych pomysłów.

Gdy kończyłam Państwową Wyższą Szkołę Sztuk Plastycznych we Wrocławiu, jako grafik - projektant, zawód scenografa w ogóle nie mieścił się w zakresie kształcenia, ani nawet rozważań uczelni. Scenografia, w której przecinają się różne dziedziny sztuk, a żadna nie jest dominująca, która powstaje jako dzieło wymagające współpracy z innymi twórcami i uruchamiania przy realizacji całych zespołów ludzkich, nie wzbudzała zainteresowania uczelni, gdyż nie mieściła się w kategoriach „czystej sztuki” przeznaczonej dla samotnego artysty. Tak jak happening czy performance, skazywana była na margines uznania. Jednak brakowało mi w zawodzie, który zdobyłam, kontaktu z literaturą, z filozofią, psychologią człowieka, brakowało mi pracy w grupie, w zespole, kształtowania innych i kontaktu z tymi, którzy mają wpływ na mnie.

Scenograf to twórca, bez którego artystycznej koncepcji nie powstanie wizualna strona wypowiedzi teatralnej. A jednocześnie, paradoksalnie, jest zawodem realizującym się w pracy zespołowej, dziedziną sztuki, gdzie nadrzędną wartością jest dzieło, powstające z kreacji zbiorowej. Prawdopodobnie to jest jedna

z podstawowych predyspozycji do naszego zawodu i to, czym w dotychczasowym kształceniu indywidualistów, uczelnie artystyczne, nigdy się nie zajmowały.

Projektowanie w przestrzeni teatralnej składa się z wielu warstw. Od pierwszej koncepcji zagospodarowania przestrzeni sceny, zrealizowania projektu w warstwie materialnej, zastosowania wybranych materiałów, po funkcjonalność w całym przebiegu dramatu teatralnego, po jego metaforyczne i symboliczne znaczenie oraz odbiór zmysłowy. Za każdym razem jest to nowe doświadczenie, za każdym razem, gdy nie myśli się schematycznie, może to być odkrywanie nowych lądów i planet. Skupiając się nad nowym projektem, w izolacji od świata zewnętrznego, tracąc poczucie czasu, granicy dnia i nocy, z grupą ludzi, którzy dobrowolnie dają się zamknąć w tym spektakularnym, teatralnym miejscu, pracujemy w ogromnym napięciu, by dopełnić się w tym jedynym dniu premiery, nasze wspólne dzieło.

Potem zostaje już ono tylko w rękach aktorów i widzów...

Na tę grę z widzem składa się wiele elementów. Należą do nich między innymi też przedmioty, rekwizyty, kostium. Lubię autentyczność przedmiotów wprowadzanych na scenę, lubię przedmioty ze swoją historią. Lubię wyszukiwać takie, które mają swój charakter. Nie lubię „teatralnych” podróbek, nie lubię przedmiotów, które nic nie znaczą. Nie można też wprowadzać na scenę rzeczy bez świadomości ich symboliki.

Oczywistym jest dla mnie, że scenografia musi żyć, musi aktorowi pomagać, aktor musi zaistnieć w świecie stworzonym na scenie, a nie być obok niego, mając za sobą martwy obrazek. To samo dotyczy projektowanych przeze mnie kostiumów. Nie przeciwko aktorowi, ale zgodnie z jego fizycznością, zgodnie z jego wizerunkiem, razem stwarzamy postać. Nową wartość. Tę postać razem musimy dookreślić. Wiadomo jak ubiór kształtuje naszą opinię i wiedzę o kimś, kogo widzimy po raz pierwszy. To jak się ubieramy, jest demonstracją tego, co chcemy o sobie powiedzieć, co chcemy odkryć, a co ukryć przed otoczeniem. Projektując kostiumy teatralne, biorę pod uwagę takie podstawowe założenia psychologii. Stworzenie kostiumu, to stworzenie człowieka, opowieści o nim. Kim jest, kogo udaje, z jakiego pochodzi środowiska, co chce o sobie opowiedzieć. Aktor jest najważniejszym nośnikiem spektaklu teatralnego. To on stwarza i wywołuje; przez siebie, swoją fizyczność, tembr głosu, swoją charyzmę, swoją bliskość, największe emocje i przeżycie teatralne. Kostium ma mu w tym pomóc. Dopowiedzieć postać, dać możliwość błyskawicznej przemiany, zaskakiwania, przeistoczenia się na oczach widza. Zawsze szukam takich elementów w kostiumie, które na to pozwolą. Układam pewien scenariusz zmieniania się kostiumu, w zależności od sytuacji scenicznych. Należy jednak pamiętać, że w konsekwencji, kostium jest również jednym z elementów całego obrazu, jaki malujemy na scenie. Jego forma, gama kolorystyczna, kontrasty, istnieją w konkretnym kontekście oprawy scenicznej.

Staram się też zawsze wykorzystywać całą maszynierię teatralną, operować na maksymalnej głębokości sceny, używać wszelkich wejść i zejść, opuszczanych sztankietów, zapadni, proscenium itp. Teatr nigdy nie skończy odstawiania swoich możliwości. Wszystko w nim może

się stać, jeżeli tylko wiemy dokąd zmierzamy. Nie można tego doświadczenia przełożyć na żadne inne medium. Sztuka boleśnie zatrzaśnięta w czasie swojego trwania. Ślady, które zostają po każdej realizacji są ulotne, znikające. Spektakle i ich emocje trwają tylko w naszej pamięci.

Mój życiorys artystyczny, to przygody z projektowaniem scenografii teatralnej w różnych, czasem ekstremalnych warunkach. Ale zwykle ograniczenia ewoluują do jeszcze większej twórczej inicjatywy i wolności. Zaczynałam w „teatrze ubogim” (z konieczności) w tworzącym się Teatrze im. Witkacego w Zakopanem, gdzie, wbrew wszystkiemu, padał na scenie deszcz i grał metalowymi płytami autentyczny polifon (jak w spektaklu „Macondo, Macondo” wg. Gabriela Garcii Marqueza w reżyserii Julii Wernio). Tam kształtował się mój gust scenograficzny i rozumienie teatru, pełne jeszcze idealizmu i egzaltacji. Funkcjonowaliśmy jako klasyczna trupa teatralna, w której wszyscy robią wszystko, bez nieomalże podziału na role. Aktorzy szyli kostiumy, obsługiwali światła, sprzedawali bilety i częstowali słynną herbatą. Nie było podziałów, nie było pieniędzy, ale była ogromna pasja i zaangażowanie. Takie grupy teatralne to nic nowego; funkcjonują przez lat kilka, potem się to zmienia, przepoczwarza w inne formy, ale doświadczenie pozostaje.

Gdy po latach stanęłam przed następnym wyzwaniem - tworzeniem teatru na plaży (Teatr Miejski im. Witolda Gombrowicza w Gdyni), było to równie wymagające. Teatr bez ściany i dachu, z reflektorami, które zawsze przegrywały ze słońcem, z aktorami i widzami brodzącymi w piachu i z morzem, które nigdy nie cichnie, a wręcz czasami zagłusza... Powstały tam spektakle, których magię wspominać najmocniej - od „Snu nocy letniej” Szekspira, poprzez „Burzę” tegoż, aż do „Anioła, który zstąpił do Babilonu” wg Dürrenmatta - z aktorem - aniołem latającym na skrzydłach nad głowami widzów, z muzyką Mikołaja Trzaski. To był ważny etap, wieloletnia współpraca z Teatrem Miejskim w Gdyni i z uruchomioną tam na stałe Sceną Letnią na Plaży w Orłowie. Uruchomienie sceny na plaży było ogromnym wysiłkiem organizacyjnym i logistycznym, ale i genialnym wyzwaniem dla teatru zawodowego, który mógł zaistnieć w plenerze. Pomysł Julii Wernio (wówczas dyrektor teatru), żeby teatr wyszedł do widza, by całe lato grał ambitny repertuar, wykorzystując obecność turystów i wczasowiczów nad morzem, wywołał się oczywiście w prostej linii z doświadczeń zakopiańskiego teatru, funkcjonującego również dzięki ogromnej liczbie sezonowych gości. Ale tu było morze i piasek oraz sąsiedztwo orłowskiego mola (wtedy zupełnie zapomnianego), z wielką plażą, okoloną wielopiętrową betonową konstrukcją zrujnowanych „łazienek”. Tutaj też powstała „Mewa” Czehowa, czyli zdawałoby się klasyka mieszczańskiego teatru, z ogrodem, który zbudowałam na piasku i z symbolicznymi, monstrualnymi białymi ramami, w których zamykał się obraz morza i nieba. W tej scenerii mogła zdarzyć się nawet aktorka nadjeżdżająca konno do swojej sceny - wszystko było możliwe!

Czymś zupełnie innym były teatry telewizyjnej i filmy teatralne, które miałam okazję realizować jako scenograf. Przestrzeń oglądana okiem kamery jest

Niewielu krytyków teatralnych poświęca tej dziedzinie odpowiednią uwagę, analizuje proponowaną myśl, przekazaną obrazem, światłem, klimatem, kolorystyką. Nie pisze się o scenografii, nie zauważa się jej, lub uważa za podrzędną część dzieła teatralnego, którą może stworzyć każdy, np. będący pod ręką kierownik techniczny...

właściwie nieograniczona - złudzenia, które można budować są nieskończone. Wykorzystując plenery, wyszukiwane przez siebie lokalizacje, otwieramy się na zupełnie nowe rozumienie przestrzeni. Przy dobrej współpracy z operatorem filmowym, można budować oniryczne i somnambuliczne światy, jak np. w *Manekinach* wg Brunona Schulza (realizacja TV Wrocław). Wszystkie wymienione spektakle reżyserowała Julia Wernio, siostra - reżyser, z którą od lat stanowimy zespół reżyser - scenograf. Sytuacja bardzo komfortowa; łatwego porozumiewania się i akceptowania wzajemnie swojego procesu twórczego, bezbłędnej znajomości swoich gustów, upodobań czy oczekiwań. To ułatwia proces twórczy i przyspiesza dochodzenie do końcowych koncepcji. Wypracowałyśmy przez lata własny styl pracy, między innymi poprzez gładkie przekraczanie granic zawodowych pomiędzy scenografem a reżyserem, nie tracąc przy tym szacunku dla profesjonalizmu tej drugiej strony.

Dzisiaj, gdy mamy już uruchomiony nowy kierunek (w 2014 r.) na Wydziale Architektury Wnętrz i Wzornictwa Akademii Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu, wydaje mi się, że nasze zadanie, to wychowanie takiego absolwenta, który nie zatraci cech twórcy, kreatywnego artysty, swojego indywidualizmu, a równolegle będzie potrafił pracować w zespole, i umiał szanować decyzje innych twórców. Który będzie potrafił współpracować z reżyserami, producentami i dyrektorami różnych instytucji, aby zderzając się nieraz z ograniczeniami technicznymi i finansowymi, nie poddał się i nie zrezygnował z własnego charakteru i wizji. Dlatego mam nadzieję na znalezienie takich potencjalnych twórców, którzy będą gotowi na kolejne wyzwania pustej przestrzeni sceny i będą wracać do tego fascynującego miejsca, do tych wyjątkowych ludzi, zajmujących się tak nietrwałą i magiczną dziedziną sztuki, jaką jest teatr...

A zaczyna się ta praca od literatury, dramatu, czytania tekstów i ich analizy - to nie obowiązuje tylko reżysera i aktora; to obowiązuje też kolejnego twórcę w zespole - scenografa. Musimy zdawać sobie sprawę o czym mówimy, rozumieć co chcemy powiedzieć, po co i do kogo. Rozwój intelektualny, poprzez m. in. czytanie literatury, jest tutaj następnym zadaniem dla kierunków scenograficznych. W uczelniach artystycznych dbałość o ogólne wykształcenie humanistyczne pozostawia wiele do życzenia. Absolwenci szkół średnich mają tę wiedzę

opanowaną też w stopniu niezadowalającym. Dlatego kształcenie w tym zawodzie, to również kształcenie świadomego intelektualisty, który nie tylko czyta, ale umie się wypowiadać i jest świadomy swoich działań. To nie było takie oczywiste. Tworząc te programy wiedziałam, że musimy to powoli zmieniać, przywiązywać większą uwagę do przedmiotów teoretycznych w obszarze nauk humanistycznych.

Pozostaje jeszcze umiejętność profesjonalnego podania projektu, zawodowej oprawy graficznej, czy też makiety prezentującej koncepcję wizji scenograficznej, jako część zawodowego przygotowania i jest to cecha, która powinna odróżniać scenografa wykwalifikowanego od tysięcy przypadkowych ludzi grasujących na tym rynku. Marzy mi się profesjonalna scena, na której student, jak w laboratorium sztuki, może eksperymentować z jej wszystkimi narzędziami, zaczynając od światła teatralnych, które są przecież domeną zawodowego scenografa. Światło jest jak pędzel - może zmienić wszystko i wszystko zaczarować; wydobywać kolory, ale i cienie, otchłanie ciemności, odrealniać fragmenty. Dlatego trzeba umieć się nim posługiwać. Także praca z kamerą, poznawanie jej możliwości, zrozumienie podstaw jej działania, potrafi z czasem wyłowić ludzi zafascynowanych filmem, specjalizujących się w scenografii filmowej. Mamy we Wrocławiu to szczęście, że uczelnie artystyczne podpisały ze sobą porozumienie o współpracy i studenci już w czasie studiów mają szanse na pierwsze zawodowe realizacje, ale brakuje nam jeszcze pełniejszej współpracy z teatrami zawodowymi, dopuszczającymi ich do pracy, chociażby w roli asystentów. Nic bowiem nie zastąpi praktyki w tym zawodzie. We wszystkie te wartości powinniśmy wyposażać studenta nowego kierunku, we wrocławskiej Akademii Sztuk Pięknych.

I jeszcze jedną, podstawową - zafascynowania magią teatru, zrozumienia tej magii, przeżycia teatralnego. Nie wszystkich ona dotyka, ale obserwując rozwój i wtapianie się niektórych w ten zawód, jestem pewna, że wypuszczamy następne pokolenie zarażonych teatrem. Teatrem, który jest wieczny, gdyż jest naturalną, fizjologiczną potrzebą człowieka, tak jak śnienie, marzenie, tęsknota, lęk i ukojenie...

Co Pan w sobie ceni?

- *Konsekwencję. Gdy biorę się do czegoś, to za to odpowiadam, nawet jeśli się nie uda.*

Skąd ta siła w Panu?

- *Z tego, że nie pracowałem sam, ale z ludźmi. Samemu trudno wyrobić w sobie wyrazistość, siłę, ale jeżeli człowiek jest zobowiązany wyrazić zwracać się do innych, konfrontować się z nimi, to uczy się tego.*

Bezczelny jestem trochę. Wywiad z Andrzejem Wajdą (rozmawiała Danuta Subbotko). Magazyn Świąteczny, Gazeta Wyborcza. Sobota-niedziela 5-6 marca 2016.

Prof. ELŻBIETA WERNIO
Kierownik Katedry Scenografii
Scenograf teatralny
21.08.2017

WIADOMOŚCI WYDZIAŁOWE

FILIA UNIWERSYTETU ZIELONOGÓRSKIEGO W SULECHOWIE

Gra turystyczna z okazji 700-lecia Sulechowa

Rozwojowi turystyki sprzyja obecnie wiele czynników - szeroka dostępność komunikacyjna, dobra infrastruktura, ułatwienia wizowe oraz względnie stabilna sytuacja społeczna i polityczna - przeżyły się na satysfakcjonujące wskaźniki globalnego ruchu turystycznego. Światowa Organizacja Turystyki Narodów Zjednoczonych (UNWTO) w wydanym na początku 2020 r. raporcie podała, iż w 2019 r. turyści odbyli na całym świecie 1,5 miliarda podróży (o 4 proc. więcej niż w 2018 r.). Ten korzystny trend objął wszystkie kontynenty, na których wręcz doświadczane jest zjawisko overtourismu. Wyjazdom nie szkodził nawet upadek giganta branży turystycznej grupy Thomas Cook, która zakończyła działalność po 178 latach.

Najbardziej rozpowszechnioną formą podróżowania jest turystyka masowa, która, w pewnym uproszczeniu, hołduje zasadzie 3xS (sun, sand, sea). Jednakże wzrost liczby podróżujących oraz dywersyfikacja ich potrzeb i motywacji powoduje, iż coraz częściej obserwuje się zainteresowanie produktami spod znaku 4xE (education, excitement, entertainment, engagement). Wszystkie one tworzą segment tzw. edutainment, którego celem jest łączenie rozrywki z edukacją, wiedzą z rywalizacją, poznawania z rekreacją. Wśród produktów spełniających te kryteria znajdują się np. questy, czyli edukacyjne gry turystyczne, skonstruowane w oparciu o wierszowane zagadki oraz mapy prowadzące do samodzielnego odkrywania miejsca oraz jego tajemnic. Przykładem takiego questu jest zielonogórskie „Polowanie na czarownicę”. Jego autorkami są studentki turystyki i rekreacji Filii Uniwersytetu Zielonogórskiego w Sulechowie (ulotkę z questem można pobrać w siedzibie Informacji Turystycznej w Zielonej Górze lub na stronie <http://www.cit.zielona-gora.pl/article.pl.78.do.pobrania.html>).

Innym przykładem są gry turystyczne, będące swobodną wersją gier miejskich. O ile te drugie mają charakter epizodyczny i nie zawsze są realizowane w czasie dogodnym dla odbiorców, z powodzeniem można bawić się w gry miejskie, których cechą jest to, że mają one charakter „samoobsługowy”. Osoby zainteresowane mogą grać w dowolnym momencie i tempie, wystarczy tylko pobrać ulotkę i przejść trasę kierując się wskazówkami zawartymi w instrukcji. Zaletą gry turystycznej jest to, iż nie jest ona adresowana jedynie dla turystów, lecz również dla członków społeczności lokalnej, którzy mają tendencję do traktowania zabytków jako zwykłych obiektów w zabudowie miejskiej.

W 2019 r. Sulechów obchodził 700-lecie nadania praw miejskich, dlatego studenci III roku kierunku *turystyka i rekreacja* Filii Uniwersytetu Zielonogórskiego w Sulechowie podjęli się utworzenia gry miejskiej, której celem była popularyzacja walorów miasta. Wybór obiektów nie był łatwy, bowiem miasto posiada bogatą historię związaną początkami państwowości polskiej czy edukacją, a także

FOT. Z WYDZIAŁU

wiele zabytkowych budynków oraz pomników przyrody spiętych licznymi szlakami i trasami turystycznymi.

Istotą stworzonej gry turystycznej pod tytułem „Sulechowskie zakątki” jest spacer po mieście i poszukiwanie sfotografowanych detali architektonicznych, żeby przypisać je określonym obiektom, dzięki czemu poznaje się hasło i rozwiązuje zagadkę. Gra nie jest jednak banalnym spacerem po najbardziej rozpoznawalnych obiektach, lecz detektywistyczną wyprawą, której naczelnym motto brzmi „patrz do góry”. Podczas wędrówek po mieście rzadko kiedy zadzieramy głowę do góry, koncentrując się na samym fakcie przemieszczania się. Tymczasem stworzona gra ma za zadanie zachęcić użytkowników do odszukiwania i podziwiania wysoko umieszczonych detali architektonicznych oraz unikatowych walorów przyrodniczych. Dzięki temu zabiegowi można nie tylko podziwiać unikatowe perłki architektury, ale również poznawać tajemnice i zagadki miejskie. Bo przecież nie każdy wie, iż na jednym z obiektów znajdujących się w centrum miasta znajduje się podobizna legendarnego ośmiometrowego olbrzyma Schrecka (Sulecha).

Ulotka z grą turystyczną będzie wkrótce dostępna na terenie Sulechowa, co pozwoli na ponowne odkrywanie miejskiej przestrzeni wraz z całym bogactwem jej atrakcji.

Iga Kruk

Wydział
Artystyczny
Uniwersytetu
Zielonogórskiego

Institut
Muzyki
UZ

Wizje - Inspiracje - Nawiązania

Pod taką tajemniczą nazwą odbył się koncert muzyki kameralnej 10 grudnia 2019 r. w Filharmonii Zielonogórskiej. Wydarzenie zostało zorganizowane przez Instytut Muzyki Uniwersytetu Zielonogórskiego przy współpracy z Katedrą Kompozycji Akademii Muzycznej im. Ignacego Jana Paderewskiego w Poznaniu i nawiązuje do obchodów jubileuszu 20-lecia Wydziału Artystycznego UZ oraz do Roku Grażyny Bacewicz.

Koncert miał na celu przybliżyć słuchaczom kompozycje współczesnych autorów, którzy swoje inspiracje czerpią z otaczającej ich rzeczywistości. Podczas tego wieczoru wykonawcą utworów był zespół „Sepia Ensemble”, który przyjechał do Zielonej Góry w składzie czteroosobowym: Olga Winkowska - skrzypce, Paulina Graś-Lukaszewska - flet, Anna Szmatola - wiolonczela oraz Tomasz Sośniak - fortepian. Zespół związany jest z Akademią Muzyczną w Poznaniu.

Koncert rozpoczął się pięknym utworem wybitnej kompozytorki Grażyny Bacewicz zatytułowanym *Witraż* na skrzypce i fortepian. Kompozycja pochodzi z roku 1932

i bardzo wyróżnia się na tle twórczości kompozytorki z tamtego okresu. Grażyna Bacewicz zwykła pisać wtedy rytmiczne, dziarskie utwory, jednakże *Witraż* okazał się kompozycją niezwykle zwiewną, lekką, nietuzinkową. Każdy dźwięk był jakby muśnięciem, delikatnym dotykiem duszy słuchacza. Zaraz potem wybrzmiał *Plaudens*, utwór na flet solo. Niesamowicie ciekawa kompozycja Moniki Kędziory, w której oprócz wirtuozowskiej gry flecistki można było usłyszeć wypowiedzany tekst: „*alis plaudens*”, czyli „trzepocząc skrzydłami”. Paulina Graś-Lukaszewska poprzez to wykonanie przekazała ogrom emocji. Następnym utworem okazał się bardzo interesujący *Paraph* na fortepian autorstwa Artura Kroschela, czyli próba muzycznej interpretacji podpisu kompozytora. Następnie usłyszeliśmy kompozycję Ewy Fabiańskiej-Jelińskiej pt. *BallaDo-BallaRe* na flet i fortepian. Utwór okazał się zaskakujący, z jednej strony można było usłyszeć balladowe, nostalgiczne brzmienia, a z drugiej rytmiczno-taneczny charakter. Po nim wybrzmiał przejmujący *Drugi brzeg*, czyli kompozycja na skrzypce i fortepian, napisana przez Janusza Stalmierskiego w 2007 r.

Nie zabrakło również utworów naszych lokalnych kompozytorów. Jako pierwszy usłyszeliśmy utwór *W sidłach (BACG)* autorstwa Katarzyny Kwiecień-Długosz, na flet, skrzypce, wiolonczelę i fortepian. *W sidłach (BACG)* przeniosło nas w inną czasoprzestrzeń, gdzie słuchacz został „złapany” w sidła dźwięków BACG. Utwór inspirowany był powieścią kryminalną *Sidla* autorstwa Grażyny Bacewicz oraz inicjałami tej kompozytorki.

Z zielonogórskim środowiskiem muzycznym związany jest również Juliusz Karcz i to jego kompozycja *Quartetto danzante* na flet, skrzypce, wiolonczelę i fortepian była zwieńczeniem koncertu. Brzmienie utworu idealnie odda-

FOT.: ALEKSANDRA PASZEK

wało sens tytułu, ponieważ kompozycja ta napisana została z myślą o czterech tancerzach, którzy mieliby wykonywać do tych dźwięków swoje choreografie.

Ponadgodzinny koncert okazał się wędrowką poprzez nieoczywiste, ciekawe brzmienia. Zespół „Sepia Ensemble” stanął na wysokości zadania przekazując na najwyższym poziomie wykonawczym historię płynące z utworów. Publiczność podziękowała kompozytorom i wykonawcom gromkimi brawami.

Wizje - Inspiracje - Nawiązania był już drugim z kolei koncertem współczesnej muzyki kameralnej w Zielonej

Górze zorganizowanym przez Instytut Muzyki przy współpracy z Akademią Muzyczną w Poznaniu, gdzie koncert został powtórzony 15 stycznia 2020 r. Celem tych cyklicznych wydarzeń jest prezentacja współczesnej twórczości kompozytorów Ziemi Zachodnich, integracja środowiska twórców i wymiana doświadczeń. Jesienią 2020 r. planowana jest kolejna odsłona cyklu, na którą już teraz serdecznie zapraszamy.

Elżbieta Samosiuk

Institut
Sztuk
Wizualnych
UZ

Ze smutkiem żegnamy

Profesora Andrzeja Klimczaka-Dobrzanieckiego

wybitnego artystę i pedagoga,
wspaniałego Człowieka.

Mieliśmy zaszczyt pracować z Nim w latach 1997-2009.
Pozostanie na zawsze w naszej pamięci.

pedagogu, pracownicy i studenci
Instytutu Sztuk Wizualnych Wydziału Artystycznego UZ

Gesamtkunstwerk w dialogu

Przejścia. Paulina Komorowska-Birger, Adam Romaniuk
19 grudnia 2019 r. - 2 lutego 2020 r., Muzeum Ziemi
Lubuskiej w Zielonej Górze, Galeria Nowy Wiek
Kurator wystawy: Leszek Kania

Przedmiot. Rzeczywisty, namacalny. *Martwa natura*, zestawiona z różnokolorowych garnków, rondli, patelni, samowaru oraz innych kuchennych naczyń - relikwii obecności konkretnej osoby (w tym wypadku zmarłej teściowej artystki), które tracąc swoje dotychczasowe funkcje, „zarosty” delikatną „pajęczyną” utkaną przez autorkę z przejrzystych, drobnych nitek szklanych. Ta szklana struktura jedynie z pozoru budzi skojarzenia z brudem i „kurzem niepamięci” obrastającym rupiecie na starym strychu, bądź roślinnością morską, czy ukwiatami pochłaniającymi zapomniane szczątki wraku na dnie morza. W istocie bowiem, za sprawą form ze szkła, przedmioty tak pospolite i zarazem

tak osobiste, zyskują wymiar artystycznych relikwii; materialny ślad przemijania zostaje unieśmiertelniony w sferze ducha, którą unaocznia „tu i teraz” świetlisty, szklany „deszcz” opadający z sufitu na naczynia. Zmaterializowane białe-czerwone strugi mistycznego deszczu znajdują swoje wizualne *continuum* w dwóch graficznych kompozycjach na ścianach po bokach instalacji. Białe i czerwone linie - w przestrzeni wertykalne, proste - na obu graficznych fotomontażach zyskują postać nieregularnych kresek, które w pozornie chaotyczny sposób zdają się opanowywać, pochłaniać fotografie, będące podstawą dwuwymiarowych kompozycji. Pozornie chaotyczny, bowiem w pracach tych nie ma miejsca na przypadek, układ kresek zostaje podporządkowany zarysom dwóch centralnych figur geometrycznych uformowanych z linii czerwonych - prostokąta i trójkąta - unoszących się ponad widocznym na fotografiach białym płótnem rozłożonym na ziemi na pierwszym planie (spoglądając z odpowiednich perspektyw dostrzec możemy optyczną korespondencję pomiędzy tymi figurami

FOT. MAREK LALIKO

a nakładającymi się na nie wiązkami szklanego deszczu). Ciężki rzucony na płótno przez obie figury został powielony przez autora w widocznych na drugim planie sekwencjach trójkątów bądź prostokątów (uwagę zwraca tu odwrócenie perspektywy barwnej, ponieważ ciemna - miejscami niemal czarna - tonacja figur tła silnie kontrastuje z dominującymi na pierwszym planie tonacjami bieli i łagodnych szarości). Obecność form geometrycznych ma kluczowe znaczenie dla obu kompozycji, bowiem figury porządkują pole obrazowe opanowane przez kłębowisko linii, zarazem - wedle zamierzeń twórcy - jako uosobienie matematycznego porządku wszechświata kierują widza ku sferze idei i metafizyki. Świadkiem tych przemian jest widoczna na fotografiach postać kobieca - córka artysty - przystająca na krawędzi płótna. Wizerunek konkretnej, żyjącej osoby, zarazem wizerunek przeniesiony w rzeczywistość wirtualną, w tym wypadku wykreowaną za pomocą fotografii oraz technologii cyfrowych.

Kiedy odwrócimy wzrok od wspomnianych prac graficznych (oraz instalacji) nasza uwaga ponownie skieruje się w stronę trójwymiarowego przedmiotu - zawieszono go w środku sali zardzewiałego szkieletu wysłużonego materacu, kolejnego - po naczyniach kuchennych - śladu osoby, która odeszła. Pozostałość ogrodowego łóżka w tym wypadku zdaje się dominować nad stosem potłuczonego szkła usypanego pod stelażem materaca. Rozbite resztki „szklanego deszczu”, nieustannie narażone na podeptanie przez nieuwważnych zwiedzających budują wrażenie porażki sił duchowych w konfrontacji ze śmiercią i przemijaniem. W rzeczywistości oba wspomniane elementy, to zaledwie część instalacji, której zwińczeniem jest wyświetlany na ścianie film naprzeciw łóżka. Dopiero gdy obejrzymy ów film, wymowa dzieła - zatytułowanego *Przejście* - stanie się w pełni czytelna. Oko kamery kieruje nas bowiem ku bramie, następnie zieleni ogrodu, w którym pierwotnie znajdował się materac - miejscu wypoczynku zmarłej

osoby. Konkretny przedmiot i związane z nim miejsce za sprawą technologii audiowizualnych po raz kolejny zatem przeniesione zostają w ponadczasową sferę metafizyki i nieśmiertelnego *sacrum*. Temu swoistemu „spektaklowi przejścia” towarzyszą inne ściennie kompozycje graficzne z motywem kłębowiska linii, przenikające się z geometrycznymi asamblażami, w których płatanina kresek zyskuje postać trójwymiarowych szklanych „pajęczyn” bądź „wodorostów”.

Dostrzegalne pomiędzy omówionymi artefaktami oraz pozostałymi eksponatami nieustannie przenikanie się trójwymiarowego przedmiotu oraz jego iluzji, wzajemna korespondencja różnych mediów artystycznych - instalacji i rzeźby z grafiką cyfrową i fotografią (a także wideo) sprawia, że całość wystawy ma charakter dialogu dwojga artystów - dwojga przyjaciół: Pauliny Komorowskiej-Birger, autorki instalacji z wykorzystaniem przedmiotów i szkła oraz Adama Romaniuka, twórcy cyfrowych kompozycji graficznych. Działający w różnych mediach artyści (tworzyłem prac Komorowskiej-Birger jest szkło poddane technice formowania na gorąco, natomiast Romaniuk posługuje się przede wszystkim grafiką komputerową, korzystając z najnowszych zdobyczy technologii cyfrowych) - reprezentanci dwóch różnych pokoleń - poprzez wspólną ekspozycję w dwóch salach Galerii Nowy Wiek dowiedli, jak bardzo zbliżone są ich drogi twórcze. Oboje eksplorują problem granicy pomiędzy realnym a metafizycznym; granica, która w ich dialogu zdaje się być niemal niezauważalna. Dotyczy to zarówno formy artystycznej - linii oraz jej nieustannej transformacji w zderzeniu z przedmiotem i jego fotograficznym wizerunkiem - jak i nieustannego przejścia od rzeczywistości do iluzji bądź abstrakcyjnego świata ponadczasowych idei, coraz częściej dziś „materializowanych” za sprawą technik komputerowych.

Jak zauważyła Natalia Romaniuk - ...wspólnym mianownikiem wystawy jest niezwykła przestrzeń kreacji niema-

terialnego dzieła, które na potrzeby chwili, spróbowało zaistnieć w nadanej formie. W pracach wyraźnie odczuwalny jest jego ulotny charakter, a wykreowane obiekty, grafiki, czy instalacje są tylko pretekstem do unaocznienia obecności „niewiadomego”. Efektem dialogu dwojga twórców „tu i teraz” stało się wyjątkowe *Gesamtkunstwerk*, którego stajemy się na wystawie uczestnikami wkraczając w obszar artystycznych, ale i uniwersalnych idei przejścia.

Obszar, którego współkreatorami (uczestnikami dialogu) stajemy się my sami - poprzez artefakty (za symboliczną bramą do świata nieustannych metamorfóz myśli uznać można zawieszoną w przestrzeni lornetkę do oglądania rzeźbiarskich instalacji lub graficznych wizji) jak i naszą własną wrażliwość i wyobraźnię.

Jacek Gernat

WIDOK OGÓLNY WYSTAWY; FOT. MARIUSZ KOWALSKI

Obecność „niewiadomego”

Przejście - wystawa Pauliny Komorowskiej-Birger oraz Adama Romaniuka

Duet tych dwojga artystów, którzy pozwolili przeciąć się procesom twórczym w jednym wspólnym punkcie, sprowokował przestrzeń „Galerii +” Ronda Sztuki w Katowicach do przeprowadzenia odbiorcy w nowe wymiary postrzegania dzieła. Nie bez powodu ważnym słowem tutaj jest ów „duet” dwojga przyjaciół, których dzieli wiek oraz medium obrazowania rzeczywistości. Wspólnym mianownikiem jest jednak niezwykła przestrzeń kreacji niematerialnego dzieła, które na potrzeby chwili, spróbowało zaistnieć w nadanej formie. Wyraźnie jednak odczuwalny jest jego ulotny charakter, a wykreowane obiekty, grafiki czy instalacje, są tylko pretekstem do unaocznienia obecności „niewiadomego”.

Wchodzimy w obszary na pozór oczywiste - szkło, obiekty, druk cyfrowy na papierze bądź płótnie, czy ruchomy obraz video. Umysł wyraźnie rozróżnia owo postrzeganie obiektów, pragnie dotknąć szklanych struktur, czy wejść w przestrzenie grafik. Pozornie postrzega zaaranżowaną przestrzeń. Tymczasem, na zupełnie innym poziomie odbiera to, co jest niewidoczne. Wyczuwa obecność „niewiadomego”. Podchodzi do przedmiotów użytku codziennego - garnków, samowara, menażki, pragnie wyciągnąć rękę, poczuć szklaną strukturę, obiekty kipią zastygłą w locie energią, a on z lęku o kruchość dzieła, powstrzymuje się jednak przed dotknięciem.

Budzący się niepokój, sprowokowany tą nieuchwytnością, wyraźnie wyczuwalną, prowokuje do dalszych poszukiwań.

Przestrzenie tryptyku Adama Romaniuka, przenoszą odbiorcę w inne wymiary, odciągając go na moment od świata przedmiotów krążących wokół pamięci o kimś, kto już dawno odszedł. Pozwalają na chwilę odetchnąć, obecność „niewiadomego” jest bowiem bardziej wyczuwalna i kojąca. Niepokój na chwilę może zelżeć, umysł bowiem nie ma potrzeby chwycić się konkretów. Pozwala więc sobie na wejście w tę przestrzeń niewiadomej materii, światła, czy wręcz pewnego rodzaju miękkości. By znowu wrócić do konkretnego. Do metalowej siatki łóżka, przez którą przesiany został deszcz szklanych igieł. Jakby przeszła przez nią dusza, odrzucając resztki niepotrzebnej już materii.

Szklane snopy światła, zmaterializowane przez Panią Paulinę Komorowską-Birger, odnajdują swoje odniesienie w grafikach Adama Romaniuka. Nie trzeba mówić o dialogu pomiędzy nimi. Postać córki, nieme świadka tej niezwykłej chwili przejścia pomiędzy rzeczywistością namacalną a wirtualną, staje się jedynym motywem materializującym ową obecność człowieka. Czy jednak o człowieka tutaj chodzi? Czy on jest tematem rozpraw i analizy, której dokonał artysta? A może jest to próba dotknięcia momentu przejścia pomiędzy życiem a śmiercią, materią a duchem, wirtualnością a światem rzeczywistym? Może ten moment styku tych dwóch przeciwieństw staje się najistotniejszy. Dzięki niemu materializują się struktury, emocje, wspomnienia, a pytania o to, co jest po drugiej stronie, mogą zawisnąć w ciszy tego przedstawienia.

Obecność „niewiadomego” w momencie przejścia staje się oczywista.

Natalia Romaniuk

Skupienie i nerwowe układanki Magdaleny Gryski

Magdalena Gryska

Skupienie i nerwowe układanki

Galeria ZPAP, Toruń

14.11. - 28.11. 2019, Galeria ZPAP, ul. Św. Ducha w Toruniu.

W listopadzie Magdalena Gryska zaprezentowała się kolejną indywidualną ekspozycją, tym razem w Galerii ZPAP w Toruniu - na zaproszenie znakomitego artysty związanego z UMCS prof. Mariana Stępa. Codziennosc? Niekoniecznie, bowiem prof. M. Stępa z dużą uwagą dobiera artystów, których prezentuje w kuratorowanej przez siebie galerii.

Artystka zaprezentowała znakomite, trzy obszerne cykle malarskie - *Horyzonty*, *5 rytmów* i *Obrazy mesmeryczne*. Całość uzupełniona została jeszcze dwoma pracami - dyptykiem stanowiącym ikoniczne i znaczeniowe podsumowanie ekspozycji. Wystawę Magdalena Gryska opatrzyła tytułem *Skupienie i nerwowe układanki*.

Miałem wielką przyjemność uczestniczyć w otwarciu tej prezentacji, tym bardziej, że w tym czasie w Toruniu odbywał się znany wszystkim Festiwal Filmowy Camer Image i jak się dowiedzieliśmy, wystawa Gryski zaangażowała gości tego wydarzenia filmowego, którzy w mediach społecznościowych 'głośno' ją skomplementowali.

Magdalena Gryska to rasowa malarka. Prace, które zaprezentowała na swojej wystawie doskonale znalazły się w wymagającej przestrzeni toruńskiej galerii. Znam te obrazy, widziałem je i w pracowni artystki, i przy okazji innych prezentacji..., i za każdym razem odkrywam w nich nowe wartości. To zapewne za przyczyną faktu, iż autorka za każdym razem buduje dla nich nowe konteksty, uzupełniając cykle o nowe prace, nie tylko malarskie, lecz z pogranicza różnych dyscyplin, a to każe jej budować zawsze nieco inny rodzaj aranżacji, powołujący nowe skojarzenia, nowe komunikaty.

Horyzonty - tym razem artystka zaprezentowała cykl - uzupełniony o nowe realizacje - jako obiekt malarski złożony z ponad trzydziestu kameralnych obrazów starannie wybra-

nych ze znacznie większego zbioru. Każda z tych niedużych prac jest autonomiczną refleksją malarską. To refleksja na temat tego, co znajduje się przed i poza linią horyzontu, ale to też o samej, umownej linii nazywanej horyzontem dzielącej rzeczywistość na dwie fizyczne części - niebo i ziemię, niekiedy stanowiącej granicę między realnością, a imaginacją, czasem to granica mentalna postępowania, prawa, zachowań. Wydaje się, że autorka skupia się nie na tym co oczywiste, fizyczne 'przed' i fizyczne 'za'. To rozważanie o pojęciu horyzontu, o czymś co wydaje się być powszechnie znane, ponieważ jest nazwane. Z drugiej strony jest tajemne, nie namacalne, jest ze swej natury fizycznie nie zdefiniowane. W tych sensach artystka prezentuje sztukę swojej wyobraźni. Budując kontekst - to co nad i to co poniżej, skupia się nad tym drobnym wycinkiem o nazwie 'horyzont', nadając mu wymiar malarskiej ikony, kolejnej przestrzeni, której nie powinno się pomijać będąc świadomym artystą. I właśnie artystyczna świadomość, znakomicie dobrany gest pozwalają znaleźć w tych kameralnych dziełach kolejne obrazy. W tym sensie odbiorca ma rzadką możliwość odbioru obrazu w obrazie. Baczny obserwator nie zadowolony rzecz pierwszą jaką jest znakomita estetyka, ale będzie w stanie znaleźć i zinterpretować ikonę dla nieponazywanego, poza umowną linią, horyzontu. Gryska idzie dalej - subtelne, pojedyncze 'perelki' aranżuje w wielkogabarytowy, niemal piętnastometrowy obiekt malarski. Nie zaprzecza jednak kameralności dzieła. Inaczej - tworzy nową jakość, nowe znaczenie - horyzont staje się namacalnie odległy - prosta prawda, ale w małym formacie nie do zilustrowania. To przekroczenie granicy - horyzontu klasycznej prezentacji. Innym, kolejnym ważnym elementem tej realizacji są ozdobne, niemal barokowe ramy, część malarskiego gestu w pojęciu konceptualnym. Stają się one potencjalnym komentarzem do tego co nazwać można horyzontem postrzegania. Autorka mówi: 'Następuje tu odwrócenie ról, obrazy ściszone, szeptane, ramy bogate, złote ozdobne. Rama oddziela wyobrażenie od tego co nim nie jest. Swoją atrakcyjnością sprawia, że obraz w niej zawarty widziany jest kontem oka, od niechcenia, przez chwilę, czasem w formie powidoku. Obraz w niej zawarty próbuje w niej nie być.'

SKUPIENIE I NERWOWE UKŁADANKI, WIDOK WYSTAWY FOT. MAGDALENA GRYSKA

SKUPIENIE I NERWOWE UKŁADANKI, WIDOK WYSTAWY FOT. MAGDALENA GRYSKA

5 rytmów - na ekspozycję Magda Gryska wybrała pięć obrazów z szerszego cyklu. To realizacja inspirowana metodą pracy Gabrielli Roth - tancerki, terapeutki, performerki, której aktywność datuje się głównie na lata 70-te ubiegłego wieku. Jej praktyki medytacyjne znalazły uznanie na świecie i stosowane są do dnia dzisiejszego. I w tym cyklu Magda Gryska skupia się na poszukiwaniu tego co nienazwane, a obecne i nierozdzielnie powiązane z naszym byciem poza kategorią fizyczności ciała. To rozważanie o równowadze między ciałem, a duchem, o balansie w życiu i umiejętności kreacji witalnej przestrzeni. Obrazy przywołują na myśl ślad wstążki jaką posługują się tancerki. Taneczna subtelność malarskiego gestu - formalne rozwiązania warsztatowe dla opisu kontemplacji ruchu, to wyżyny artystycznych dociekań. *5 rytmów* to połączenie dynamiki i skupienia, rozdręgnięcia i spokoju, to wołanie o chwilę refleksji, prośba o ciszę i medytację. Pięć wyciszonych obrazów olejnych w formacie 100x100 cm stały się aranżacyjną 'klamrą', by lekko prowadzić odbiorcę do *Obrazów mesmerycznych*. Ten ostatni, to cykl znaczeniowo zamykający wg mnie całą ekspozycję. Podsumowuje zawarte w dwóch wcześniej wspomnianych cyklach poszukiwania 'przestrzeni niefizycznych', sięganie poza poznane i poza nazwane. Siedem olejnych obrazów na okrągłych krosnach o średnicy 130 cm odnosi się w swojej bazie znaczeniowej do hindu-

istycznych czakramów - energetycznych centrów ludzkiego ciała. W innych konstelacjach wystawienniczych każdemu z obrazów towarzyszyły skomponowane i przypisane do nich, dźwiękowe realizacje, o które autorka obrazów poprosiła zaprzyjaźnionych twórców i twórczynie, miejsca do odosobnienia w postaci celowo wykonstruowanych siedzisk zamkniętych transparentnymi baldachimami, a każdy z obrazów poddany był mechanicznemu ruchowi. W toruńskiej galerii Magda Gryska zaprezentowała *Obrazy mesmeryczne* bez atrybutów wyizolowanych miejsc, baldachimów, nagranych dźwięków i mechanicznego ruchu na korzyść kontekstu dwóch pozostałych cykli i ruchu potencjalnego - obrazy mogły być poruszane przez odbiorcę podobnie do modlitewnych młynków w buddyjskich świątyniach. Trudno w wypadku tego cyklu oprzeć się powyższemu skojarzeniu, ale też trudno nie dostrzec buddyjskich analogii wobec całej wystawy *Skupienie i nerwowe układanki*. To na wskroś medytacyjna prezentacja, która świetnie ukazuje konotacje między autorką i jej europejską bazą kulturową, a wschodnią transcendencją tak Magdaleny Gryscy bliską. Ta prezentacja stanowi mądre świadectwo współistnienia różnych kultur i wiary.

Radostaw Czarkowski

Poza cień Żywii Leszkowicz-Baczyńskiej

Żyvia Leszkowicz-Baczyńska - doktor socjologii, artystka sztuk wizualnych

Miejsce - Galeria Baszta w Zbąszyniu

Tytuł: *Poza cień*

W Galerii Baszta, miejscu o wielkim dorobku prezentacyjnym, w listopadzie 2019 r. artystka zaprezentowała kilka cykli swoich najnowszych prac, począwszy od rysunków poprzez grafikę, na malarstwie skończywszy, chociaż... W wypadku Żywii LB mówić o tak klasycznym

podziale i podejmowanie się definiowania poszczególnych dyscyplin w obszarze, w którym się porusza jest trudne. Autorka sprawnie porusza się między odrębnymi dyscyplinami, a więc jednoznaczne definiowanie co czym jest, zwłaszcza jeśli mieć na uwadze jej malarstwo i rysunek, wydaje się nie mieć głębszego sensu. Grafika, rysunek czy obrazy w jej wypadku wzajemnie warsztatowo się krzyżują. Doświadczenia zaczerpnięte z jednego obszaru w wyraźny sposób stają się bazą dla innego medium. Gest malarski zdaje się obecny przy tworzeniu blach, czy też cyklu kameralnych rysunków, a z kolei doświadczenia graficzne - drapanie, odkrywanie, przecieranie - wyraźnie widać w realizacjach malarskich.

Co to jest *Poza cień*? Podczas otwarcia wystawy Żyvia LB mówiła o swoich dociekaniach dotyczących tego co na granicy, na styku światła i cienia, dnia i nocy, materii i jej braku, bytu i nicości. To rozważania na poziomie nie tylko mentalnej refleksji, ale też, w wydaniu autorki, eksperyment z rozwiązaniami formalnymi - poszukiwanie nowego gestu, 'pojedynczego dotknięcia', nowego wyrazu w materii rysunkowej, graficznej czy malarskiej. Całość rozegrała się w oparciu o zaprezentowane ośmioelementowy cykl rysunków, osiemnastoelementowy cykl rysunków, dwa tryptyki malarskie, jeden malarski dyptyk, jeden tryptyk graficzny wykonany w technice akwatinty, suchej igły i miękkiego werniksu. Cechą wspólną i jednocześnie charakterystyczną dla wszystkich realizacji jest to, iż autorka dokonuje zapisu, notacji pojedynczego gestu. Umiejętność podejmowania takich decyzji i ich realizacja wymaga wysokiej świadomości twórczej, determinacji i umiejętności samokontroli. Każdy dodatkowy element przy takich założeniach może zniweczyć zamierzony efekt.

Decyzje Żyvia LB w jej twórczości prowadzą do poszukiwań tego, co potencjalne, co pozostaje poza cieniem. Wymaga to uważnej obserwacji i kontroli tego, co dzieje się na płaszczyźnie obrazu, konotacji powstałych między realizacjami, wzajemnych oddziaływań, ale też przewidywanie zaangażowania odbiorcy, którego interpretacje pozwalają na wyszukiwanie nowych sensów.

Autorka nazwała swoją wystawę *Poza cień*. To sugestia sięgania po coś nienazwanego, rozpoznawanie tego, co poza granicą, poszukiwanie w wartościach na co dzień nierozpoznawalnych. Ja jednak odnalazłem w tej wystawie jeszcze inną wartość zasugerowaną przez tytuł, otóż *Poza cień* oznacza coś jeszcze innego. Cień potraktowany został tutaj jako fizyczny byt i jednocześnie przedmiot artystycznych rozważań, jak kiedyś *Dziewczyna z perłą* czy *Akt w kąpielni*. Obok więc autorskich poszukiwań tego, co jest poza granicami, można tę prezentację postrzegać jako ilustrowanie cienia, potraktowanie go jako modelu - temat. Cień jako coś, co nie istnieje jako fizyczny, autonomiczny byt. Można to czytać jako poszukiwanie ikony desygnatu nazwy, meta bytu, bez konkretności. Uniwersalne przedstawienie modelu efemerydy, która jest powszechnie znana i dostrzegana, lecz nie istnieje bez konkretnego kontekstu - chmury, drzewa, krzesła itd. Nie istnieje samodzielnie, choć przecież jest dla nas tak ważny, a tak mało uwagi mu poświęcamy. Czy potrafimy go znaleźć, wyobrazić sobie jako byt samodzielny, który nie ma swojego źródła? Zatoczyłem koło, bo jako odbiorca dotarłem do tego, co rozważa Żyvia Leszkowicz-Baczyńska. Szukam niezdefiniowanego.

Radosław Czarkowski

REDESIGN - MULTIFUNKCYJNOŚĆ FORMY wystawa Instytutu Sztuk Wizualnych UZ na 4 Design Days 2020

W dniach 6-9 lutego 2020 r. w Międzynarodowym Centrum Kongresowym i Spodku w Katowicach, na tegorocznej edycji targów 4 DESIGN DAYS określanych jako największe w tej części Europy święto architektury, designu i nieruchomości, pracownie projektowe kierunku *architektura wnętrz* Instytutu Sztuk Wizualnych, Wydziału Artystycznego, Uniwersytetu Zielonogórskiego zaprezentowały wystawę: REDESIGN - MULTIFUNKCYJNOŚĆ FORMY.

Wystawa jest wynikiem współpracy badawczo-projektowej z biznesem i prezentuje m. in. projekty z wykorzystaniem nietypowych materiałów recyklingu - turbin wiatrowych we współpracy z Przedsiębiorstwem Wielobranżowym Anmet Andrzej Adamcio. Projekty i prototypy zrealizowano w myśl zasady redesignu. Koncepty poszukują nowej funkcji dla skrzydeł turbin wiatrowych wykonanych z włókna szklanego i żywicy. W propozycjach projektowych zainspirowano się organicznym kształtem skrzydła oraz jego gabarytami i konstrukcją.

Na wystawie pojawiły się również projekty multifunkcyjne form użytkowych i parawanów zrealizowanych we współpracy z firmą abiLine. Poprzez łączenie, cięcie filcowych materiałów i modularność, szukając nowych wariantów wizualnych, użytkowych i akustycznych.

Zatem na wystawie zaprezentowano różnorodne propozycje projektowe do wnętrz i przestrzeni plenerowych.

W tym roku, zgodnie z podsumowaniem organizatora, w kilkudziesięciu sesjach i debatach 4 Design Days 2020 wzięło udział ponad 300 prelegentów. Dni branżowe zgro-

madziły ponad 10 tys. gości biznesowych - architektów, projektantów, przedstawicieli biznesu i władz samorządowych. W dniach otwartych udział wzięło ponad 25 tys. osób, dla których przygotowano spotkania z ekspertami, gwiazdami telewizji, warsztaty, wystawy tematyczne, ekspozycje ponad 300 producentów oraz targi niezależnych projektantów, Design 4You.

Prezentacja ISW i pomysły na „redesign” - pozyskania materiałów recyklingowych do mebli ogrodowych, idealnie wpisala się w tematykę wydarzenia.

W panelach pojawiały się takie zagadnienia jak: - Czy jesteśmy w stanie szybko przeprogramować procesy projektowe i produkcyjne, tak żeby były łaskawe dla środowiska naturalnego? Czy istnieje alternatywa dla plastiku? - Na te i inne pytania dotyczące projektowania zrównoważonego, architektury i designu próbowali odpowiedzieć prelegenci i goście 4 Design Days.

Prezentując multifunkcyjne meble i zgodnie z zasadą ponownego wykorzystania materiałów wtórnych („zasadą reusability”) poprzez redesign, udowodniliśmy, że można projektować świadomie, z pomysłem wykorzystania materiałów przeznaczonych do utylizacji. Nasza wystawa „REDESIGN - MULTIFUNKCYJNOŚĆ FORMY” cieszyła się ogromnym zainteresowaniem. Pomysłami i projektem badawczym zainteresowani byli przedstawiciele innych uczelni, projektanci i profesjonalisci z branży. Goście wypróbowywali meble, dopytywali o szczegóły. Nasze stoisko odwiedziły gwiazdy, propagujące w mediach architekturę i design. Fantastycznych pomysłów gratulował Jimi Ogden z HGTV. Prototypami mebli interesowali się: Maja Popielarska i Tomasz Pągowski prowadzący programy o urządzeniu wnętrz, ogrodów.

W wystawie zaprezentowali swoje projekty, koncepcje projektowe i prototypy mebli, form użytkowych studenci, kadra dydaktyczna i absolwenci Instytutu Sztuk Wizualnych.

Autorzy prezentowanych prac z zakresu sztuk projektowych: Weronika Dobrowolska, Natalia Grzywacz, Paula Jarosz, Nina Korczowska, Julia Kraszewska, Joanna Legierska-Dutczak, Anna Owsian-Matyja, Kinga Skupień oraz Jagoda Topolan.

Partnerzy biznesowi: Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Anmet Andrzej Adamcio, AIRchitecture, abiLine.

Kuratorzy wystawy: Joanna Legierska-Dutczak, Anna Owsian-Matyja.

Projekt aranżacji: Joanna Legierska-Dutczak.

Organizacja i koordynacja: Joanna Legierska-Dutczak, Marcin Sobczyk, firma Anmet.

Wystawa pod patronatem i z inicjatywy Dyrektora Instytutu Sztuk Wizualnych UZ, prof. Pauliny Komorowskiej-Birger.

Organizacją wystawy zajęła się firma Anmet i Koło Naukowe Studentów Kierunków Projektowych Koło Projektowe Uniwersytetu Zielonogórskiego: Martyna Skoczylas, Kinga Skupień, Jagoda Topolan, Katarzyna Ulanowska, Wiktoria Kowalewska, Julia Kraszewska, Oliwia Olszewska, Martyna Skoczylas, Valeryia Vabishchevich.

Instytut Sztuk Wizualnych Uniwersytetu Zielonogórskiego został partnerem instytucjonalnym tego prestiżowego branżowego wydarzenia 4 Design Days 2020, dotyczącego architektury, designu i nieruchomości. Prezentacja Instytutu Sztuk Wizualnych Wydziału Artystycznego Uniwersytetu Zielonogórskiego promowała także ofertę kształcenia UZ, m. in. na kierunkach: *architektura wnętrz*, *malarstwo*, *grafika i sztuki wizualne*.

Dziękujemy za wsparcie w realizacji wystawy partnerom, inicjatorom oraz za wspiane inspirujące dni i spotkania podczas 4 Design Days.

Anna Owsian-Matyja
Joanna Legierska-Dutczak

Zapowiedź wystawy na stronie 4DD:

<http://www.4dd.pl/2020/pl/redesign-multifunkcyjnosć-formy/424/?m=2>

Relacje na Facebooku:

<https://www.facebook.com/pg/ArchitekturaWnetrzZielonaGora/posts/>

<https://www.facebook.com/pg/Pracownia-Projektowania-Mebli/posts/>

<https://www.facebook.com/ISWUZ/>

4 dni z designem

W trakcie międzynarodowych targów 4 Design Days w Katowicach, które miały miejsce na terenie Spodka oraz Międzynarodowego Centrum Kongresowym w dniach 6-9 lutego br., dla uczestników dostępne były wykłady tematyczne, warsztaty, panele dyskusyjne oraz prezentacje wybranych producentów na stoiskach.

Na wykładach i panelach dyskusyjnych pojawiły się znane osobistości z branży, takie jak: Robert Konieczny (KWK Promes), Przemysław Łukasik (Medusa Group), Oskar Zięta (Zięta Proszessdesign), Maria Saloni-Słodowska (prezes SARP Warszawa) i wielu innych. Pierwszego dnia targów odbyła się sesja inauguracyjna pt. *Ile żyje budynek? Architektura w erze gospodarki zrównoważonego rozwoju*. Podejmowa-

ne były tematy poruszające aktualne problemy współczesnej architektury, budownictwa i designu, który nie szkodzi środowisku.

W trakcie wydarzenia odbył się także anglojęzyczny wykład z cyklu Mistrzowie Architektury pod patronatem SARP Katowice, który wygłosił austriacki architekt Dietmar Eberle (Baumschlager Eberle Architekten). Tematem prezentacji był budynek 2226 w Lustenau, zdobywca głównej nagrody Wienerberger Brick Award, w którym to bez wentylacji, klimatyzacji i ogrzewania utrzymywana jest stała temperatura pomiędzy 22 a 26 stopni Celsjusza.

Na stoiskach targowych można było zobaczyć produkty 300 wystawców, prezentujących najnowsze rozwiązania technologiczne i trendy. Warty uwagi były także warsztaty prowadzone przez gwiazdy anteny HGTV, dotyczące renowacji mebli, recyklingu i ogrodów, odbywające się w trakcie dni otwartych (8-9 lutego br). Ostatniego dnia miało miejsce także spotkanie autorskie z Irmą Koziną, promującą nową książkę jej autorstwa pt. *Ikony Architektury Województwa Śląskiego w XX i XXI wieku*.

Uczestniczenie w czterech intensywnych dniach tak inspirującego wydarzenia i w wystawie Instytutu Sztuk Wizualnych, to niezwykle okazja prezentacji koncepcji projek-

towych oraz obserwacji najnowszych technologii, trendów, pomysłów w zakresie designu, architektury i wnętrz.

Paula Jarosz*

*Autorka jest absolwentką studiów I st. *architektura wnętrz* i studentką I roku *architektury*.

Pani Katarzynie Radkowskiej
wyraży głębokiego współczucia oraz wsparcia
z powodu odejścia
TATY
składają
Pracownicy Instytutu Sztuk Wizualnych
i Wydziału Artystycznego

WYDZIAŁ BUDOWNICTWA, ARCHITEKTURY I INŻYNIERII ŚRODOWISKA

WSPÓLPRACA NAUKOWA INSTYTUTU BUDOWNICTWA UZ Z ZEWNĘTRZNYMI OŚRODKAMI BADAWCZO- TECHNICZNYMI

W lipcu ubiegłego roku JM Rektor prof. dr hab. inż. Tadeusz Kuczyński podpisał porozumienie o współpracy naszej uczelni z Siecią Badawczą Łukasiewicz reprezentowaną przez Instytut Elektrotechniki z Warszawy. Porozumienie dotyczy współdziałania w obszarze badawczym, edukacyjnym i kadrowym, a jego zawarcie było możliwe dzięki staraniom podjętym przez: dr. inż. Arkadiusza Denisiewicza, dr. inż. Tomasza Sochę i dr. inż. Krzysztofa Kulę z Zakładu Mechaniki Budowli Instytutu Budownictwa. W grudniu 2019 r. w Instytucie Budownictwa gościliśmy delegację z Instytutu Elektrotechniki Zakład Doświadczalny III w Międzylesiu. Podczas spotkania prowadzone były rozmowy dotyczące możliwości współpracy naukowej. Obecnie trwają przygotowania do realizacji badań wytrzymałościowych elementów elektrowni wiatrowych, które będą przeprowadzone w laboratorium Instytutu Budownictwa. Badania te będą pierwszym wymiernym efektem nawiązanej współpracy.

Intensywnie rozwija się również współpraca z producentami dźwigarów dachowych z elementów łączonych na płytki kolczaste. Przedsiębiorstwo Budowlane Wiązary dachowe Dawid Lisiewicz ufundowało 5 kratownic, na których przeprowadzono całą serię różnych badań naukowych. Ich wyniki zaprezentowano na 2 konferencjach międzynarodowych IRAS 2019 - First International Symposium on Risk Analysis and Safety of Complex Structures

1 — ZŁĄCZE ORAZ KRATOWNICA PODCZAS BADAŃ W LABORATORIUM INSTYTUTU BUDOWNICTWA UZ.

2 — STANOWISKO BADAWCZE DLA BELEK TYPU SIGMA W LABORATORIUM INSTYTUTU BUDOWNICTWA UZ.

FOT. Z WYDZIAŁU

and Components, 1-2 July 2019, Porto, Portugalia oraz CMM 2019 - 23rd International Conference on Computer Methods in Mechanics w Krakowie.

Z kolei wspólnie z firmą Helwig Jarostaw z Międzyrzecza przygotowano rozbudowany program badań wad złączy elementów drewnianych na płytce kolczaste. Aktualnie badania te są realizowane.

W laboratorium Instytutu Budownictwa ciągle trwają obszerne badania belek z profili zimnogiętych typu Sigma. Zespół badawczy w składzie: dr inż. **Arkadiusz Denisiewicz**, dr inż. **Tomasz Socha**, dr inż. **Krzysztof Kula**, dr inż. **Paweł Błażejowski** obecnie realizuje trzeci etap z całej serii badań zleconych przez firmę NEDCON Silesia Sp. z o. o. z Wrocławia.

Arkadiusz Denisiewicz
Marek Dankowski

KONFERENCJA CIPP ZWIĄZANA Z NOWOŚCIAMI W INŻYNIERII BEZWYKOPOWEJ

W dniach 8-10 stycznia br. w Poznaniu miała miejsce IV Konferencja „Renowacja Wykładzinami (Rękawami) Utwardzonymi na Miejscu”. W Konferencji wzięło udział przeszło 200 osób reprezentujących inwestorów, przedstawicieli środowisk naukowych, projektantów, wykonawców i producentów materiałów oraz sprzętu CIPP, tak z Polski, jak i z zagranicy. Metoda CIPP (z ang. *Cured in Place Pipe*) to jedna z nowatorskich i coraz częściej stosowanych w świecie technik, metod renowacji wszelkiego rodzaju rurociągów, czy też przewodów kanalizacyjnych bez ich odkopywania z wykorzystaniem wykładzin utwardzanych na miejscu. Jedną z wiodących firm w tej branży, o światowym zasięgu, w czasie 40 lat swej działalności przyczyniła się do renowacji tą metodą ponad 40 000 km rurociągów transportujących różne media. Obecnie rekordowe średnice odnawianych przewodów, do czego przyczyniła się również polska myśl techniczna, są imponujące i sięgają do 1,50 m, a ciągła długość renowacji jednego odcinka wynosi nawet 500 metrów.

Zadaniem IV Konferencji było między innymi omówienie problematyki związanej z realizacją licznych inwestycji w Polsce bazujących na technologii CIPP, zarówno pod względem technicznym, jak i prawnym.

W Konferencji wziął czynny udział dr hab. inż. **Adam Wysokowski**, prof. UZ, Kierownik Zakładu Dróg i Mostów z Instytutu Budownictwa Uniwersytetu Zielonogórskiego, wygłaszając referat na temat doświadczeń ze stosowania tej technologii w infrastrukturze komunikacyjnej.

Trzeba tu z satysfakcją podkreślić, że prof. Adam Wysokowski jest pomysłodawcą zastosowania technologii rękawów wzmacniających CIPP do renowacji przepustów komunikacyjnych. Autor pomysłu udowodnił w czasie konferencji, że wzmacniając metodą CIPP wyeksploatowane przepusty na przykład pod drogami, bądź liniami kolejowymi, tworzy się konstrukcje, które po wzmocnieniu pracują, jako konstrukcje gruntowo-powłokowe i mogą być poddane zwiększonemu obciążeniu przez dalsze kilkadziesiąt lat. Wykorzystał przy tym swoją wcześniejszą wiedzę teoretyczną i badawczą. **Profesor, jako współautor, uczestniczy obecnie w pracach nad utworzeniem ogólnopolskich wytycznych dla tej nowatorskiej technologii.**

Jednocześnie w trakcie Konferencji, na poparcie efektywności swojego rozwiązania, Profesor odniósł się do planowanej budowy Centralnego Portu Komunikacyjnego (CPK). Mianowicie, do nowego lotniska ma prowadzić 10 linii kolejowych, w skład których wejdą także odcinki już eksploatowane, lecz wymagające modernizacji i remontów. W ciągu tych tras znajduje się ogromna liczba przepustów, których stan techniczny nie spełnia obecnych wymagań. Profesor zapewnił, że bezwykopowa metoda ich rewitalizacji (CIPP) to bardzo skuteczny, a jednocześnie szybki i obniżający koszty inwestycyjne sposób na renowację tych przepustów i dostosowanie ich pod względem technicznym, a zwłaszcza wytrzymałościowym do wymogów nowoczesnych linii kolejowych.

Profesor Adam Wysokowski wyjaśnił, że metoda CIPP polega na wprowadzeniu w odnawiany przepust specjalnego, utwardzanego na miejscu „rękawa”, który po utwardzeniu pełni funkcję samodzielnego elementu konstrukcyjnego współpracującego z otaczającą konstrukcją. Taka konstrukcja jest wykonywana pod eksploatowanymi drogami, bądź liniami kolejowymi w osi istniejącego obiektu, którego, co bardzo ważne, nie trzeba poddawać rozbiórce, a tym samym zamykać ruchu na ciągach komunikacyjnych. Według oszacowania Profesora, w Polsce eksploatowanych jest około 25 tys. przepustów w ciągu linii kolejowych i 35 tys. w ciągu dróg, z których część w najbliższym okresie wymagać będzie rewitalizacji.

Marek Dankowski

XIII ŚWIĄTECZNA KONFERENCJA PRZEPUSTY I PRZEJŚCIA DLA ZWIERZĄT

W dniach 10-12 grudnia 2019 r. w murach Centrum Dydaktyki Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie odbyła się cykliczna XIII Świąteczna Konferencja Naukowo-Techniczna *Przepusty i przejścia dla zwierząt*. Dotychczasowe edycje Świątecznej Konferencji, począwszy od roku 1999, odbywały się w Żmigrodzie i były organizowane przez filię Instytutu Badawczego Dróg i Mostów we współpracy z Ministerstwem Infrastruktury. Miejscem grudniowej Konferencji po raz pierwszy był Kraków.

Organizatorami Konferencji byli: Infrastruktura Komunikacyjna Sp. z o.o. z siedzibą w Żmigrodzie oraz Wydawnictwo nbi med!a. Patronat Honorowy pełnili: prof. dr hab. inż. **Tadeusz Kuczyński** - Rektor Uniwersytetu Zielonogórskiego, prof. dr hab. inż. **Tadeusz Słomka** - Rektor Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie oraz **Tomasz Źuchowski** - Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad, oraz prof. dr hab. inż. **Leszek Rafalski** - Dyrektor Instytutu Badawczego Dróg i Mostów w Warszawie.

Funkcję Przewodniczącego Komitetu Naukowego Konferencji pełnił dr hab. inż. **Adam Wysokowski**, prof. UZ, jako organizator wcześniejszych edycji tych świątecznych konferencji.

Tematyka Konferencji poruszała między innymi następujące zagadnienia problemowe:

- metodykę obliczeń oraz badań konstrukcji przepustów i przejść dla zwierząt;
- projektowanie takich obiektów w aspekcie aktualnie obowiązujących norm, przepisów i technologii informatycznych;

KONFERENCJA DRGANIA W PODŁOŻU GRUNTOWYM

14 stycznia 2020 r. w Poznaniu odbyła się ogólnopolska konferencja techniczno-szkoleniowa pod nazwą *Drżenie w podłożu gruntownym - pomiary i ocena zagrożeń*. Organizatorami Konferencji byli: Wielkopolska Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa w Poznaniu, Oddział Wielkopolski Polskiego Komitetu Geotechniki i Wydział Inżynierii Lądowej i Transportu Politechniki Poznańskiej (WILiT).

„kwestie materiałowe oraz nowoczesnych technologii wykorzystywanych do wznoszenia tych budowli, jak i później do ich utrzymania, remontów i napraw;

„uwarunkowania lokalizacyjne uwzględniające aspekty ekologiczne, wyposażenie wspomagające migrację zwierząt, monitoring i inne zagadnienia pokrewne.

Konferencja stanowiła również istotny przyczynek w kierunku opracowania uzupełniających zaleceń i wytycznych w zakresie umiejscowienia nowych przejść dla zwierząt w infrastrukturze komunikacyjnej. Nawiązano tutaj do tematyki raportu opublikowanego w 2017 r. przez Instytut Badawczy Dróg i Mostów, a dotyczącego analizy efektywności przejść dla zwierząt na drogach publicznych, którego współautorem jest pracownik Uniwersytetu Zielonogórskiego - dr hab. inż. Adam Wysokowski, prof. UZ.

Wygłosił on też referat wprowadzający w tematykę konferencji nt. *Przepusty i przejścia dla zwierząt w infrastrukturze komunikacyjnej*.

W przeddzień Konferencji zorganizowane zostały warsztaty typu workshop na temat *Projektowanie przepustów i przejść dla zwierząt w infrastrukturze komunikacyjnej*. Poruszona tematyka skierowana była do projektantów branży drogowej i kolejowej, do jednostek samorządowych i pracowników administracji zarządzających infrastrukturą transportową oraz do wykonawców obiektów inżynierskich. Celem warsztatów było przedstawienie możliwości praktycznego wykorzystania wiedzy teoretycznej z zakresu projektowania przejść dla zwierząt.

Zarówno Konferencję, jak i warsztaty należy uznać za spotkania bardzo udane, choć także trudne merytorycznie, gdyż, jak przyznają uczestnicy i organizatorzy, ścierają się tutaj nieraz kontrowersyjne poglądy na problem budowy przejść dla zwierząt, reprezentujące odmienne spojrzenie inwestorów w tym zakresie, administratorów terenu, konstruktorów i ekologów.

Jest to tym ważniejsze, że na obiekty tego typu przy obecnej realizacji dróg i linii kolejowych wydawane są znaczne nakłady finansowe, a tym samym efektywność powinna być wymierna do poniesionych środków.

Marek Dankowski

Konferencja odbyła się pod patronatem prof. dr hab. inż. **Franciszka Tomaszewskiego**, Dziekana WILiT Politechniki Poznańskiej. Wykład wprowadzający pt. *Geotechniczne i konstrukcyjne aspekty oddziaływań wibracyjnych na obiekty budowlane* wygłosił dr inż. **Mieczysław Kania** z Politechniki Poznańskiej. W trakcie Konferencji poruszano też takie zagadnienia, jak na przykład: monitorowanie i problematyka pomiarów drgań powierzchniowych ośrodków gruntowych, analiza wpływu drgań na budynki, ocena i monitoring ruchów wibracyjnych powodowanych transportem szynowym, czy też modelowanie numeryczne rozchodzenia się drgań w ośrodku gruntowym.

Uniwersytet Zielonogórski reprezentowany był na tej Konferencji przez dr hab. inż. **Waldemara Szajnę**, prof. UZ - Dziekana Wydziału Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska oraz dr hab. inż. **Volodymyra Sakharova**, prof. UZ.

Marek Dankowski

Studenci oraz naukowcy z Brandenburgskiego Uniwersytetu Technicznego z wizytą na Wydziale Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska

15 stycznia br. odbyła się kolejna wizyta edukacyjna w Parku Naukowo-Technicznym Uniwersytetu Zielo-

nogórskiego w Nowym Kisielinie związana z realizacją projektu pn. *Współpraca partnerów naukowych w zakresie kształcenia i wymiany wiedzy w dziedzinie technologii magazynowania energii i efektywności energetycznej w regionie SNB*. Liderem projektu jest Centrum Technologii Energetycznych Landu Brandenburgia CE Bra e.V., zaś partnerami Uniwersytet Zielonogórski oraz Miasto Zielona Góra.

Do Nowego Kisielina przybyli studenci *budownictwa* oraz pracownicy naukowcy Wydziału Architektury, Budownictwa i Urbanistyki BTU Cottbus-Senftenberg, specjalizujący się w zagadnieniach związanych z fizyką budowy i techniką w budynkach, a także systemami zarządzania energią.

Oprócz tradycyjnego programu wizyty, uwzględniającego wykłady oraz zwiedzanie laboratoriów i stanowisk edukacyjnych w PNT, dla uczestników przewidziano także przejazd do Zielonej Góry, przejście po Campusie A oraz prezentację Instytutu Budownictwa oraz Instytutu Architektury i Urbanistyki. Pracownicy wydziału mgr inż. arch. Michał Golański oraz mgr inż. Anna Kucharczyk przedstawili strukturę obu instytutów, a także zakres prowadzonej działalności dydaktycznej oraz naukowo-badawczej. Poza tym uczestnicy mogli zapoznać się z wystawami prac studentów *architektury* w Galerii Architektury i Sztuki, a także Hala Laboratorium Instytutu Budownictwa.

Anna Staszczuk

"Barriere reduzieren - gemeinsam stärker nutzen" / „Redukować bariery - wspólnie wykorzystywać siłę strony“

KOŁO NAUKOWE GEOINFORMATYKI I TECHNIK SATELITARNYCH Z WIZYTĄ W CENTRUM INFORMATYCZNYM W ŚWIERKU

W dniach 16-17 stycznia 2020 r. studenci Uniwersytetu Zielonogórskiego, będący członkami Koła Naukowego Geoinformatyki i Techniki Satelitarnych wraz z opiekunem naukowym - dr hab. inż. Anną Bazan-Krzywoszańską mieli możliwość uczestniczenia w spotkaniu z pracownikami Centrum Informatycznego w Świerku, będącego jednostką badawczą Narodowego Centrum Badań Jądrowych. Koło miało możliwość uczestniczenia w wykładzie dr. Adama Pardee - Kierownika Działu Infrastruktury Obliczeniowej oraz Roberta Lacha - specjalisty ds. danych geoprzestrzennych, dotyczącym przetwarzania zbiorów BigData, w tym danych LIDAR dostarczonych przez GUGiK, których czas wczytywania udało się przyspieszyć 50-krotnie oraz historii budowy jednego ze 100 najlepszych centrów superkomputerowych w świecie. Dzięki uprzejmości pracowników CIS nie zabrakło oczywiście wizyty w głównej serwerowni i pomieszczeniach technicznych centrum informatycznego. Studenci wysłuchali wystąpienia dr. inż. Zenona Parzyńskiego - pracownika Wydziału Geodezji i Kartografii Politechniki Warszawskiej, który zaprezentował wyniki pracy nad modelem systemu informacji przestrzennej, przy wykorzystaniu języka UML, realizowanego na zlecenie Komisji ds. Badań Arabii Saudyjskiej. Dodatkowo studenci mieli możliwość zwiedzenia jedyne w Polsce działającego reaktora jądrowego *Maria*. Jest to reaktor doświadczalno-produkcyjny obecnie przeznaczony między innymi do: napromieniania materiałów tarczowych do produkcji radioizotopów,

neutronowej modyfikacji materiałów, badań fizycznych i neutronograficznych, wykorzystywania wiązek neutronów dla celów medycznych oraz do celów szkoleniowych w zakresie fizyki i techniki reaktorowej. Koło Naukowe Geoinformatyki i Techniki Satelitarnych planuje kolejne spotka-

FOT. Z WYDZIAŁU

nia z pracownikami NCBJ na potrzeby poszerzenia wiedzy z zakresu działalności jednostki naukowo - badawczej.

Anna Bazan-Krzywoszańska
Stanisław Kozłowski

KOŁO NAUKOWE NOWOCZEŚNI BUDOWLAŃCY Z WIZYTĄ W FIRMIE ROCKWOOL

Studenckie Koło Naukowe „Nowocześni Budowlańcy” działające w Instytucie Budownictwa UZ w kończącym się semestrze wykazało się dużą aktywnością. Członkami Koła są studenci II i III roku kierunku *budownictwo*. 13 grudnia 2019 r. odbyła się wycieczka edukacyjna do fabryki skalnej wełny mineralnej firmy Rockwool w Cigacicach k. Zielonej Góry. Przewodnikami wycieczki byli Hubert Rudziński, Tomasz Kwiatkowski i Marcin Barwiński. Zapoznali oni studentów z poszczególnymi etapami produkcji surowca,

FOT. Z WYDZIAŁU

systemami i rozwiązaniami służącymi poprawie efektywności energetycznej, akustyki i bezpieczeństwa pożarowego w obiektach budowlanych. Celem wyjazdu było poszerzenie wiedzy z zakresu nowoczesnych materiałów izolacyjnych, ich zastosowań oraz metod produkcji. Studenci kolejny raz zdobyli ponadprogramowe informacje na interesujące ich tematy. Wszystkie osoby zainteresowane działalnością Koła zapraszamy do kontaktu z przewodniczącą Oliwią Graczyk z II roku lub opiekunem mgr. inż. Bartoszem Michalakiem z Zakładu Budownictwa Ogólnego i Fizyki Budowli.

Oliwia Graczyk

NA BUDOWNICTWIE MIKOŁAJ PRZYCHODZI 5 GRUDNIA!

Po raz pierwszy w Instytucie Budownictwa 5 grudnia 2019 r. studenci pod opieką mgr inż. Anny Kucharczyk i mgr inż. Bartosza Michalaka zorganizowali akcję „Na budownictwie wyprzedzamy harmonogramy! Mikołaj przychodzi 5-tego!”

W ramach akcji odbył się konkurs na najlepszą drużynową budowlę wykonaną z pierników, lukru i innych ozdób. W zawodach wzięło udział 13 drużyn składających się ze studentów kierunku *budownictwo* oraz *geoinżynieria i techniki satelitarne*.

Jury w składzie: prof. Maria Mrówczyńska, prof. Beata Nowogórska, prof. Marta Skiba przy współpracy z Przewodniczącą Zielonogórskiego Oddziału PZITB, dr Elżbietą Grochowską, wyłoniło 3 najlepsze drużyny: I miejsce zajęli studenci II roku *budownictwa*, II i III drużyny złożone

FOT. Z WYDZIAŁU

ze studentów I roku *geoinżynierii i techniki satelitarnych*. Budowle były oceniane pod względem pomysłu konstrukcji, wyglądu, techniki wykonania i stateczności. Na zwycięzców czekały ciekawe nagrody.

W ramach akcji wyłoniono także najlepsze przebranie mikołajkowe. Nagroda w tej kategorii ufundowana została przez Zielonogórski Oddział PZITB.

Wszystkim drużynom gratulujemy pomysłu i kreatywności! Zapraszamy na drugą edycję!!!

Anna Kucharczyk

KONKURS ARCHITEKTURY CEGLANEJ

Wiadomość tę podajemy z pewnym wyprzedzeniem czasowym mając nadzieję, że zachęcimy do wzięcia udziału w konkursie także studentów kształcących się na kierunku *architektura* w naszym Wydziale Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska Uniwersytetu Zielonogórskiego.

Jest to już III edycja *Konkursu architektury ceglanej*. Jego organizatorem jest Związek Pracodawców Ceramiki Budowlanej w Warszawie we współpracy ze Stowarzyszeniem Architektów Polskich (SARP).

Konkurs skierowany jest do studentów kierunków architektonicznych uczelni wyższych. Formularz zgłoszeniowy

oraz inne informacje można znaleźć na stronie internetowej konkursu www.konkursarchitekturyceglanej.pl. Prace konkursowe w wersji elektronicznej można przesłać do 17 kwietnia 2020 r. Celem Konkursu jest „...pokazanie umiejętności warsztatowych studentów ... w zakresie projektowania architektonicznego z wykorzystaniem wyrobów klinkierowych na elewacji budynków”.

Prace konkursowe powinny się mieścić w dwóch kategoriach:

- I. Dom jednorodzinny,
- II. Budownictwo przyszłości.

Na zwycięzców czekają liczne nagrody. Zachęcamy studentów naszego Wydziału, studiujących na kierunku *architektura* do wzięcia udziału w tym prestiżowym Konkursie.

Marek Dankowski

WYDZIAŁ EKONOMII I ZARZĄDZANIA

Wykłady otwarte w ramach Programu Nowoczesne Zarządzanie Biznesem

29 października 2019 r. na Wydziale Ekonomii i Zarządzania Uniwersytetu Zielonogórskiego ruszyła kolejna edycja cyklu wykładów otwartych w ramach Programu Nowoczesne Zarządzanie Biznesem. Pierwszy wykład nt. *Bezpieczeństwo w cyberprzestrzeni* przedstawił Jarosław Jezierski, wykładowca programu Nowoczesne Zarządzanie

Biznesem. Kolejny wykład prelegenta dotyczący wiarygodności finansowej odbył się 10 stycznia 2020 r. Podczas wykładów słuchacze mogli dowiedzieć się, czym jest wiarygodność finansowa i jak ją budować, jak minimalizować ryzyko kredytowe, zwiększać bezpieczeństwo i ochronę obrotu pieniężnego oraz zapobiegać nadmiernemu zadłużeniu.

Serdecznie zapraszamy wszystkich zainteresowanych do udziału w kolejnych wykładach otwartych.

Anetta Barska

WYDZIAŁ HUMANISTYCZNY

DR HAB. KRZYSZTOF KASZYŃSKI (1939-2019)

Pod koniec września dotarła do nas wiadomość, która nappełniła nas ogromnym smutkiem i żalem: 27 września 2019 r. zmarł dr hab. Krzysztof Kaszyński, prof. UZ – filozof, etyk, wieloletni pracownik Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Zielonej Górze oraz Uniwersytetu Zielonogórskiego, współtwórca zielonogórskiego środowiska akademickiego, a przede wszystkim nasz nauczyciel, mentor, przyjaciel.

Profesor był człowiekiem niezwykłym, a Jego niezwykłość przejawiała się każdego dnia w drobnych gestach. Był człowiekiem niezwykle ciepłym, otwartym, a przede wszystkim wspaniałym nauczycielem akademickim. Miał swoiste poczucie humoru. Cechowało Go niezwykle opanowanie i optymizm, którego Mu często zazdrościliśmy.

Zdarzało się, że niekiedy Jego stoicka cierpliwość i opanowanie skutkowało zabawnymi sytuacjami. Był mistrzem zarówno budowania napięcia, jak i jego umiejętnego rozładowywania. Znakomitym gawędziarzem i „mistrzem słowa”, o czym wielu tych, co mieli szczęście i przyjemność Go spotkać mogli się niejednokrotnie przekonać.

Opowiedzenie w kilku zdaniach kim był prof. Krzysztof Kaszyński nie jest łatwe, bowiem Jego aktywność wyrażała się nie tylko w działalności naukowej, ale także kulturalnej, sportowej, politycznej, administracyjnej i oświatowej. Obszar aktywno-

ści, to nie tylko Zielona Góra, ale także województwo. Jego działalność szczególnie zaznaczyła się w zakresie organizacji i rozwoju oświaty i kultury w ówczesnym województwie zielonogórskim, później lubuskim.

Prof. Kaszyński był humanistą otwartym na drugiego człowieka. Stąd, niezależnie od tego, co robił, to wierny pozostawał jednej pasji, która ukształtowała się w Nim już w szkole średniej i która towarzyszyła mu przez wszystkie etapy jego życia, a którą starał się realizować praktycznie we wszystkich obszarach swojej aktywności – pasję bycia nauczycielem. Był nauczycielem z powołania.

Pasję nauczycielską zaczął realizować zaraz po uzyskaniu świadectwa dojrzałości, pracując jako nauczyciel w szkołach podstawowych i średniej (Liceum Pedagogiczne w Lubsku), a następnie wiążąc się ze szkolnictwem wyższym. Od początku swojej pracy zawodowej związany był także z harcerstwem.

Kierował najpierw drużyną, potem szczepem, a następnie chorągwią. Zatem, był nie tylko nauczycielem z powołania, ale także wychowawcą.

Po szkole średniej jako młody nauczyciel z powodzeniem łączył pracę zawodową z nauką. W 1961 r. ukończył Studium Nauczycielskie w Zielonej Górze. W 1968 r. uzyskał dyplom magistra filologii polskiej na Wydziale Filologiczno-Historycznym Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Opolu.

Wkrótce po ukończeniu studiów uczestniczył w seminarium doktorskim zorganizowanym przez Lubuskie Towarzystwo Naukowe w Zielonej Górze. To w tym okresie Jego zainteresowania naukowe zaczęły się coraz bardziej krystalizować w kierunku filozofii. W 1974 r. uzyskał stopień naukowy doktora filozofii, a w 1986 r. stopień naukowy doktora habilitowanego nauk humanistycznych w zakresie filozofii.

Pracę w charakterze nauczyciela akademickiego rozpoczął w 1974 r. na stanowisku adiunkta, najpierw w Wyższej Szkole Inżynierskiej w Zielonej Górze, a następnie w 1975 r. w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Zielonej Górze. Praktycznie od początku związania się z zielonogórską WSP, a także i później, już w ramach Uniwersytetu (powstałego z połączenia WSP i Politechniki) pełnił szereg funkcji administracyjnych. Był prorektorem WSP, prodziekanem Wydziału Humanistycznego WSP. Od 1981 r. z powodzeniem kierował, jako dyrektor, najpierw Instytutem Nauk Społeczno-Politycznych, a od 1987 r. Instytutem Nauk Społecznych. To właśnie ten instytut stał się zalążkiem nowopowstałych odrębnych instytutów i uruchomienia na ówczesnej WSP nowych kierunków studiów: *politologii, socjologii* oraz w 1995 r. *filozofii*, w czym niemała zasługa prof. Kaszyńskiego.

Prof. Kaszyński został pierwszym dyrektorem Instytutu Filozofii. Stworzył podwaliny i wydatnie przyczynił się do rozwoju zielonogórskiego środowiska filozoficznego. Dyrektorem Instytutu Filozofii był dwukrotnie. Od początku istnienia IF do 2014 r. kierował Zakładem Etyki.

Z powodzeniem łączył pracę naukową z działalnością publiczną, pełniąc odpowiedzialne funkcje administracyjne. Był między innymi wicewojewodą zielonogórskim, wydatnie przyczyniając

się w tym okresie do rozwoju lubuskiego środowiska akademickiego. Przez 10 lat z powodzeniem prezesował zielonogórskiemu oddziałowi Akademickiego Związku Sportowego.

Jest autorem, współautorem oraz redaktorem cennych monografii z zakresu historii filozofii, antropologii filozoficznej, aksjologii i etyki. Opublikował ponadto kilkadziesiąt artykułów, w szczególności o tematyce etycznej. Swoją działalność naukową zawsze wiązał z działalnością dydaktyczną, wnosząc cenny i znaczący wkład do programów nauczania filozofii i etyki.

Za swoje osiągnięcia naukowe i organizacyjne był wielokrotnie nagradzany i wyróżniany, w tym także nagrodami ministerialnymi. Wielokrotnie odznaczony. M. in. Krzyżem Kawalerskim Odrodzenia Polski, Srebrnym i Złotym Krzyżem Zasługi, oraz Medalem Komisji Edukacji Narodowej.

Był członkiem Lubuskiego Towarzystwa Naukowego oraz Polskiego Towarzystwa Filozoficznego.

Był człowiekiem szlachetnym, dobrze zorganizowanym i pełnym energii do działania, a przede wszystkim niezwykle ciepłym, pełnym szacunku, wspaniałym nauczycielem akademickim, który oprócz przekazywania wiedzy, starał się kształtować w swoich studentach wrażliwość na drugiego człowieka.

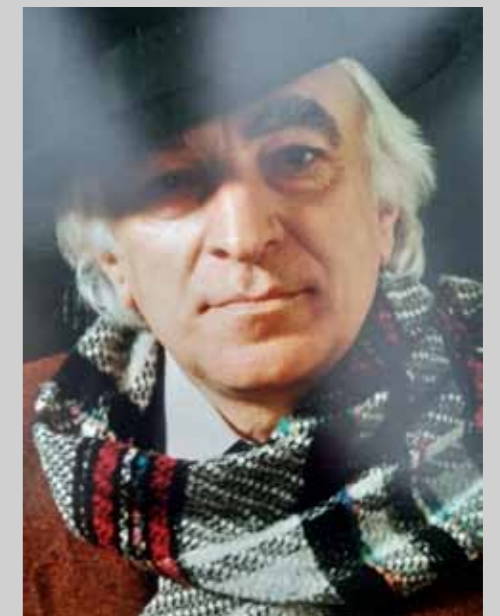
Odejście prof. Krzysztofa Kaszyńskiego to nieodżałowana strata. Jest to postać, która na zawsze będzie obecna w naszych wspomnieniach, a okazji do wspomnień z pewnością nie zabraknie, jak chociażby zbliżające się w przyszłym roku 25-lecie powstania – tak drogiego Jego sercu – Instytutu Filozofii, a za dwa lata 50-lecie powstania Wydziału Humanistycznego.

Pogrzeb Profesora miał miejsce 1 października, w dniu inauguracji nowego roku akademickiego. Zdarzenie to ma dla nas znaczenie symboliczne. Pożegnanie Profesora nappełnia nas ogromnym smutkiem, ale też i poczuciem wdzięczności za Jego życie i obecność wśród nas, jest też zobowiązaniem dla nas, jako Jego najbliższych współpracowników, by w codziennej pracy naukowej i dydaktycznej kroczyć Jego śladami.

Miroslaw Świt
Paweł Walczak

PROF. CZESŁAW PAWEŁ DUTKA (1936-2020)

10 stycznia 2020 roku zmarł prof. Czesław Paweł Dutka – jeden z nestorów zielonogórskiej polonistyki. Był animatorem życia kulturalnego na Ziemi Lubuskiej i postacią, która odcisnęła głęboki ślad w życiu naukowo-kulturalnym Zielonej Góry. Jego działalność integrowała tutejsze środowisko akademickie ze środowiskiem literackim i silnie oddziaływała na rozwój kulturalny Miasta. Profesor Dutka zapisał się też jako znacząca osobowość w kręgu zielonogórskich humanistów. Jego praca naukowa zainspirowała badania, które są dziś uprawiane na Uniwersytecie Zielonogórskim. Pozostawił po sobie grono uczniów i wychowanków. Poniżej przypominamy sylwetkę naukową Profesora.

Profesor Czesław Paweł Dutka (ur. w 1936 roku w Orszkowie koło Tarnopola, zm. 10 stycznia 2020 r. w Polanicy Zdrój) był krytykiem, teoretykiem i historykiem literatury. Zajmował się socjologią literatury, metodologią badań literackich, literaturą okresu romantyzmu i literaturą współczesną oraz komparatystyką.

W latach 1960-1965 studiował polonistykę na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Wrocławskiego, następnie (w latach 1965-1975) pracował jako nauczyciel języka polskiego w szkołach średnich w Kłodzku. Był współorganizatorem Kłodzkich Wiosen Poetyckich i lektorem DKF przy polonickim kinie „Światowid”. W latach 1977-1982 wykładał socjologię na Politechnice Wrocławskiej. W roku 1978 obronił doktorat na Uniwersytecie Wrocławskim na podstawie dysertacji poświęconej schematowi kordianowskiemu prozy obrachunków inteligentnych (promotor prof. Jan Trzynałowski).

Z uczelnią zielonogórską (ówczesną Wyższą Szkołą Pedagogiczną w Zielonej Górze) związał się w roku 1982, podejmując pracę w Instytucie Filologii Polskiej jako wykładowca historii literatury polskiej XIX wieku, teorii literatury i poetyki. W roku 1990 powołał i zorganizował na zielonogórskiej uczelni Zakład Teorii Literatury. W tym samym czasie otrzymał tytuł doktora habilitowanego nauk humanistycznych w zakresie literaturoznawstwa, natomiast dwanaście lat później (w roku 2002) – tytuł profesora nauk humanistycznych.

30 czerwca 1990 r. prof. Czesław Paweł Dutka objął stanowisko rektora założyciela Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Angelusa Silesiusa w Wałbrzychu, kierując tą uczelnią do roku 2008. Pełnił też wiele innych funkcji. Był m.in. członkiem Komitetu Nauk o Literaturze (w kadencji 1999-2004) oraz członkiem Komitetu Ekspertów do oceny jakości kształcenia na *filologii polskiej* w wyższych szkołach pedagogicznych. Należał do kilku towarzystw naukowych (PTJ, LTN), był założycielem i prezesem Wałbrzyskiego Towarzystwa Naukowego. Przez wiele lat przewodniczył działalności Towarzystwa Literackiego im. A. Mickiewicza

(oddział lubuski). Ponadto sprawował pieczę nad ogólnopolskimi warsztatami pisarstwa kreatywnego, zorganizowanymi w ramach kierowanego przezeń (w latach 1995-1998) Uniwersytetu Poezji i kierował pracami regionalnego komitetu Olimpiady Literatury i Języka Polskiego. Był promotorem, moderatorem i recenzentem prac doktorskich i habilitacyjnych, organizatorem licznych konferencji naukowych, sesji, sympozjów.

Za swoją działalność naukową, kulturalną, organizacyjną i dydaktyczną był wielokrotnie nagradzany i wyróżniany: przez prezydenta (Złoty Krzyż Zasługi, 1989), ministra (Medal Komisji Edukacji Narodowej, 1991, nagrody w latach 2000, 2001, 2002), rektora – w latach 1987, 1991, 1995 i władze miasta: 1992, 1996). W roku 1977 otrzymał medal „Zasłużony Działacz Kultury”, w roku 1994 nagrodę kulturalną Czarta Lubuskiego, (1977).

W dorobku Profesora znajdują się liczne prace naukowe i krytycznoliterackie. Do najważniejszych z nich należą: *Literatura: badacz i krytyk. Wybrane role partnerów interakcji poznawczej* (1990; 2000), *Tancerz idei. Pisarz jako autor i świadek znaczeń* (1995; 2000), *Mit i gest. Bohater kordianowski prozy rozrachunków inteligentnych* (1986), *Literatura – badacz i krytyk. Wybrane role partnerów interakcji poznawczej* (1990), *Mistrzowie i szkoły. Szkice o tradycji literaturoznawstwa*, (1998), *Słowo peryferyjne. Eseje, szkice literackie i recenzje* (1999); redakcje prac zbiorowych, m.in.: *Maska i cień. Sympozja Mickiewiczowska* (1998), *Genologia i konteksty. Materiały konferencji teoretycznoliterackiej* (2000), *Gatunki okololiterackie* (2002), *Norwid – nasz współczesny* (2002).

Pasją Profesora były szachy. Był on szachowym mistrzem Polski nauczycieli (Gdynia 1975), a także trenerem tej dyscypliny; zdobywcą Złotej Odznaki Polskiego Związku Szachowego (1978), współorganizatorem i trzykrotnym dyrektorem Turnieju Szachowego im. A. Rubinsteina w Polanicy (obecnie Memoriału Akiby Rubinsteina).

18 stycznia 2020 r. pracownicy Instytutu Filologii Polskiej i byli podopieczni prof. Czesława Pawła Dutki z Zakładu Teorii Literatury IFP UZ pożegnali Go na cmentarzu komunalnym w Polanicy Zdrój.

XXIX Trójstronne Polsko-Francusko-Niemieckie Kolokwium Studenckie temat: *Bruksela - centrum idei europejskiej* 16-21 listopada 2019 r.

Polsko-Francusko-Niemieckie Kolokwium Studenckie odbywa się corocznie od 1990 r. zgodnie z zasadą trójstronnej rotacji miejsca. W tym roku 50 studentów germanistyki z Angers i Vechty oraz germanistyki i anglistyki z Zielonej Góry spędziło w połowie listopada pięć interesujących dni w nieoficjalnej stolicy Unii Europejskiej.

Na tę edycję zaplanowano Brukselę, a więc miejsce poza naszymi macierzystymi krajami. Powodem był wybór tematu odnoszącego się do idei europejskości.

Koncepcja kolokwium

Podczas Kolokwium w ostatnich latach projekt europejski był już przedmiotem rozważań i dyskusji, jednak zainteresowanie uczestników tą tematyką okazało się na tyle ważne, że postanowiono zorganizować Kolokwium tym razem w miejscu, w którym podejmuje się wiele centralnych decyzji politycznych - w Brukseli.

Kolokwium jest przede wszystkim wydarzeniem dydaktycznym, nastawionym na praktykę w zakresie specyficznych form nauczania i uczenia się. W celu realizacji tego założenia w odniesieniu do sprecyzowanej myśli przewodniej: *Bruksela - centrum idei europejskiej*, przygotowano korpus tekstowy, dzięki któremu zgromadzono różne punkty widzenia na temat Europy w odniesieniu do jej rozwoju pod względem politycznym, społecznym i kulturowym oraz zachęcał do dyskusji nad aktualnymi kwestiami politycznymi.

Drugim celem i zarazem koncepcją, którą realizuje Kolokwium, jest pobudzenie i pogłębienie debaty dotyczącej treści, na których się koncentruje, poprzez wykłady, wystawy i dyskusje, czyli poprzez kontakty ze światem zewnętrznym. Zrealizowanie takiego zamierzenia było w przypadku wybranego na tę edycję tematu stosunkowo łatwe. Każdy, kto przebywa w nieoficjalnej stolicy Unii Europejskiej, jest praktycznie zaproszony do poszukiwania dialogu politycznego i skorzystania z okazji, by zapoznać się ze strukturami i funkcjonowaniem Parlamentu Europejskiego, ale także innych instytucji.

Z biegiem lat wyłoniła się też trzecia idea Kolokwium, a mianowicie odwiedzanie miejsc, w których można doświadczyć dziedzictwa kulturowego Europy. Słuchając muzyki, kontemplując sztukę, doświadczają się wrażenia bycia Europejczykiem, a nawet kosmopolitą, nie zdając sobie z tego sprawy ani nie mając takiego bezpośredniego zamiaru. Bruksela zaoferowała wiele możliwości zorganizowania programu Kolokwium właśnie w tym sensie. Przykładem jest choćby centrum sztuki Palais des Beaux-Arts („Bozar’ „), a ponadto samo miasto, w którym malarz Pieter Bruegel spędził dużą część swojego życia i w którym zaprezentowano jego twórczość również i przede wszystkim w roku 2019, w którym obchodzona była 450 rocznica jego śmierci.

Temat i wybór tekstów

Uczestnicy Kolokwium zostali podzieleni zgodnie z kategoryzacją materiału tekstowego na trzy zespoły, w których reprezentowani byli studenci z Francji, Polski i Niemiec, a poszczególne zespoły skoncentrowały się na jednym auto-

rze. Z jednej strony reprezentowany był francuski filozof François Jullien, który uważa pojęcie tożsamości kulturowej za przestarzałe i zachęca do poszukiwania wspólnej płaszczyzny leżącej u podstaw różnorodności kultur. Z drugiej strony w profilu niemieckojęzycznym postanowiono przeanalizować na podstawie tekstów austriackiego autora Roberta Menasse jego opowiedzenie się za postnarodową Europą regionów. I po trzecie, z polskiego punktu widzenia, nie sposób było pominąć Stefana Chwina, który w swojej eseistyce notuje obserwacje dotyczące życia politycznego i codziennego w Niemczech i wykorzystuje je, z myślą o Europie, do (samo)krytycznych rozważań na temat relacji między krajami i ich pozycją w Europie. Każdy z tych punktów widzenia na swój sposób został poddany analizie i wymagał precyzyjnej, a zarazem refleksyjnej lektury tekstów.

Koncepcja dydaktyczna

Dla celów realizacji Kolokwium opracowano projekty dydaktyczne, które uporządkowały wymagania analitycznej pracy nad tekstem oraz przekształciły je w zadania. W procesie nauczania chodzi przede wszystkim o wzbudzenie zainteresowania daną treścią, a następnie jej usystematyzowanie. W tym przypadku przebadano warstwę tekstową pod kątem jej aktualności w urzeczywistnianiu idei europejskości. W przypadku wybranych tekstów można było je odczytywać, mniej lub bardziej wyraźnie, jako komentarze do bieżących wydarzeń politycznych.

Centralnym zadaniem każdego działania dydaktycznego jest weryfikacja, czy przygotowana do zaprezentowania wiedza i umiejętności zostały rzeczywiście przyswojone. Pewność dydaktyczną można osiągnąć tylko dzięki zadaniom - jeśli zostaną one rozwiązane, można uznać, że proces dydaktyczny został przygotowany prawidłowo. Ostatnia faza Kolokwium była próbą wprowadzenia w życie tego pragmatycznego podejścia do nauczania. Przewidywała ona na przykład, że prezentacja wniosków wypracowanych przez studentów w ciągu 20 godzin pracy z tekstami, powinna być zbliżona do warsztatów, a nie do frontalnego wystąpienia

czy wykładu. Jest oczywistym, że opracowanie materiału dla celów dyskusji prowadzi także do powstania pewnej wewnętrznej relacji uczestników, która przenosi się na wspólnie spędzany czas także poza godzinami pracy studentów.

Program towarzyszący

Uczestnicy Kolokwium mieli szczególną okazję odbycia spotkań z posłami do Parlamentu Europejskiego w jego siedzibie. Axel Voss, który zyskał ogólnoeuropejską sławę jako sprawozdawca Parlamentu w zakresie reformy prawa autorskiego w Internecie oraz Lena Düpont, która od ostatnich wyborów jest jedną z najmłodszych posłanek do Parlamentu Europejskiego, poświęcili nam swój czas. Przeanalizowane podczas Kolokwium teksty umożliwiły studentom formułowanie pytań, także delikatnej materii, na przykład dotyczące postrzegania działań pani kanclerza Angeli Merkel czy rozwiązywania problemów środowiskowych itp. Eurodeputowani sami też nie unikali drażliwych tematów i stworzyli atmosferę swobodnej dyskusji. Ponadto uczestnicy Kolokwium gościli w Przedstawicielstwie Kraju Związkowego Dolnej Saksonii przy Unii Europejskiej, gdzie ponownie w formie warsztatów rozważali kwestie zadań Europy, która stale stoi przed wyzwaniem tworzenia takich struktur, które umożliwiają podejmowanie decyzji z myślą o całej unijnej wspólnotie ponad partykularnymi celami i dążeniami.

Pobył w Brukseli uwieńczony został koncertem w pięknej secesyjnej sali filharmonii oraz wystawą Bruegla, która nie pokazując oryginalnych prac mistrza, uczy patrzenia na sztukę poprzez multimedialną projekcję dzieł artysty na dużych ekranach z towarzyszącym projekcją dźwiękiem. Taka dość niekonwencjonalna ekspozycja artystyczna, niestanowiąca tradycyjnego kontemplowania płócien w muzeum, zrobiła na wszystkich młodych przecięt uczestnikach wielkie wrażenie. Bruksela stała się więc ważnym punktem na mapie miejsc, w których do tej pory przez 29 lat zorganizowano Polsko-Francusko-Niemieckie Kolokwia, ponieważ umożliwiła zaakcentowa-

nie i uwypuklenie celu naszych corocznych spotkań pod względem politycznym, ale i kulturalnym.

Perspektywa

Kolejne XXX jubileuszowe Kolokwium Studenckie odbędzie się w dniach od 14 do 20 listopada 2020 r. Gospodarzem tej edycji będzie Uniwersytet w Vechcie (Niemcy). Na temat wybrano ponownie ideę Unii Europejskiej rozpatrywaną w świetle tekstów niefikcyjnych, odnoszących się do jej utworzenia. Z okazji jubileuszu zostaną zaproszeni przedstawiciele uczelni z Polski, Francji i Niemiec na uroczystość podsumowującą trzydzieści lat wspólnych działań partnerskich. W programie znajdzie się również wykład, którego celem będzie zaprezentowanie Kolokwium jako wydarzenia trójstronnego, realizującego na poziomie dydaktycznym ideę porozumienia politycznego, zinstytucjonalizowanego w 1991 r. w postaci Trójkąta Weimarskiego.

Wiodąca myśl, że po kolokwium jest przed kolokwium..., jest kolejnym wyzwaniem, które z satysfakcją podejmujemy, by kontynuować naszą długoletnią i chyba najstarszą tradycję międzynarodowej współpracy naszego Uniwersytetu z innymi zagranicznymi ośrodkami uniwersyteckimi.

Liliana Sadowska

fot.: Liliana Sadowska, Magdalena Słotwińska

Z życia zielonogórskiej Romanistyki

28 listopada 2019 r. w Instytucie Neofilologii odbyła się konferencja edukacyjna zorganizowana przez Pracownię Romanistyki, poświęcona ważnym zagadnieniom dydaktyki specjalistycznej języka francuskiego.

Celem konferencji było przedstawienie głównych założeń i strategii współczesnej glottodydaktyki specjalistycznej oraz ukazanie znaczenia języka francuskiego jako narzędzia komunikacji zawodowej, będącego dodatkowym atutem na polskim i europejskim rynku pracy, co zrealizowano poprzez liczne wykłady i prezentacje multimedialne.

Ciekawe warsztaty dydaktyczne prowadzone przez prof. Magdaleny Sowę z UMCS były poświęcone refleksji nad specyfiką treści kształcenia językowego dla potrzeb zawodowych, sposobami ich definiowania i selekcji, a także

analizie wybranych materiałów autentycznych pod kątem zawartości potencjalnych treści nauczania w zakresie języka francuskiego zawodowego.

Konferencja stanowiła również podsumowanie polsko-belgijskiego projektu dydaktyczno-interkulturowego, jaki romanisci UZ realizowali przez 3 lata z Wyższą Szkołą Francisco Ferrer w Brukseli w ramach PROGRAMU WYKONAWCZEGO na lata 2017-2019 do umowy o współpracy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Wspólnoty Francuskiej Belgii, Rządem Regionu Walonii i Komisją Wspólnotową Francuską Regionu Stołecznego Brukseli.

W wyniku tej współpracy powstały wartościowe i nowoczesne materiały dydaktyczne, takie jak podręcznik języka

- 1 MARIE-CLAIRE HOEBANX I CÉCILE DÉMARET Z WYŻSZEJ SZKOŁY FRANCISCO FERRER W BRUKSELI
- 2 WYKŁAD PROF. M. SOWY Z UMCS
- 3 WIDEOKONFERENCJA MARCA HAMELRIJCKXA
- 4 PRZEWODNIK DLA NAUCZYCIELI DO PODRĘCZNIKA JĘZ. FRANC. TURYSTYKI
- 5 UCZESTNICY KONFERENCJI

FOT. Z WYDZIAŁU

WYDZIAŁ INFORMATYKI, ELEKTROTECHNIKI I AUTOMATYKI

Seminaria dyscypliny Informatyka Techniczna i Telekomunikacja

15 stycznia br. na Wydziale Informatyki, Elektrotechniki i Automatyki miało miejsce seminarium dyscypliny „Informatyka techniczna i telekomunikacja”. Prof. dr hab. Roman Gielerak przywitał przybyłych gości oraz poprowadził dalszą część seminarium. Prelegent - mgr inż. Marek Wróblewski (Instytut Sterowania i Systemów Informatycznych, Wydział Informatyki, Elektrotechniki i Automatyki, Uniwersytet Zielonogórski) - przedstawił prezentację dotyczącą implementacji algorytmów kwantowych dla platformy sprzętowej IBM Q Experience.

francuskiego turystyki w formie symulacji globalnej oraz interaktywny przewodnik interkulturowy polsko-belgijski utworzony za pomocą edytora stron internetowych Google Sites. Zostały one zaprezentowane na konferencji przez członków zespołu projektowego: Marie-Claire Hoebanx i Cécile Démaret z Wyższej Szkoły Francisco Ferrer w Brukseli oraz Witolda Kowalskiego z UZ.

Materiały te będą wykorzystywane w kształceniu językowym studentów filologii francuskiej Uniwersytetu Zielonogórskiego, umożliwiając lepsze ich przygotowanie do funkcjonowania na frankofońskim rynku pracy oraz posłużą do przygotowania specjalistycznych warsztatów interkulturowych języka francuskiego dla młodzieży szkolnej, a także różnych form doskonalenia zawodowego dla nauczycieli romanistów Zielonej Góry i regionu.

Niezwykle ważny jest też ich aspekt promocyjny i interkulturowy, promują bowiem kulturę polską i nasz region w Belgii.

Dodatковым urozmaiczeniem wydarzenia była wideokonferencja Marca Hamelrijckxa z Brukseli, który przedstawił możliwości współpracy i komunikacji za pomocą dwóch platform internetowych: TEAMS i Wooclap. Pierwsza z nich, stanowi swoiste centrum współpracy na odległość, umożliwiając przeprowadzanie wideokonferencji, wspólne tworzenie dokumentów i konsultacje w ramach zespołu projektowego. Platforma Wooclap natomiast, pozwala na tworzenie quizów i wykorzystanie smartfonów przez do udzielania na nie odpowiedzi, w dowolnie wybranym momencie, lub wspólnie w czasie zajęć. Jest więc swoistym narzędziem ludycznego uczenia się. Uczestnicy konferencji mieli sposobność wziąć udział w przykładowym quizie przygotowanym przez prelegenta, obserwując podawane odpowiedzi na bieżąco na ekranie monitora.

Organizatorzy serdecznie dziękują władzom Uniwersytetu Zielonogórskiego, Jego Magnificencji Rektorowi, Prorektorowi ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą, Dziekanowi Wydziału Humanistycznego oraz Dyrektorowi Instytutu Neofilologii za okazane wsparcie przez cały czas trwania projektu.

Elżbieta Jastrzębska

PRELEGENT MGR INŻ. MAREK WRÓBLEWSKI, FOT. Z WYDZIAŁU

W ramach seminarium przedstawiona została budowa kwantowej platformy obliczeniowej IBM Q Experience, która umożliwia realizację algorytmów kwantowych. Możliwości platformy zostały omówione na przykładach implementacji wybranych algorytmów kwantowych. Dodatkowo, jako uzupełnienie, prelegent zaprezentował platformę open-source Qiskit, służącą do wykonywania obliczeń

kwantowych w środowisku symulacyjnym oraz rzeczywistym.

22 stycznia br. na Wydziale Informatyki, Elektrotechniki i Automatyki miało miejsce seminarium dyscypliny „Informatyka techniczna i telekomunikacja”. Seminarium otworzył przewodniczący dyscypliny - prof. dr hab. inż. Józef Korbicz (członek rzeczywisty PAN). Prowadzący seminarium - prof. dr hab. Roman Gielerak - przywitał przybyłych gości. Prelegent - dr inż. Łukasz Paweła (Instytut Informatyki

OD LEWEJ PRELEGENT DR INŻ. ŁUKASZ PAWEŁA ORAZ PROWADZĄCY SEMINARIUM PROF. DR HAB. ROMAN GIELERAK, FOT. Z WYDZIAŁU

WYDZIAŁ MATEMATYKI, INFORMATYKI I EKONOMETRII

Mistrzowie Rachunków na Wydziale

„Mistrz Rachunków” - pod takim tytułem prowadzony jest w Szkole Podstawowej nr 2 im. Henryka Brodatego w Nowogrodzie Bobrzańskim projekt matematyczny, którego koordynatorem jest Daria Mazur - nauczycielka matematyki i absolwentka Uniwersytetu Zielonogórskiego. W ramach projektu uczniowie klas VI, VII i VIII uczestniczyli w warsztatach na Wydziale Matematyki, Informatyki i Ekonometrii.

red.

Statystyczny Kowalski - taki tytuł miały zajęcia, w których 8 stycznia 2020 r. wzięli udział uczniowie z SP 2 z Nowogrodu Bobrzańskiego. Na początku dr Ewa Synówka-Bejenka omówiła najpopularniejsze wskaźniki statystyczne i wykresy, z którymi często spotykamy się na co dzień. Po krótkim wprowadzeniu teoretycznym uczniowie ochoczo przystąpili do rozwiązywania zadań. Ta krótka lekcja statystyki przyczyniła się do poszerzenia ich wiedzy z zakresu matematyki i przybliżyła do osiągnięcia miana „Mistrza Rachunków”.

Ewa Synówka-Bejenka

Teoretycznej i Stosowanej Polskiej Akademii Nauk, Gliwice) - przedstawił prezentację dotyczącą zastosowania metod probabilistycznych w kwantowej teorii informacji.

Mechanika kwantowa, a zatem również kwantowa teoria informacji, jest teorią probabilistyczną. Fakt ten jest treścią zasady Borna. Jest to główne źródło losowości w kwantowej teorii informacji. Jednakże, nie jest to jedyna możliwość - zamiast skupiać się na probabilistycznej naturze wyników pomiarów, można zacząć zadawać pytania dotyczące zachowania typowego obiektu kwantowego. Badanie zachowania losowych obiektów kwantowych ma zastosowania w kwantowej teorii informacji. Na przykład rzeczywiste kwantowe kanały komunikacyjne są obciążone szumem, zaś jedną z możliwości modelowania tego szumu jest wykorzystanie losowych obiektów kwantowych. Takie podejście jest szczególnie użyteczne w przypadku układów kwantowych o dużym wymiarze, co wiąże się z teorią macierzy losowych, czyli teorią prawdopodobieństwa, w której zmienne losowe są macierzami.

Kolejne seminaria odbywać się będą w sali konferencyjnej 412 (budynek A-2, ul. prof. Z. Szafrana 2) w czwartki o godzinie 11.00. Serdecznie zapraszamy wszystkie zainteresowane osoby.

Iwona Grobelna

FOT. Z WYDZIAŁU

Klasy Einsteina z wizytą w Instytucie Matematyki

16 stycznia 2020 r. uczniowie klas 2LO3 i 3LO4 (tzw. klas Einsteina) z Zespołu Szkół nr 1 w Nowym Tomyślu uczestniczyli w nieszablonowych lekcjach matematyki, które przeprowadzili dla nich nauczyciele akademicy z Instytutu Matematyki. Na początku dr Maciej Niedziela wprowadził licealistów w zagadnienia praktycznego wykorzystania matematyki w eksploracji i modelowaniu danych. Podczas wykładu pt. *Połącz naukę z praktyką, czyli kilka słów o skutecznym wdrażaniu metod Data Science w projektach biznesowych* przybliżył im tajniki pracy inżyniera danych.

Kolejne zajęcia, które przeprowadziła dr Ewa Synówka-Bejenka, były poświęcone zastosowaniom statystyki. Celem wykładu pt. *Odchylenie standardowe - miara, którą optaca się znać* było nie tylko omówienie własności tego użytecznego wskaźnika, ale także pokazanie kilku jego zastosowań w finansach, które mogą przynieść zysk. W części warsztatowej uczniowie, m. in. poprzez analizę rozkładu wynagrodzeń, szukali odpowiedzi na pytanie *Czy asymetria jest wciąż modna?*

Następnie licealiści wzięli udział w krótkim spotkaniu z dr. hab. Bogdanem Szalem - zastępcą dyrektora Instytutu do spraw kształcenia oraz przedstawicielami naszych studentów. Od starszych kolegów uzyskali informacje odnośnie kierunków studiów na Wydziale Matematyki, Informatyki i Ekonomometrii, realizowanych przedmiotach, ale także wskazówki dotyczącego samego studiowania w Zielonej Górze.

Na koniec uczniowie klas Einsteina mieli okazję wysłuchać specjalnego wykładu pt. *Krótką wycieczką po historii matematyki wraz z uwagami o jubileuszu 100-lecia polskiej matematyki*, który wygłosił dyrektor Instytutu Matematyki, prof. dr hab. Marian Nowak. Stuchacze zostali zabrani w niezwykłą historyczną podróż po najważniejszych odkryciach matematycznych, które przyczyniły się do rozwoju królowej nauk, począwszy od dokonań Pitagorejczyków, a skończywszy na roku 1995 i historii dowodu Wielkiego Twierdzenia Fermata.

Najlepszym podsumowaniem tej wizyty jest wyrażenie przez licealistów z Zespołu Szkół nr 1 w Nowym Tomyślu i ich nauczycieli chęci przyjazdu na kolejne zajęcia do Instytutu Matematyki.

Ewa Synówka-Bejenka

FOT. Z WYDZIAŁU

W *Cudowny świat fraktali* wprowadziła uczestników zajęć dr Krystyna Białek już na początku warsztatu pokazując, że matematyka trudna i wymagająca bywa też piękna i wszechobecna w życiu każdego człowieka.

W drugiej części warsztatów studentki matematyki Weronika Steciąg, Weronika Konieczna, Aleksandra Kowalewicz z Koła Naukowego Laboratorium „Matematyczne” Paradoks przeprowadziły dla uczniów mini konkurs, którego celem była popularyzacja matematyki na tle historii, jak i wydarzeń na Uniwersytecie Zielonogórskim związanych z Polskim Towarzystwem Matematycznym.

Krystyna Białek

FOT. Z WYDZIAŁU

Echa z Koła Naukowego Laboratorium „Matematyczne” Paradoks Zielonogórskie Spotkania z Matematyką

Zielonogórskie Spotkania z Matematyką na UZ, to wydarzenia organizowane przez Instytut Matematyki, Oddział Zielonogórski Polskiego Towarzystwa Matematycznego oraz Koła Naukowego Laboratorium „Matematyczne” Paradoks. W roku akademickim 2019/2020 zaplanowano, począwszy od listopada 2019 roku, 7 takich spotkań. Spotkania odbywają się cyklicznie, raz w miesiącu, w środy od godz. 13.00 do 15.00 w siedzibie Instytutu Matematyki UZ i są adresowane do uczniów klas 7. i 8. szkół podstawowych oraz licealistów zainteresowanych matematyką pozaszkolną. Składają się one z dwóch części - krótkiego wykładu popularnonaukowego oraz warsztatów.

Mini wykłady prowadzone są przez nauczycieli akademickich z Instytutu Matematyki, a studenci z koła Laboratorium „Matematyczne” Paradoks pod kierunkiem dr Krystyny Białek, opiekuna koła, przygotowują i prowadzą warsztaty matematyczne dostosowane do kategorii wiekowych. Celem Zielonogórskich Spotkań z Matematyką jest zapoznanie uczniów z takimi obszarami matematyki, z którymi nie zawsze mają okazję zetknąć się na obowiązkowych zajęciach lekcyjnych, a są one pomocne przy rozwiązywaniu wielu problemów z zakresu matematyki szkolnej i pozaszkolnej.

Organizatorzy pragną przybliżyć młodzieży szkolnej wiadomości z zakresu matematyki wyższej, zapoznać z historią matematyki, zielonogórskim środowiskiem matematycznym oraz uzmysłowić młodym ludziom, że matematyka jest wszechobecna i uniwersalna. Pierwsze Zielonogórskie Spotkanie z odbyło się 27 listopada 2019 r.

Drugie Zielonogórskie Spotkanie z Matematyką odbyło się 18 grudnia 2019 r., a uczestniczyło w nim blisko 150 uczniów z wielu szkół z Zielonej Góry, Nowej Soli, Świebodzina i Przemkowa. Wykład pt. *Wiem, że nic nie wiem* wygłosił dr hab. Zbigniew Świtalski, prof. UZ.

Warsztaty przeprowadzono w dwóch kategoriach wiekowych: grupa młodsza (alfa), do której należą klasy 7 i 8 szkół podstawowych oraz grupa starsza (beta), czyli licealiści.

Uczniowie z grupy (alfa) uczestniczyli w zajęciach pt. *Czy logiczne jest logiczne? Matematyka na usługach przyszłych policjantów*. Zajęcia prowadzili studenci: Weronika Steciąg, Weronika Konieczna, Aleksandra Kowalewicz, Barbara Michalik, Kacper Wojciechowski, Katarzyna Pypka, Igor Rybińczuk, Paula Wacińska, Krzysztof Ośko, Maja Ciesielska, Weronika Dylewicz oraz Agata Gorockiewicz z koła Laboratorium „Matematyczne” Paradoks oraz dr Krystyna Białek - opiekun koła LMP.

Natomiast studenci: Patryk Wolniewicz oraz Kornel Żuber przeprowadzili zajęcia dla licealistów, które poświęcono programowaniu oraz wykorzystaniu komputerów w matematyce. Do tego celu wykorzystali zestaw Lego Mindstorm.

Trzecie Zielonogórskie Spotkanie z Matematyką odbyło się 22 stycznia 2020 r., uczestniczyło w nim ponad 150 uczniów. Do Zielonej Góry przyjechali uczniowie z nowosolskich szkół: Liceum Ogólnokształcącego im. K.K. Baczyńskiego, Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego „Elektryk”, uczniowie klas 7 i 8 ze Szkoły Podstawowej nr 2 im. Marii Konopnickiej z Oddziałami Integracyjnymi i Szkoły Podstawowej nr 5 im. Władysława Broniewskiego. Byli też uczniowie ze Szkoły Podstawowej nr 2 im. Fryderyka Chopina w Świebodzinie oraz z zielonogórskich szkół: IV Liceum Ogólnokształcącego, Niepublicznej Szkoły Podsta-

FOT. Z WYDZIAŁU

wowej im. Marii Montessori i Szkoły Podstawowej nr 15.

Uczestników spotkania powitał dyrektor Instytutu Matematyki prof. dr hab. Marian Nowak. Kolejna, trzecia już, matematyczna przygoda na UZ rozpoczęła się od wykładu pt. *O dylemacie więźnia*, który wygłosił dr inż. Łukasz Balbus (IM UZ).

Warsztaty matematyczne przeprowadzono w dwóch kategoriach wiekowych: grupa młodsza (alfa), miała okazję zapoznać się elementarną teorią liczb i jej zastosowaniem w matematyce szkolnej, zaś grupa starsza (beta) miała okazję zapoznać się z elementami analizy matematycznej i jej wykorzystaniem do rozwiązywania ciekawych zagadnień i zadań matematycznych.

Zajęcia warsztatowe przeprowadzili studenci: Weronika Steciąg, Weronika Konieczna, Aleksandra Kowalewicz, Paula Wacińska, Agata Gorockiewicz, Aleks Gellert, Weronika Dylewicz, Barbara Michalik, Kornel Żuber z Koła Laboratorium Matematyczne Paradoxs wraz z opiekunem Koła.

Poziom zagadnień zaprezentowanych na warsztatach dostosowano do kategorii wiekowej uczestników, chociaż tym razem podnieśliśmy poprzeczkę nieco wyżej tak, aby pobudzić uczniów do myślenia i zachęcić do poznawania świata matematyki.

WYDZIAŁ NAUK BIOLOGICZNYCH

NOC BIOLOGÓW 2020

Popołudnie i wieczór 10 stycznia 2020 r. można było spędzić bardzo intensywnie, uczestnicząc w jednym z wielu interaktywnych projektów w ramach 'Nocy Biologów' na Wydziale Nauk Biologicznych Uniwersytetu Zielonogórskiego. Jak co roku, przy ul. prof. Zygmunta Szafrana 1, WNB otworzył się na młodszych i starszych entuzjastów nauk biologicznych, proponując udział w zajęciach o charakterze laboratoryjnym i warsztatowym oraz w wykładach, dyskusjach i pokazach.

Kryształowe komórki (zajęcia laboratoryjne) przygotowały i prowadziły: dr Anna Wróblewska-Kurdyk, dr Katarzyna Danciewicz, lic. Paulina Bylica i lic. Patrycja Nakonieczna. Celem tych zajęć było zapoznanie uczestników z budową i obsługą mikroskopu świetlnego oraz techniką wykonywania preparatów mikroskopowych przy wykorzystaniu drobnego sprzętu laboratoryjnego. Prowadzące zajęcia zapoznały uczestników z budową i obsługą mikroskopów oraz zaprezentowały szkło laboratoryjne i narzędzia potrzebne do przygotowania preparatów mikroskopowych. Uczestnicy korzystając z przygotowanego materiału biologicznego i narzędzi laboratoryjnych samodzielnie przygotowywali preparaty, które następnie oglądali pod mikroskopem. Przy pomocy materiałów dydaktycznych identyfikowali różne formy kryształów szczawianu wapnia obecne w komórkach roślinnych. Zajęcia trwały około jedną godzinę, przeznaczone były dla 8-osobowej grupy uczestników powyżej 13. roku życia.

Pasożyty - mistrzowie innowacji (zajęcia laboratoryjne) przygotowali i prowadzili: prof. dr hab. Grzegorz Gabryś, dr Elżbieta Roland, dr Agnieszka Ważna i mgr Monika Popiwczuk. Każde zwierzę ma swoje specyficzne siedlisko. Dla jednych jest to ocean, a dla innych las. Jest jednak grupa zwierząt, dla których siedliskiem jesteśmy my - ludzie. Niektóre preferują naszą skórę i włosy, inne znajdują przytulne schronienie w naszej krwi, jelitach i płucach. Jakie ewolucyjne przystosowania pozwoliły tym zwierzętom zasiedlić nasze organizmy i jakimi drogami przedostają się do naszego ciała? Zajęcia te były znakomitą okazją, żeby poznać zwierzęta, dla których jesteśmy wygodnym mieszkaniem. Wprowadzeniem do zajęć był krótki wykład dotyczący ogólnej charakterystyki endo- i ektopasożytów. Następnie, uczestnicy mieli możliwość mikroskopowej i makroskopowej obserwacji wybranych przedstawicieli pasożytów człowieka, analizy przystosowań organizmów do pasożytniczego trybu życia, oraz dokonania przeglądu naj-

uczestnicy zajęć wykazali się dużą aktywnością i błyskotliwością oraz łatwością w przyswajaniu wiedzy, którą im przekazano podczas zajęć.

Wszyscy prowadzący zajęcia zgodnie przyznają, że uczniowie świetnie poradzi sobie z przygotowanymi przez organizatorów zagadnieniami. Cieszymy się, że możemy dotrzeć cegiełką do rozwoju młodych ludzi i przyczynić się do propagowania matematyki wśród młodzieży szkolnej z Zielonej Góry i okolic.

Krystyna Białek

groźniejszych pasożytów człowieka. Zajęcia trwały około godzinę i przeznaczone były dla 16-osobowej grupy uczestników powyżej 10. roku życia.

Tajemnice drzew (zajęcia laboratoryjne) przygotowali i prowadzili mgr Żanna Tyrata-Wierucka oraz dr hab. Grzegorz Irszko, prof. UZ. Celem zajęć było przekazanie wiedzy na temat sposobu określania wieku drzew i umiejętności rozpoznawania pospolicie występujących drzew i krzewów. W trakcie zajęć uczestnicy pobierali przy pomocy świdra przyrostowego wywierty z pni drzew z widocznymi słojami rocznymi. Następnie rozpoznawali drzewa i krzewy po pędach spoczynkowych. Do dyspozycji każdego uczestnika były żywe pędy drzew i krzewów liściastych oraz specjalnie z tej okazji skonstruowany klucz, w którym opisano charakterystyczne proste i zawsze widoczne cechy, które pozwalają na zaklasyfikowanie drzew do gatunków i rodzajów. Prowadzący są przekonani, że po zajęciach każdy uczestnik będzie potrafił odróżnić drzewa i krzewy pospolicie występujących w naszych lasach, parkach i ogrodach. Zajęcia trwały około godzinę i przeznaczone były dla 15-osobowej grupy uczestników bez ograniczeń wiekowych.

Laboratorium **Zatrzymać oddech** przygotowali i prowadzili: dr hab. Mariusz Kasprzak, prof. UZ, dr Mateusz Cie-

pliński i mgr Monika Grandtke. Celem zajęć było zapoznanie uczestników z anatomią i fizjologią układu oddechowego i określenie wpływu środowiska na układ oddechowy człowieka. Podczas zajęć omówiono podstawy budowy i fizjologii układu oddechowego. Następnie przedstawiono fizjologiczne aspekty zatrzymanego oddechu - ćwiczenia pomagające prawidłowo oddychać i kontrolować oddech. Uczestnicy mogli także określić pojemność swoich płuc za pomocą badania spirometrem, jak też za pomocą pikfłometru określić szczytowy przepływ powietrza przez płuca. Omówiono też wpływ zmian zachodzących w środowisku na układ oddechowy. Zajęcia trwały godzinę i przeznaczone były dla 10-osobowej grupy uczestników powyżej 12. roku życia.

Interesujące zajęcia laboratoryjne **Co nas truje? Analiza żywności i wody** przygotowała i prowadziła dr hab. Ewa Jaśkiewicz, prof. UZ. Celem zajęć była identyfikacja wybranych trucizn w żywności i wodzie. Po krótkim wpro-

Śledztwo w sprawie tłuszczu (warsztaty) przygotowali i prowadzili: dr Ewa Nowacka-Chiari, mgr Bartłomiej Hes oraz studenci kierunku Wychowanie Fizyczne. Celem zajęć było wskazanie zagrożeń wynikających z nadmiaru tłuszczu i jego rozłożenia, zapoznanie z wybranymi metodami oceniającymi masę ciała, poziom oraz dystrybucję tłuszczu w organizmie. Na początku uczestnicy zostali wprowadzeni w podstawy teoretyczne podczas krótkiego wykładu, a następnie włączyli się w realizację części praktycznej, podczas której analizowali skład ciała metodą BIA, dokonywali pomiaru cech informujących o dystrybucji tłuszczu, oraz oceniali wartość wskaźnika BMI w zależności od wieku. Zajęcia trwały godzinę i przeznaczone były dla 12-osobowej grupy uczestników powyżej 12. roku życia.

Warsztaty **W ślad za śladem ekologicznym** przygotował i prowadził dr Olaf Ciebiera wraz ze studentką Moniką Zajdel. Celem zajęć było wskazanie oddziaływania na środo-

wadzeniu uczestnicy przeprowadzili testy wykrywające skażenia w przyniesionych przez siebie próbkach. Zajęcia trwały około jedną godzinę i przeznaczone były dla 10-osobowej grupy uczestników powyżej 12. roku życia.

Mój sąsiad - nietoperz (warsztaty) przygotowali i prowadzili mgr Anna Bator-Kocot oraz dr Jan Cichocki. Nietoperze to nasi cisi, nocni sprzymierzeńcy w walce z owadami. Mieszkają w naszych domach, polują na naszych podwórkach, a mimo to, tak niewiele wiemy o ich życiu. Wielu twierdzi, że są brzydkie i odrażające, ale ilu z nas widziało je z bliska i miało okazję nawiązać z nimi bezpośredni kontakt? Może czas to wreszcie zmienić? Podczas warsztatu uczestnicy wysłuchali wprowadzenia w formie prezentacji multimedialnej, co umożliwiło im zapoznanie się z ogólną charakterystyką biologii i ekologii nietoperzy, z naciskiem na gatunki synantropijne. W części warsztatowej uczestnicy oglądali budki dla nietoperzy, detektory ultrasoniczne oraz eksponaty. Niewątpliwą atrakcją było spotkanie z żywymi zwierzętami i ich karmienie. Było to możliwe, gdyż mgr Anna Bator-Kocot posiada zgodę Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska na opiekę nad nietoperzami i ich udział w zajęciach edukacyjnych. Zajęcia trwały około godzinę i przeznaczone były dla 16-osobowej grupy uczestników powyżej 10. roku życia.

wisko przyrodnicze każdego uczestnika i uświadomienie wagi podejmowanych przez społeczeństwo codziennych decyzji konsumenckich i ich wpływu na środowisko, a łącznie powodujących globalne zmiany na Ziemi. Uczestnicy sprawdzili swój ślad ekologiczny przy pomocy własnego telefonu/smartfonu/tabletu itp. z dostępem do Internetu. Zajęcia trwały około godzinę i przeznaczone były dla 20-osobowej grupy uczestników powyżej 12. roku życia. Dodatkowo, uczestnicy obejrżeli fragment filmu *Punkt krytyczny Świadoma konsumpcja* udostępniony przez WWF i zastanowili się jak zminimalizować swój ślad ekologiczny.

Warsztaty **'Współczesne przyczyny zanikania populacji płazów na świecie'** prowadzili mgr Magdalena Wiczorek oraz dr hab. Bartłomiej Najbar, prof. UZ. Celem projektu było ukazanie przyczyn zanikania populacji płazów na świecie i poznanie cech charakterystycznych gatunków najbardziej zagrożonych wyginięciem. Zwrócono również uwagę na potrzebę ochrony tych zwierząt oraz rolę, jaką pełnią w ekosystemach. Na siedmiu stanowiskach przygotowano były karty pracy, a uczestnicy korzystali z plansz przedstawiających wybrane gatunki płazów. Przy każdym stanowisku przygotowano miejsce dla dwóch uczestników. Warsztaty przeznaczone dla osób powyżej 14. roku życia

trwały 45 minut, a brało w nich udział każdorazowo 14 osób.

Norma biologiczna w rozwoju dzieci i młodzieży województwa lubuskiego - wykład przygotowali i prowadzili: dr hab. Józef Tatarczuk, prof. UZ, mgr Marta Choptiany i mgr Adam Pobihuszka. Wiedza o prawidłowościach i uwarunkowaniach procesów rozwoju dzieci i młodzieży jest obecnie bardzo szeroka, ale pomimo to, zagadnienia te są cały czas pogłębiane i budzą zainteresowanie przedstawicieli wielu nauk. Właściwa ocena wieku biologicznego dziecka jest możliwa tylko wtedy, kiedy dysponujemy odpowiednim układem odniesienia. Funkcję takiego układu odniesienia spełniają normy lub standardy rozwoju, służące do diagnozy i kontroli indywidualnego rozwoju dziecka na tle populacji, do której ono należy. Powszechnie stosowanym graficznie obrazem rozwoju jest siatka centylowa, która podaje pełny zakres zmienności cechy. Jest ona jedną z metod obiektywnej oceny rozwoju biologicznego człowieka. W wykładzie przedstawiono siatki centylowe wybranych cech somatycznych. Powszechnie granice obszaru normy wyznaczają centyle C25-C75. Pięćdziesiąty centyl oznacza, że u połowy osobników w danej populacji parametr cechy przyjmuje wartości mniejsze, a w drugiej połowie większe. Badania, które objęły 1049 uczniów w wieku 7-16 lat z województwa lubuskiego, przeprowadzono w latach 2015-2018.

Kalorie - z czym się je „je” i jak je policzyć - wykład przedstawił dr Artur Wandycz. Celem tego wykładu było zapoznanie słuchaczy z podstawowymi zagadnieniami związanymi z „energetyczną” stroną odżywiania, zasadami kalorymetrii oraz energetyką pracy i wypoczynku. Podczas wykładu przedstawiono podstawowe pojęcia dotyczące energii, źródła energii i dostępność w pożywieniu, podstawową przemianę materii i tempo metabolizmu - oznaczanie metodami pośrednimi, magazynowanie energii w organizmie (zmiany składu ciała i ilości tkanki tłuszczowej), pracę mięśni i zużycie tlenu (procesy tlenowe i beztlenowe), optimum energetyczne i koszt poruszania się, dobowy wydatek energetyczny, wydatek energetyczny związany z aktywnością zawodową, odpoczynkiem i szeroko rozumianą aktywnością fizyczną. Wykład przeznaczony był dla uczestników powyżej 16. roku życia.

Wykład połączony z dyskusją na temat **Jakie są granice odpowiedzi organizmu człowieka na globalizację środowiska?** przygotował i prowadził dr hab. Piotr Kamiński, prof. UZ. W trakcie wykładu przedstawiono fizjologiczne granice możliwości funkcjonowania organizmu człowieka w warunkach efektów globalizacji, uwarunkowania kondycji organizmu pod wpływem oddziaływań mechanizmów obronnych, aktywnych już na poziomie układu nerwowego, poprzez sygnały wysyłane przez OUN do różnych ośrodków, możliwości obrony enzymatycznej i nieenzymatycznej oraz poprzez białka stresowe, możliwości kodowania układów białkowych i enzymatycznych, odpowiedzialnych za detoksykację i obronę przed stresorami środowiska, co zwiększa możliwości uniknięcia trwałych defektów organizmu poddanego destabilizacji, oraz możliwości układu immunologicznego w obliczu zagrożeń środowiskowych (szerokie granice skutecznej obrony w warunkach dyskomfortu środowiskowego). Wykład przeznaczony był dla uczestników powyżej 16. roku życia.

Zdrowie zaczyna się w brzuchu - wykład przygotowała i wygłosiła dr Sylwia Andrzejczak-Grządka. Celem wykładu było przybliżenie uczestnikom znaczenia mikroflory jelito-

wej dla zdrowia i samopoczucia człowieka, jak też podkreślenie wpływu zmian w środowisku na zmiany składu bakterii jelitowych, a tym samym na człowieka. W czasie wykładu przedstawiono, zarówno pod względem struktury, jak i funkcji, mikroflorę jelitową człowieka. Prezentacja skupiała się na mikroorganizmach jelitowych, zarówno probiotycznych - sprzyjających zdrowiu, jak i oportunistycznych, stanowiących zagrożenie dla zdrowia. Omówiono główne funkcje mikroflory, tj. syntezę witamin, wspomaganie trawienia, detoksykację. Szczególną uwagę poświęcono roli bakterii jelitowych w immunomodulacji, budowaniu i pobudzaniu układu odpornościowego oraz wpływowi na oś jelito-mózg, czyli pośredniemu oddziaływaniu mikroorganizmów jelitowych na samopoczucie i zdrowie psychiczne człowieka. Ponadto podkreślono wpływ diety oraz stylu życia, w tym stanu środowiska życia, na skład mikroflory jelitowej. Podjęto też problem nadużywania antybiotyków oraz środków chemicznych w rolnictwie i przemyśle spożywczym, który bezpośrednio przekłada się na mikroorganizmy zasiedlające ludzkie ciało, a pośrednio na zdrowie człowieka. Wykład przeznaczony był dla uczestników powyżej 12. roku życia.

Wykład połączony z pokazem **Blaski i cienie ewolucji molekularnej** przygotowali i prowadzili: dr Elżbieta Heger, dr Dżamila Bogusławska, dr Renata Grochowalska, dr Beata Machnicka oraz mgr Ewelina Czarnecka. Przedmiotem wykładu i warsztatów laboratoryjnych była opowieść o tym, jakie zyski i straty pociąga za sobą proces ewolucji molekularnej dokonujący się na szczeblu DNA, RNA i białek. W ramach części wykładowej przedstawiono zasadnicze mechanizmy powstawania nowych genów, modyfikacje już istniejących oraz przykłady ich wpływu na kodowane białka i obserwowane cechy organizmów. Czy mutacje genetyczne są częste? Czy my też jesteśmy mutantami? Czy zmiany w genomach są groźne? Czy mogą być pożądane? Jakie czynniki sprzyjają mutacjom DNA? Czy mutacje zawsze odbijają się negatywnie? - na te pytania uczestnik uzyskał odpowiedź w trakcie prezentowanego wykładu i dyskusji w laboratorium biologii molekularnej. Część pokazowa wydarzenia obejmowała prezentacje technologii i metod analizy molekularnej DNA, RNA i białek, źródła i sposoby izolacji DNA, metody analizy DNA i RNA, oraz metody analizy białek. Uzupełnieniem zajęć był quiz dotyczący intrygujących przypadków międzygatunkowych i międzyosobniczych różnic budowy genomów. Zajęcia trwały około półtorej godziny i przeznaczone były dla 8-osobowej grupy uczestników powyżej 15. roku życia.

Zajęcia praktyczne, zgodnie z naszą tradycją, powtarzane były trzykrotnie, aby mogło wziąć w nich udział jak największe uczestników. Już kilka dni po otwarciu rejestracji wszystkie miejsca były zajęte. Bardzo nas to cieszy, ponieważ zawsze chętnie dzielimy się wiedzą z osobami, które na co dzień nie zajmują się biologią. Szczególną satysfakcję daje nam kontakt z młodzieżą, którą chcemy zachęcić do chociażby hobbystycznego obserwowania zjawisk przyrodniczych, a także zrozumienia, często skomplikowanych, procesów biologicznych. Dziesiąta, jubileuszowa 'Noc Biologów', już za niecałe 12 miesięcy. Zapraszamy!

opracowała Beata Gabrys

WYDZIAŁ PEDAGOGIKI, PSYCHOLOGII I SOCJOLOGII

Członkowie Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN na kadencję 2020-2023

Dr. hab. Inetta Nowosad,
prof. UZ

Inetta Nowosad - doktor habilitowany, profesor Uniwersytetu Zielonogórskiego w Instytucie Pedagogiki, kierownik Zakładu Pedagogiki Szkolnej. Od początku swojej drogi naukowej związana z Uniwersytetem Zielonogórskim (wcześniej Wyższą Szkołą Pedagogiczną). Stopień naukowy doktora nauk humanistycznych w zakresie pedagogiki, uzyskała w 2000 r. na Wydziale Nauk Pedagogicz-

nych i Społecznych Wyższej Szkoły Pedagogicznej im. Tadeusza Kotarbińskiego w Zielonej Górze na podstawie rozprawy pt. *Ciągłość i zmiana funkcji oraz zadań wychowawcy klasy w szkole podstawowej* (promotorem w przewodzie doktorskim był prof. zw. dr hab. Tadeusz Frąckowiak). W 2010 r. uzyskała stopień doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie pedagogika na Wydziale Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach na podstawie rozprawy habilitacyjnej *Autonomia szkoły publicznej w Niemczech. Poszukiwania - konteksty - uwarunkowania*. (Wyd. UZ, Zielona Góra 2008).

W latach: 2001, 2004, 2011 była kierownikiem naukowym 3 indywidualnych projektów badawczych zrealizowanych w ramach stypendium DAAD (Deutscher Akademischer Austausch Dienst) „Schule in erweiterter Verantwortung“ (Szkoła o poszerzonej odpowiedzialności), Freie Universität Berlin (2001); „Entwicklung der Qualität von Schule durch größere Selbständigkeit der Einzelschule“ (Rozwój jakości szkoły przez zwiększenie samodzielności pojedynczej szkoły) Deutsches Institut für Internationale Pädagogische Forschung Frankfurt/M Niemcy (2004), „Analyse der Organisationsformen, inhaltlichen Schwerpunkte und Umsetzungsstrategien des Bildungsmonitorings auf den verschiedenen Steuerungsebenen in Deutschland“ (Analiza organizacji - form, treści, strategii - monitoringu oświatowego na różnych poziomach kierowania i zarządzania systemem szkolnym w Niemczech), Deutsches Institut für Internationale Pädagogische Forschung, Frankfurt/M Niemcy (2011)

Współpracuje z naukowcami z Niemiec, Czech, Słowacji i Łotwy. Realizowała staże naukowo-badawcze na Uniwersytecie w Erfurcie, Lipsku oraz w Niemieckim Instytucie Międzynarodowych Badań Pedagogicznych we Frankfurcie nad Menem oraz Berlinie, zarówno jako uczestnik jak i ekspert. W 2003 r. brała udział w projekcie „Bildung PLUS” pod patronatem Bildungsministerium für Bildung und Forschung.

W latach 2009-2012 Inetta Nowosad była kierownikiem 3-letniego międzynarodowego projektu „Qualität des Lebens Und Qualität der Schule” (Jakość życia i jakość szkoły), któ-

ry zainicjowała dla trzech uczelni: Uniwersytet Zielonogórski (lider), Universitaet Leipzig (Niemcy), Univerzita Hradec Kralove (Czechy). W roku 2012 za realizację projektu otrzymała - II wyróżnienie w konkursie EDUinspiracje w kategorii instytucjonalnej. Była również opiekunem naukowo-dydaktycznym studentki z Niemiec Colett Nauman, która w roku akademickim 2012/13 studiowała na Uniwersytecie Zielonogórskim. Na podstawie opinii Inetty Nowosad zgłoszonej do konkursu INTRSTUDENT studentka Colett Neumann - została laureatką w kategorii: studia licencjackie i była „twarzą” Uniwersytetu Zielonogórskiego. Warto dodać, że konkurs INTRSTUDENT to pierwsza w Polsce inicjatywa, która w pełni koncentruje się na środowisku studentów zagranicznych w Polsce. Jest promotorem w 6 przewodach doktorskich, z czego dwa są już zakończone pozytywnie obroną rozprawą doktorską: 2017 z wyróżnieniem i 2019.

Inetta Nowosad jest również redaktorem naczelnym czasopisma International Forum for Education wydawanego od 2012 r. Jest również przewodniczącą Zielonogórskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego, członkiem Polskiego Towarzystwa Pedagogiki Porównawczej, członkiem Zespołu Teorii Wychowania Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN oraz Zespołu Pedagogiki Młodzieży. Jej aktywność naukowa i organizacyjna została wyróżniona w latach: 2002, 2004, 2006, 2009 i 2012 Nagrodą Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego.

Zainteresowania naukowe koncentruje wokół problematyki funkcjonowania szkoły. W obszarze tym wpisują się analizy procesów ukierunkowanych na optymalizację oświaty i wychowania zarówno na poziomie szkoły, jak i systemu edukacji. W jej dorobku można wyodrębnić trzy kierunki pracy naukowo-badawczej: przemiany powinności nauczyciela-wychowawcy, współpracę nauczycieli z rodzicami uczniów oraz najintensywniej rozwijany obszar dotyczący procesów zmian i odnowy w oświacie ze szczególną koncentracją na rozwoju szkoły. W nurcie tym kluczowe znaczenie ma kategoria zmiany i określenie jej źródeł, rodzajów, uwarunkowań które wspierają działania zorientowane na jakość i efektywność edukacji. Efektem zainteresowań naukowych jest ponad sto publikacji, w tym monografie: *Nauczyciel-wychowawca czasu polskich przełomów* (2001); *Perspektywy rozwoju szkoły. Szkice z teorii szkoły* (2003); *Polish Education at the Time of Changes* (współautorstwo z M.J. Szymańskim) (2006); *Autonomia szkoły w Niemczech. Poszukiwania - konteksty - uwarunkowania* (2008). *Kultura szkoły w rozwoju szkoły* (2019).

Dr. hab. Mirosław Kowalski,
prof. UZ

Mirosław Kowalski jest dyrektorem Instytutu Pedagogiki (przewodniczącym Rady Naukowej) oraz kierownikiem Zakładu Podstaw Pedagogiki i Logopedii Uniwersytetu Zielonogórskiego. W latach 2011-2019 był członkiem KNP PAN.

Autor, współautor, redaktor lub współredaktor prawie 200 pozycji bibliograficznych - artykułów naukowych i monografii, w tym m.in.:

Zdrowie - Wartość - Edukacja (2006); Kobieta i mężczyzna w zawodzie nauczycielskim (2006); Przemoc i zdrowie w obrazach telewizyjnych. Edukacja przez codzienność telewizyjną (*Violence and health in television. Education by TV "commonplace"*) (2008); Kultura - Edukacja - Wychowanie (zmiany dostrzegane i odczuwane) (2009); Przestrzeń edukacyjna - oczekiwania, doświadczenia i dylematy społeczne (2010); Edukacja w przebiegu życia. Od dzieciństwa do starości (2010); Studia z Teorii Wychowania (2010); Wspomaganie pedagogiczne niedostosowanych społecznie (2010); Ku odpowiedzialności za edukację (między wolnością a zniewoleniem) (2010); Świadomość aksjologiczna i podmiotowość etyczna (2010); Myśleć o zdrowiu. Między wolnością a zniewoleniem (*Think about health. Between freedom and slavery*) (2011); Santé - maladie et jeunesse - vieillesse (*Dans le contexte des préoccupations, attentes et espoirs de l'homme moderne*) / Health - Illness and Youth - Old Age (in the context of concerns, expectations and hopes of modern man) / Fribourg 2011 (Szwajcaria), Fenomenologie: socjologia versus pedagogika. Przesłanki instytucjonalizowania się pedagogiki fenomenologicznej (2011); Konteksty społeczno-kulturowe w wymiarze lokalnym i ponadlokalnym (2012); Ideologie nauk społecznych - warianty interpretacyjne (2012); Homogeniczna versus heterogeniczna tożsamość pedagogiki (2012); Szczęście w wymiarze pedagogiczno-socjologicznym (*Educational and sociological dimensions of happiness*) (2014); Education and social rehabilitation - two Road one goal (european contexts) (2014); Uzależnienia behawioralne. Konteksty medyczno-socjologiczno-pedagogiczne (2014); Resocjalizacja - edukacja - polityka społeczna. Współczesne konteksty teorii i praktyki resocjalizacyjnej (2015); Reintegracja - Edukacja - Adaptacja. Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem (2015); Uzależnienia behawioralne. Wybrane aspekty (2015); Polskie szkolnictwo wyższe - stan i perspektywy (2015); Edukacja i / a mózg. Mózg a / i Edukacja, (2016); Narkotyki i dopalacze. Zjawisko. Zagrożenia. Rozpoznawanie zachowań. Profilaktyka (2016); Wielowymiarowa wartość pracy. Ujęcie socjopedagogiczne (raport z badań „Polacy o swojej pracy”) (2016); Profilaktyka społeczna - edukacja - zdrowie. Twórcze wiązanie teorii i praktyki (2018) (szczegółowe informacje, zob.: https://publikacje.uz.zgora.pl:4451/skep/show.publications.author?wp_jezyk=1&wp_pracownik_id=1020989)

Członek rad naukowych i redakcyjnych wielu zagranicznych i krajowych czasopism naukowych m. in.: *Problems of Education in the 21st Century* (Litwa); *Studia z Teorii Wychowania*; *Wychowanie na co dzień*; *Review of European Studies* (Kanada); *Higher Education Studies* (Kanada); *Konteksty Pedagogiczne*; *Horyzonty Wychowania*.

zabrała redakcja

Pierwszy SKII już działa!

W holu budynku głównego Uniwersytetu Zielonogórskiego, w Kampusie B (al. Wojska Polskiego 69), został otwarty pierwszy Studencki Klub Informacyjno-Integracyjny. Jest to oddolna inicjatywa, w wyniku której do końca czerwca 2020 r. na terenie Kampusu B ma powstać pięć takich punktów (SKII). Pomysłodawcom zależy na wypełnieniu wolnych przestrzeni w budynku, tak, aby studenci chętnie tam przebywali w przerwach między zajęciami, albo po zajęciach.

FOT. MAMERT JANION

W pierwszym takim miejscu stanęło 6 pięknych, kolorowych foteli, pufy i stoliki. I teraz od samych żaków będzie teraz zależało jak z tego miejsca będą korzystać.

Koordinatorem studenckiej inicjatywy „Wolontariusze wolontariuszom” jest dr hab. Inetta Nowosad, prof. UZ z Zakładu Pedagogiki Szkolnej Instytutu Pedagogiki UZ, a sponsorem wyposażenia pierwszego Klubu jest Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego. Dlatego w pierwszym z otwartych Klubów promowane są informacje o aktualnych wydarzeniach organizowanych przez młodych ludzi w Lubuskiem, projektach UMWL, działaniach na rzecz wspierania innych w potrzebie (rozwój wolontariatu), rozwoju przedsiębiorczości i wszelkich innych inicjatywach, które mogą pomóc ludziom w naszym województwie.

Organizatorzy szukają teraz sponsorów na kolejne Kluby...

***

Panu dr. Andrzejowi Zygałdo
wyraży głębokiego współczucia i żalu z powodu odejścia
TATY
składa
Dyrekcja i Pracownicy Instytutu Pedagogiki
Wydziału Pedagogiki, Psychologii i Socjologii

WYDZIAŁ PRAWA I ADMINISTRACJI

Dyrektor Instytutu Nauk Prawnych UZ gościem Wiceministra Spraw Zagranicznych Republiki Kazachstanu

26 stycznia br. w Pałacu na Wodzie w Łazienkach Królewskich w Warszawie odbyła się uroczystość zakończenia misji dyplomatycznej i pożegnania Ambasadora RK w Warszawie Margułana Baimukhana, który został powołany na funkcję Wiceministra Spraw Zagranicznych Republiki Kazachstanu. Gościem Ministra Baimukhana był m.in. Dyrektor INP UZ prof. Andrzej Bisztyga - wykładowca na kazachstańskich uniwersytetach oraz doktor honoris causa dwóch tamtejszych uczelni. INP UZ utrzymuje naukowe kontakty z ośrodkami akademickimi w Republice Kazachstanu, a Uniwersytet Zielonogórski posiada podpisaną umowę o współpracy z prestiżową uczelnią prawniczą - Eurazjatycką Akademią Prawa w Ałmacie. Minister Margułan Baimukhan przekazał Władzom Rektorskim Uniwersytetu Zielonogórskiego oraz całej uniwersyteckiej społeczności UZ życzenia sukcesów i dalszego rozwoju naukowych kontaktów z ośrodkami naukowymi i akademickimi w Republice Kazachstanu.

Joanna Markiewicz-Stanny

WICEMINISTER SPRAW ZAGRANICZNYCH RK MARGUŁAN BAIMUKHAN Z MAŁŻONKĄ I DYREKTOR INP UZ PROF. ANDRZEJ BISZTYGA

ZE SPORTU AKADEMICKIEGO

WIELKIE futsaLOVE SERCA

Dzień pełen sportowych wrażeń zafundowali zielonogórcy futsaliści podczas 28. Finału Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. Od poranka rywalizowali żacy i orlicy, a wieczorem na parkiecie pojawili się seniorzy, którzy rozegrali derby mecz na szczycie drugiej ligi.

Rywalizacja najmłodszych toczyła się w przyjacielskiej atmosferze. Wychowankowie Akademii Piłkarskiej Macieja Murawskiego grali systemem „każdy z każdym” po dziesięć lub osiem minut, w zależności od kategorii wiekowej. Na trybunach zasiadali rodzice oraz znajomi, którzy przygotowali niezwykle smakołyki. Wszyscy zgromadzeni w hali z przyjemnością poddali się konsumpcji, zapelniając jednocześnie puszkę WOŚP.

O godzinie 17.00 rozpoczął się wyczekiwany pojedynek II ligi futsalu. W derbach Miasta Zielona Góra zmierzyli się - niepokonany dotąd PKM Zachód Persa AZS UZ i wicelider tabeli niezakwalifikowanego PKM Zachód Racula. Choć starcie nosiło miano „mecz na szczycie”, to na parkiecie panowała przyjacielska atmosfera. Akademicy pewnie pokonali rywala, zwyciężając 10:4.

FOT. DAWID PIECHOWIAK

FOT. DAWID PIECHOWIAK

Poza boiskowymi atrakcjami, zespoły przygotowały wspólną, niecodzienną aukcję na rzecz Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. Przez cały tydzień można było wziąć udział w licytacji pakietu marzeń prawdziwego kibica. Zwycięzca cofnie się do czasów studenckich, wyjeżdżając na półfinał Akademickich Mistrzostw Polski w futsalu z reprezentacją UZ do Katowic. To nie wszystko! W puli znajduje się również prowadzenie w roli trenera zespołu

seniorów Drzonkowiarki w dowolnie wybranym meczu klasy okręgowej, rozgrywanym na boisku w Zielonej Górze.

Zielonogórscy futsaliści po raz kolejny udowadniają, że lubią nieść pomoc potrzebującym. Jeszcze przed nowym rokiem odwiedzili Domy Dziecka w Świebodzinie i Żarach, wręczając dzieciom świąteczne paczki.

David Piechowiak

FUTSALIŚCI STAWILI CZOŁA EKSTRAKLASIE

Zakończyła się przygoda PKM Zachód Persy AZS UZ w Halowym Pucharze Polski. W 1/32 Finału akademicy podejmowali przed własną publicznością ekstraklasowy GSF Gliwice. Po emocjonującym spotkaniu, zwyciężyli przyjezdni 4:5.

W pierwszych minutach spotkania, żadna ze stron nie wychodziła na prowadzenie. Wynik spotkania otworzył Bartłomiej Sitko, a w jego ślady poszli koledzy z drużyny: Michał Rabiej i Dominik Wilk. W 15. minucie gliwiczanie prowadzili już 3:0. Cztery minuty przed syreną kończącą pierwszą część spotkania do bramki rywali trafił Patryk Jaśkiewicz. Pierwsza odstona zakończyła się triumfem przyjezdnych 3:1.

W drugiej połowie padło 5 bramek. Wszystko zaczęło się w 29. minucie, kiedy to Tomasz Czech pokierował piłkę do bramki Jakuba Witczaka. Dłużni nie pozostali zielonogórzanie, a autorem bramki nr 2 był Rafał Gronostaj. Błyska-

FOT. SEBASTIAN CIELECKI

wicznie odpowiedzieli również zawodnicy GSF ustanawiając wynik w 32. minucie na 5:2. Kolejna minuta należała do Łukasza Hanca, który dwukrotnie pokonał bramkarzy gości i doprowadził do wyniku 4:5. W ostatnich akcjach meczu, zielonogórzanie mocno napierali na gliwiczanie, jednak Ci zdolali obronić zwycięstwo i awans do 1/16 Finału.

PKM Zachód Persa AZS UZ - GSF Gliwice 4:5 (1:3)

David Piechowiak

CZAS NA ZMIANY

UCZESTNICY I ORGANIZATORZY PROGRAMU AKTYWNIEM ZMIENIAJ SIEBIE

Druga edycja ogólnopolskiego programu Aktywnie Zmieniaj Siebie rozpoczęta. Nie czterech, a pięciu uczestników weźmie udział w tegorocznych metamorfozach, organizowanych przez KU AZS Uniwersytetu Zielonogorskiego. Przez trzy miesiące będą pracować nad zmianą swoich nawyków.

Wśród uczestników znalazły się wielobarwne osobowości. Pierwszą z nich jest Aleksandra Braciszewska-Benkahla. Studiowała w Szczecinie, na co dzień lokalna dziennikarka i mama. W wolnym czasie lubi fotografować, szczególnie poczynania swojej córki.

Chcę czuć się na 20, a nie na 40 lat. Najbardziej się boję wysiłku fizycznego, wiem że to będzie bardzo trudne - powiedziała Ola.

Drugą uczestniczką jest Nicole Sobania, licencjatka pedagogiki. Od września planuje rozpocząć studia drugiego stopnia, a w przyszłości pracować w przedszkolu. W ciepłe dni uwielbia jeździć na rowerze. Do projektu powrócił również Robert Zawadziński, który w pierwszej edycji schudł ponad 22 kilogramy. Jest pracownikiem uczelni. W weekendy uczestniczy m.in. w marszach Nordic Walking. Nad swoją zmianą postanowił również pochylić się Tristan Tomczak. Już jako młodzieniec, wiedział, że praca z kamerą sprawia mu przyjemność i robi to do

INAUGURACJA PROGRAMU AKTYWNIEM ZMIENIAJ SIEBIE

ALEKSANDRA BRACISZEWSKA-BENKAHLA

TRISTAN TOMCZAK

dziś. Poszedł na studia filmowe, a każdy jego dzień stał się nieprzewidywalny. Wczasy spędza tylko za granicą.

Piątym uczestnikiem jest znany wizażysta - Gabrys Zamojski. Jest zapracowaną osobą, na co dzień kursuje pomiędzy Łodzią, Wrocławiem i Warszawą.

Chcę zmienić swoje nawyki. Wprowadzić do swojego życia więcej sportu, więcej ruchu... Myślę, że ten projekt jest fantastyczną okazją nauczyć się zdrowego odżywiania - skomentował Gabrys.

Uczestnicy otrzymają kompleksową opiekę specjalistów. Wskazówek na temat zdrowego żywienia udzieli dietetyk Marzena Pałasz. Nad spokojem wewnętrznym uczestników będzie czuwał psycholog Marek Lemański. Każdy z beneficjentów codziennie otrzyma zbilansowany zestaw posiłków od firmy amfood. Nad sprawnością fizyczną będą pracować specjaliści z siłowni Central i Boa Pole Dance Studio. Całość uświetni wsparcie firm ze strefy beauty: salon fryzjerski „Spokojna Głowa”, wizażystka Ewa Rybicka, Vele Bio-kosmetyka, Bravia i osobista stylistka Magdalena Turnicka.

David Piechowiak
zdjęcia: Łukasz Kwieciński

NOWOŚCI WYDAWNICZE

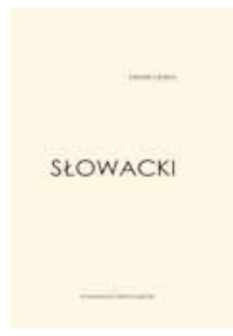
____ *Jazz w kulturze polskiej*, t. 3, red. Rafał Ciesielski, Oficyna Wydawnicza UZ, Zielona Góra 2019, oprawa twarda, B5, s. 304, ISBN 978-83-7842-369-0

Badanie polskiego jazzu, jego kulturowych uwarunkowań i odniesień, pozostaje zadaniem niełatwym. Specyfika tego gatunku muzyki jako fenomenu brzmieniowego, brak odnośnych tradycji badawczych i zaplecza metodologicznego, szeroka paleta relacji, w jakie wchodzi jako składnik kultury (co implikuje wymóg interdyscyplinar-

ności), wreszcie rysująca się tu - całkowicie niemal niepoddana dotąd wnikliwszej refleksji i jakkolwiek znacząca jazzem - przestrzeń wymagająca zagospodarowania i zinterpretowania, to jedynie wybrane kwestie ilustrujące stojące przed badaczami problemy i pytania. Zmierzenie się z nimi pozostaje niezmiennie aktualne w badaniach jazzu w kulturze polskiej. Zarazem podejmowane w tym zakresie działania naukowe przynoszą cenne rezultaty nie tylko w wymiarze poznawczym, ale - jak się wydaje - są też satysfakcjonujące dla realizujących je badaczy.

[od Redakcji]

____ *Leszek Libera, Słowacki*, Oficyna Wydawnicza UZ, Zielona Góra 2019, oprawa miękka, s. 234, ISBN 978-83-7842-3942

Na niniejszy tom składają się fragmenty (rozdziały) z dawniejszych prac autora opublikowanych w formie książkowej w latach 1993-2003. Tym razem nie chodzi o ciągłość narracji i wykład monograficzny, lecz o stworzenie kalejdoskopu wybranych zagadnień pokazujących jak różnorodny i bogaty jest zakres zagadnień stojących przed badaczem i czytelnikiem twórczości Juliusza

Słowackiego. Najpierw przedstawiony zostaje poeta debiutujący dwoma tomami poezji (rozd. I - *Kościół bez Boga*), próbujący wytłumaczyć sobie i matce negatywne opinie wyrażone na emigracji - lub interpretujący krytyczne uwagi (np. Mickiewicza) jako wyraz pozytywnych sądów. Drugi rozdział (*„Podróż do Ziemi Świętej z Neapolu” jako traktat poetycki*) ukazuje już zupełnie innego twórcę - poetę o bardzo wysokim stopniu świadomości artystycznej, mistrza formy i wnikliwego teoretyka literatury nie unikającego refleksji autotematycznej. Trzeci rozdział jest próbą rozwiązania zagadki wokół powstania i intencji jednego z najbardziej kontrowersyjnych poematów Słowackiego (*Wacław*). Kilkuletni letni pobyt Słowackiego w Szwajcarii (1832-1836) przyniósł wiele nowych doświadczeń życiowych, szczególną rolę odegrała podjęta w lecie 1834 wyprawa w Alpy (rozd. - *Wyprawa alpejska*). Widzimy poetę jako wytrwałego nad podziw piechura pokonującego w ciągu dwóch tygodni codziennie trudne szlaki wysokogórskie. Rozdział ten przynosi najpełniejszy dotąd opis wycieczki Słowackiego w piśmiennictwie poloniistycznym. Artystycznym owocem tej alpejskiej wyprawy był poemat *W Szwajcarii*, którego interpretacja i próba nowego odczytania zamyka przedłożony tom.

[Ze Streszczenia]

____ *Anna Ratke-Majewska, Waldemar Rogowski, Kościół katolicki wobec autorytaryzmu i integrizmu. Przypadek Hiszpanii, Chile i Bractwa św. Piusa X, „Politologia religii”*, Oficyna Wydawnicza UZ, Zielona Góra 2019, oprawa miękka, B5, s. 116, ISBN 978-83-7842-391-1

Współcześnie, funkcjonowanie wielu sfer administracji publicznej, a w jej ramach struktur zarządzania kryzysowego, jest uzależnione od ilości i jakości informacji, sprawności środków technicznych i programowych informatyki. Jest to spowodowane przede wszystkim dynamiką oraz ilością zachodzących zjawisk, procesów i wynikającym z tego wzrostem zapotrzebowania na informacje - podstawie, których są podejmowane są działania. Zarządzanie kryzysowe (ZK) jest procesem informacyjno-decyzyjnym. Trudnym, wręcz niemożliwym jest skuteczne funkcjonowanie systemu zarządzania kryzysowego w Polsce, w tym też na szczeblu gminy/powiatu, bez sprawnego, efektywnego systemu kierowania. Wynika to z mnogości uczestników systemu ZK oraz w znacznej mierze, nieprzewidywalności i związanym z tym wprost - deficytem czasowym. To z kolei wymusza stwierdzenie, że wspomaganie informatyczne procesów decyzyjnych jest tym elementem całego systemu zarządzania kryzysowego, od którego zależy w zdecydowanej mierze jego sprawne i efektywne działanie.

[Ze Wstępu]

____ *Paweł Kuźdowicz, Controlling w małych i średnich przedsiębiorstwach. Teoria i praktyka*, Oficyna Wydawnicza UZ, Zielona Góra 2019, oprawa miękka, B5, s. 226, ISBN 978-83-7842-385-0

Controlling w przedsiębiorstwie jest instrumentem wspomagającym przede wszystkim planowanie i kontrolę, stanowiące kluczowe funkcje zarządzania - obok organizacji, koordynacji i motywacji. Zarówno przetwarzanie olbrzymich ilości danych, pochodzących z codziennie realizowanych transakcji gospodarczych, jak i konieczność podejmowania szybkich decyzji powodują, że controlling nie jest dziś możliwy bez wspomaganie komputerowego. Zadaniem controllingu jest: odpowiednio wczesne, tj. już na etapie planowania, wykrycie ograniczeń (tzw. wąskich gardel); wypracowanie rozwiązań służących ich eliminacji oraz w przypadku identyfikacji odchyleń w stosunku do wartości planowanych - opracowanie propozycji działań korygujących przy równoczesnym zapewnieniu rentowności przedsiębiorstwa. Realizacja tak postawionego zadania wymaga: dostępu do danych i informacji dotyczących kluczowych obszarów przedsiębiorstwa oraz jego otoczenia, narzędzi (komputerowo wspomaganych) oraz wiedzy pozwalającej na skuteczną interpretację otrzymanych wyników w ramach systemu przetwarzania danych.

[Fragm. Wstępu]

zebrała Ewa Popiłka, Oficyna Wydawnicza

Paulina Komorowska-Birger *Przejścia*, Adam Romanuk *Powidoki-staw*, Muzeum Ziemi Lubuskiej, Galeria Nowy Wiek, fot. Janina Komorowska